2 nci basış

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6539 — Fiati her yerde 5 kuruş — PERŞEMBE — 31 KÂNUNUEVVEL 1936 — Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Yılbaşı piyangosu çekildi

Kazanan bütün numaraları okuyunuz

937 yılı

Herkesi meşgul eden mesele: Büyük ikramiye çıkacak mı?

Duvarınızdaki takvimin son yaprağını bugün kopardınız. Yarın üstünde büyük bir 1937 rakkamı bulunan yeni takvimler başlıyor.

1937... Her yıl türlü türlü saçmalar savuran meşhur Fransız falcısının kulakları çınlasın.. Bu meşhur saçmacı: «Tek rakkamlı seneler uğurlu, çift rakkamlılar uğursuzdur.. demişti.» Temenni edelim ki ilk defa bu meşhur saçmacının sözleri doğru çıksın ve tek rakkamlı 1937 senesi bütün dünya için bir saadet yılı olsun..

Şenebaşları gelince bir kaç zamandanberi kalblerde bir ümit titrer.

Acaba yılbaşının yarım milyonluk ikramiyesi bize çıkacak mı? Şimdi herkes bununla meşgul.. Evlerde:

— Çıkarsa derhal bir otomobil alırız değil mi kocacığım..

— Bana kalırsa bir apartıman yaptıralım.

— Ben seyahate çıkarım..

Diye şimdiden İspanyada şatolar kuranlar var.

Piyango bileti olan meşhurlardan dün rastgeldiklerime sordum:

— Büyük ikramiye çıkarsa ne yapacaksınız?

Evvelâ tesadüf ettiğim doktor Mazhar Osman gülümsedi:

— Tayyare piyangosunun büyük ikramiyesi çıkarsa - işte size söz veriyorum - derhal Bakırköy timarhanesine yeni bir pavyon daha yaptıracağım. Kendi namına işte o zaman rahat ederim. Çünkü böyle bir pavyona her halde lüzum olduğunu görüyorum. Deliler çoğalıyor.

Bay Amcanın babası karikatürist Cemal Nadire döndüm:

— Ya sen üstad?.

— Ben mi? Paraları alır almaz derhal Mazhar Osmana koşup kendimi bir muayene ettireceğim.. Bakayım aklım fikrim yerinde mi? Öyleya kazandığım parayı akıllıca safetmek için..

Muharrir, konferansçı, terbiyeci bay Selim Sırrı Tarcana rastladım. Sordum:

— Ben, dedi, büyk ikramiye çıkarsa şu İstanbuldaki dilencileri toplatır bir yurd yapmak isterim. Amma aksiliğe bakınız ki buna 50,000 lira da yetişmez.

Komik bay Naşid, sualime kahkaha ile güldü:

— Eğer, dedi, bana büyük ikramiye çıkacak olursa Şehzadebaşında büyük bir tiyatro yaptırır, bahçesine de Şekspirin ve Molyerin birer heykelini diktiririm.

İşte büyük ikramiye üzerine kurulan bir kaç tasavvur..

AKŞAM okuyucularının yeni yıllarını candan tebrik eder.

Yılbaşı Tayyare Piyangosu çekildi

Yılbaşı tayyare piyangosuna bu sene her zamankinden fazla rağbet gösterilmiştir. Bu sabah erkenden İstanbuldaki bütün kışelerin önü çok kalabalıktı. Geç kalanlar bu son gün içinde birer bilet tedarikine koşuşmuşlardı.

Piyango keşidesine akşam saat sekizde büyük bir kalabalık huzurunda başlandı. Kazanan numaraların listesini neşrediyoruz. İkramiye kazanan talihli okuyucularımızı tebrik eder, kazanamayanlara da gelecek sene için daha şanslı olmalarını dileriz.

500000

Lira kazanan numara

34417

Bu numaranın son iki rakkamı ile nihayet bulan bütün biletler (1000) lira, yani 1/10 biletler (100) lira, 1/20 biletler de (50) lira kazanmıştır. Ayrıca da bu numaranın (25) aşağı ve (25) yukarısı (1000) lira, yani 1/10 biletler (100) 1/20 biletler (50) lira kazanmışlardır.

200000

Lira kazanan numara

6145

Bu numaranın 25 aşağı ve 25 yukarısı (1000) lira, yani 1/10 biletler (100) 1/20 biletler (50) lira kazanmışlardır.

150000

Lira kazanan numara

1221

100000

Lira kazanan numara

19360

70000

Lira kazanan numara

38559

60000

Lira kazanan numara

15068

50000

Lira kazanan numara

27789

30000

Lira kazanan numara

5847

20000

Lira kazanan numara

33215

Atatürk bu akşam şehrimizi şereflendirdiler

Reisicumhur Atatürk bu akşam saat 20, 30 da hususî trenle Ankaradan şehrimize gelmişlerdir. Atatürkün refakatinde nafıa vekili B. Ali Çetinkaya ve mutad zevat bulunuyordu. Reisicumhurumuz Haydarpaşa İstasyonunda ordu müfettişi orgeneral Fahreddin, general Ali Said ve daha bir çok zevat ve şehrimizde bulunan mebuslar tarafından karşılanmışlardır.

Atatürk Haydarpaşadan Kalamış vapuruna binmişler ve doğruca Dolmabahçe sarayına gitmişlerdir.

15000

Lira kazanan numara

30458

10000

Lira kazananlar

30573	33128	38120
10379	7345	14976
33557	26647	30849
12012		

5000

Lira kazananlar

3418	9245	15003	12387
2424	15228	11077	26590
9364	32928	1809	24583
20407	30120	21532	27812
32794	6529	2467	13194

2000 lira kazananlar

21101	25336	38276	25760	6463
6657	30131	7219	34737	2152
9730	11696	20702	23785	
31553	7806	38618	12065	31926
13682	10640	10303	7084	27748
36919	36172	2879	2472	14483
27721	34243			
29767	35289	24185	6756	8002
37644	17339	30939	28747	30867
38434	18011	3942	19795	
8673	8196	7050		
19159	11299	32875	15770	5694
10537	3928	23560	6453	
22707	38757	21640		

1000 lira kazananlar

39165	29679	9348	29017	8858
37214	16956	36293	10990	34591
25797	19308	28231	19846	11687
19615	24779	25557	12547	23677
3452	23554	5413	4527	35450
34608	674	35526	27850	16751
1253	15153	26337	12579	19732
3834	16111	28940	36446	
35430	14425	34809	27778	33589
29131	18664	12327	29715	
24249	2478	16895	10665	
17094				
10320	11513	24004	13311	20603
18740	8548	20242	8761	25279
23035	27091	3063	38886	19120
25439	11520	37992	9048	600
17861	2411	38156	12520	32962
35739	19364	30257	7052	29110
16221	902			
35441	19618	34970	12439	18103
37878	37737	19956		
31485	33007	28702	12001	17880
36692	6979			

500 lira kazananlar

26284	6144	13227	12522	22259
11095	26631	21551	20620	27504
35590	947	33851	22646	11597
33966	8898	1093	23256	22998
27079	14507	19370	39337	24982
95227	39921	1656	6990	3144
19350	4939	22100	14950	27658
28761	4151	24777	38134	18048
24112	20708	11685	13451	7785
33221	6801	22944	31254	19025
23467	18735	17533	31121	7741
25321	5259	16985	4967	11263
1843	10340	1988	35093	24098
14257	33576	13960	3231	1776
38870	32058	15524	21187	27344
1693	265	7267	8414	2249
26268	15539	12022	2628	8980
30784	14681	30681	4233	12313
17640	36562	8222	27846	3303
35896	35561	24659	14204	5102
33508	39900	11842	34475	8192
38695	39730	179	20547	20199
34845	23583	522	5085	26141
39183	3562	1814	2337	23077
15877	37008	28822	18556	30326
21535	16263	37072	39768	36326
11744	8198	23974	22023	10919
16809	2776	8368	27367	76
9823	9064	1406	16774	8322
16414	3163	15340	21876	27470
2685	24504	37123	34925	33180
17354	15323	3812	18227	35541
14970	35226	14869	26142	
15082	9668	3876		
39037	10939	24153	15449	10496
34498	30685	39554	26094	19095
18955	10100	32069	6120	5496
20489	36463	9287	22153	13135
12800	33986	7944	10205	14920
15706	6227	14305	7775	37420
28720	3869	13964	35631	
38536	24006	4075	29111	10573
23630	3150	30331	38966	29754
13730	24474	18579	11654	33297
7286	4040	9150	21616	8902
14758	5235	39526	26296	21917
35524	37342	38231	4140	6230
18854	22122	6373	35711	21272
16601	37069	18206	31514	38909
26037	26558	14652	25948	17873
20558	3391	8829	17512	32869
11471	38271	31579	30823	28384
4390	18689	37605	33194	33296
39843	23158	15167	5180	15297
5296	36712			
29595	3319	25361	36300	13149
37476	10736	32451	13059	32927
14810	22586	24001	18031	39445
24259	33312	25041	36362	30313
14251	14380	11664	4924	27876
30768	30805	12269	32032	30533
31296	38502	34291	23157	26564
32427	7790	6028	19783	3884
16664	9431	21939	26413	35924
22709	19658	39791	3323	8786
2586	23931			
22048	6594	17588	10246	13224
21654	3975	39644	17710	30040
28628	22165	7834	16763	20977
6096	30275	30276	23089	7657
27331	18001	31278	237	17839
26668	37656	6226	36431	18818
20751	8897	19625	13062	7612
32478	7183	9512	26353	25526
30860	16537	38606	18714	
17221	8719	37824	9222	38641
7501	29410	29457	1361	20799
1433	1588	24897	8281	15636
14350	16057	21231	26614	30372
20347	15134	32517	38359	
29425	11135	8183	35952	4626
39866	15536	1677	32191	6005
18802	22224			

Amortiler

Sonu (3 ve 8) olan bütün biletler amorti, yani 1/10 biletler (5) lira, 1/20 biletler de 2 buçuk lira amorti kazanmışlardır.

1936 Öteki dünyada:

Eski seneler — Dünyada ne var ne yok yahu?...
1936 — Diplomatları ürkütmezsen bir şey yok!..

Son dakika

Kral, hariciye vekilimizi yemeğe alıkoydu

B. Rüştü Arasın beyanatı, vekil bu akşam geç vakit İstanbula geliyor

Atina 31 (Akşam) — Türkiye Hariciye vekili bugün akşam üzeri Romonya vapurile İstanbula hareket etmiştir. Yunan kralı Jorj, Türkiye Hariciye vekilini huzuruna kabul etmiş ve öğle yemeğinde alıkoymuştur. Yunan başvekili M. Metaksasın da hazır bulunduğu bu öğle ziyafetinde Yunan kralile B. Tevfik Rüştü Aras arasında Balkanlardaki siyasî vaziyet hakkında çok dostane konuşmalar olmuştur.

Türkiye Hariciye vekili Atinadan hareket etmezden evvel Yunan gazetecilerini nezdine kabul ederek Türkiye ile Yunanistan arasındaki sıkı ve samimî teşriki mesaiyi, kendilerini alâkadar eden bütün meselelerdeki görüş ve fikir birliklerini ve Türkiye ile Yunanistanın Balkan paktına sadakatlarını teyid etmiş, Atinada gördüğü hüsnü kabulden mütevellid memnuniyetini beyan etmiştir.

Tevfik Rüştü Aras hareketi esnasında Yunan başvekili, hariciye müsteşarı, Türkiye sefiri ve daha birçok rical tarafından teşyi edilmiştir.

ROMANYA VAPURU AKŞAM DOKUZDA GELECEK

Hariciye vekilimizin bulunduğu Romanya vapuru, acenteden aldığımız malûmata göre dün akşam saat dokuzda Pireden hareket etmiştir. Bu itibarla Romanya vapuru yolda fırtınaya tesadüf etmezse ancak bu akşam saat dokuzda limanımıza gelebilecektir.

Atina 30 — Belgraddan Atina gazetelerine bildirildiğine göre şubatta toplanması mukarrer Balkan antantı konseyi içtimaının on gün sonraya tehiri talep edilmiştir.

Hollanda komünistleri Alman bayraklarını yırttılar ve hadiseler çıkardılar

Berlin 31 (Akşam) — Hollanda veliahdi prenses Julyana ile Alman prenslerinden Lipenin izdivacı münasebetile Hollandanın muhtelif yerlerine asılmış olan Alman bayrakları komünistler tarafından indirilerek yırtılmışlardır.

Hollanda gazeteleri, Hollanda ile Almanya arasında mevcut olan samimî münasebetler dolayısile bu hâdiselerden mütevellid teessürlerini izhar ediyorlar.

Cermanya gazetesi, bu hâdiselerin şenlikler arasında bir ahenksizlik teşkil ettiğini yazıyor.

Almanya ile İtalyanın cevabı ayni mealde olacağı söyleniyor

Paris 31 (Akşam) — Almanya ile İtalya hükûmetleri, İspanyaya gönüllü ve silâh gönderilmemesi için Fransa ile İngiltere tarafından kendilerine verilmiş olan notaya henüz cevap vermemişlerdir. İtalyan menabiinden gelen haberler, Romanın yakında cevabını göndereceği merkezindedir.

Almanya ile İtalya verilecek cevabın metni hakkında müzakerelerine devam ediyorlar. İtalya ile Almanyanın cevabı, ayni mealde olacaktır.

Berlin kabinesi toplanmamış, M. Hitler istirahat için şatosuna çekilmiştir. Berlin menabiine göre Almanyanın cevabı 15 kânunusaniden evvel verilmiyecektir.

Türk - İtalyan ticaret anlaşması

İmza edilen yeni anlaşmanın esasları

Ankara 30 (A.A.) — Yeni Türk - İtalyan ticaret ve klering anlaşmaları 29 kânunuevvel 1936 gününde Romada imza edilmiştir. Müddeti 18 aydır.

Yeni anlaşmanın esas hatları şunlardır:

1 — Anlaşmaya bağlı mütekabil kontenjan listeleri ile iki taraf ticareti münhasıran klering yolu ile cereyan edecektir.

2 — Hususî takas muameleleri ilga edilmiştir. Eski anlaşma mucibince iki taraf alâkadar makamlarının tasvibi ile başlamış olan hususî takaslar eski hükümler dahilinde tasfiye edilecektir.

3 — İtalyan adaları ve müstemlekelerile olan ticaret, evvelce olduğu gibi yine klering harici bırakılmıştır.

4 — İhracatçılarımızın muhtemel kambiyo zararlarının önüne geçmek için İtalyadaki klering hesaplarımızın Türk lirası olarak tutulması temin edilmiştir.

5 — Anlaşma metni bilâhare neşredilecektir.

Roma 30 (A.A.) — Dış işleri bakanı Kont Çiano türkiye büyük elçisi B. Ragıp Baydur Türk-İtalyan ticaret ve seyri sefain muahedesini ve diğer bazı ekonomik anlaşmları imza etmişlerdir.

Konya çifçileri Adanalılara iki vagon buğday gönderdi

Konya 30 (A.A.) — Adanalılara yardım için Konya çifçileri iki vagon buğday verdiler. Toplanan para üç bin lirayı geçti . Teberrüata devam olunmaktadır.

Yugoslav - Bulgar pakti imzalanıyor

Balkan sulhü için yeni bir garanti teşkil edecektir

Belgrad 30 (A.A.) — İyi malûmat alan menabiden teyid olunduğuna göre, Bulgar - Yugoslav paktı yakında parafe edilecektir. Bir dostluk muahedesi mahiyetini haiz olacak olan bu pakt bir müddettenberi iki memleket arasında bilfiil mevcut olan münasebatı teyit edecek ve Balkan vaziyetinin resanet bulmasına hâdim olacaktır.

Bu paktın intacına müteallik müzakerata Stoyadinoviç, 1932 de Kriçin sarayında Bulgar Kralı Borise yaptığı ziyaret esnasında başlanmıştır.

Belgrad 30 (A.A.) — Bulgar - Yugoslav dostluk paktı haberlerinin dost memleket matbuatının bir kısmında yol açtığı tefsirler Yugoslavya siyasî mahafilini hayrete düşürmüştür.

Bu paktın Yogoslavya dostlarından bazılarını ne için endişeye düşürebildiği mezkûr mahafilde anlaşılamıyor. Ehemmiyetle kaydolunduğuna göre bu paktın ilk tesiri bilhassa daha geçen senelere kadar sulh için en ziyade tehlike arzeden Avrupanın bir kısmında muahedeler tadilciliğini ortadan kaldırmak olacaktır.

Kardeş Bulgar milleti ile daha sıkı bir dostluk istiyen Yugoslav efkârı umumiyesi nazarında bir Bulgar - Yugoslav dostluk ve ademi tecavüz muahedesi Balkan sulhu için yeni bir garanti teşkil edecektir.

Bu paktın intacına müteallik müzakerata Stoyadinoviç 1932 de Kriçin sarayında Bulgar kralı Borise yaptığı ziyaret esnasında başlamıştır.

Bu Sabahki Telgraflar

Komünizme nihayet vermek..

Almanya ve İtalya bu nazariyeyi tekrar ele almışlar

Roma 30 — Hariciye nazırı, dün Alman ve Portekiz elçilerile görüşmüştür. Bu görüşmede İngiltere ve Fransaya verilecek cevap tedkik edilmiştir. Teklifin kabulü komünistlerin ekmeğine yağ sürmek olacaktır.

Almanya ile İtalya, komünizme nihayet vermek zaruretine dair olan nazariyelerini tekrar ele almışlardır. İngilterenin Fransanın peşine takılarak son notayı vermesi iyi karşılanmamıştır.

İngilterenin Akdenize aid muvakkat itilâfnamenin imzası arifesinde İtalyanın İspanyol statükosunun «kızıllar» lehine tadili gibi bir netice verecek olan bir siyasete iştirakinden dolayı hayret izhar olunmaktadır.

Stampa gazetesinde M. Signoretti Fransız - İngiliz notasını şiddetle tenkid etmektedir. Bu zata göre İspanyaya gönüllü gönderilmesine nihayet verilmesinin yegâne neticesi, mütemadiyen her memleketten binlerce komünist kuvveti almakta olan Valencia ve Barcelone'un emellerine hizmet etmekten başka hiçbir şey olmıyacaktır.

Akdenize aid muvakkat itilâfnamenin yakında imzalanacağına telmih eden M. Signoretti, makalesine şu suretle nihayet vermektedir:

Statükonun muhtelif cepheleri vardır ve bunlar yalnız İtalyanın emellerine aid olanlara müteallik bulunanlar değildir, bolşevik hükûmetlerin tesisi de statükoyu ihlâl etmektedir.

SOVYET RUSYANIN CEVABI

Paris 30 — İspanyaya gönüllü gönderilmemesi için İngiltere ve Fransanın yaptıkları teşebbüse Sovyet hükûmeti cevabını hazırlamıştır. Sovyet hükûmeti fiilî bir kontrol şartile bunu kabul etmektedir. Sovyet hükûmeti meşru ve demokrat İspanya hükûmetini devirmek için Almanyanın asi generallar lehine müdahalede bulunduğu noktasında israr etmektedir.

AMERİKADAN GİREN SİLÂHLAR

Londra 30 — Resmî mahafil Amerikanın İspanyaya tayyare gönderilmesine mâni olamıyacağı kanaatindedir. Bu hareket üzerine Almanya ve İtalyanın da general Frankoya silâh göndermeğe kalkmalarından korkuluyor. Hariciye müsteşar muavini, dün Amerika sefareti müsteşarile uzun müddet görüşmüştür.

Vaşingtondan gelen haberlere göre parlâmento toplanınca, dahilî harp takdirinde ihtilâl çıkan memlekete silâh ihracının yasak edilmesi için bir kanun lâyihası verilecektir. Diğer taraftan âyandan biri, ecnebi bir bayrak altında harp eden Amerika gönüllülerin Amerikan tabiiyetinden iskatı için bir takrir verecektir.

Kahve ihtiyacı

Brezilya kahve şirketi ile bir senelik mukavele imza edildi

Ankara 30 (Telefon) — İktisad vekâleti ile «Brezilya kahvesi Türk anonim şirketi» arasında imza edilen ve bugünden itibaren bir sene müddetle merî olacak mukavelenameye göre Türkiyenin kahve ihtiyacı münhasıran bu şirket tarafından temin edilecektir. Şirket, mukaveleye göre, piyasada kahve darlığına meydan vermiyecek tedbirleri almağa mecburdur.

Şirket, hususî takas, kontenjan vesaire gibi kayıtlarla mukayyed olmayan kahve ithali inhisarını elinde bulunduracaktır.

Mukavelenin bir maddesine göre, şirket perakende satış yapamıyacaktır. 62 çuvaldan az miktardaki satışlar perakende sayılacaktır.

Havalar düzeldi

Şimdiki halde kar yağması ihtimali yoktur

Evvelki gün soğuk durmuş, lodos esmeğe başlamıştı. Fakat dün öğleden sonra hava gene birdenbire değişmiş, bir karayel esmeğe başlamıştır. Hava da derhal soğumuştur.

Bu sabah saat yedide hava tazyiki 779, azamî sıcaklık 6, asgarisi 1,4 idi. Rüzgâr yıldız istikametinden esmiştir. Rasathaneden bu sabah verilen malûmata göre Havalar düzelmiştir. Kar yağması ihtimali yoktur. Havanın kapalı geçmesi ihtimali vardır.

SAMSUNDA KAR

Samsun 30 (Akşam) — Üç gündenberi Samsuna ve havalisine kar yağıyor. Kardan yollar kapandı. İstanbul postası iki gündür gelmiyor. Samsundan Sivasa kalkan tren geri döndü.

İNEBOLUDA FIRTINA

İnebolu 30 (A.A.) — Kastamonu yolu kardan kapandı. Tarı, Aksu ve Karadeniz vapurları fırtına yüzünden uğrayamadılar. Fırtına şiddetle devam etmektedir.

SİNOP YOLU KAPANDI

Sinop 30 (A.A.) — Fırtına biraz sükûnet buldu. Fazla mikdarda yağan kar Sinop - Boyabat yolunu kapadı. Posta münakalâtının temini için çalışılmaktadır.

Kızılay varidatı

Ankara 30 (Telefon) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında Kızılay kurumu varidatının arttırılması hakkında Afyon mebusu Berç Türker tarafından yapılan kanun teklifi üzerinde tekrar görüşülmüş teklif yeniden reddedilmiştir.

Minareden indirilen bir adam

Arapça ezan okumuş ağırcezada muhakeme edilecek

İzmir 30 (Telefon) — Kuşadasının Belevi köyünde oturan İsmail oğlu Raşit adında bir adam, vazifesi olmadığı halde ezan okumak için köy minaresine çıkmış ve arapça ezan ve salâ okumuştur. Raşit derhal minareden indirilmiş ve İzmire gönderilmiştir. Raşit tevkif edilmiştir, ağırcezada muhakeme edilecektir.

Komünistler

18 kişinin ifadesi alındı tahkikat devam ediyor

Komünistlik tahrikâtı yapmaktan suçlu yirmi kişnin nezaret altına alındığını yazmıştık. Zabıta ve müddeiumumilik dün de tahkikata devam etmiştir. On sekiz kişinin ifadeleri alınmıştır. Bunlardan bir kısmının suçlulardan Eminle münasebetleri olduğu anlaşılmaktadır.

Bu arada komünistliğe tahrik mahiyette kitaplar bastıkları söylenen birkaç kitapçının da malûmatlarına müracaat edilmiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Dün ağır ceza mahkemesinde de Salâhaddin ve Vasıf adlarında iki komünistlik suçlusunun gizli olarak muhakemeleri yapılmıştır.

Zirai kalkınma

Ziraat vekâletinde dün Mühim bir toplantı yapıldı

Ankara 30 — Ziraat vekâletinde Ziraat vekili Muhlis Erekmenin reisliği altında müsteşar Atıf, umum müdürler ve şube müdürlerile mütehassıslar bir toplantı yapmışlar, ziraî kalkınma projeleri üzerinde geç vakte kadar meşgul olarak kurulacak kombinaların esaslarını tesbit etmişlerdir.

Hiddetli koca

Karısına kaldırdığı balta ile kızını yaraladı

Üsküdarda oturan Osman adında biri dün karısı Atiye ile kavga etmiştir. Kavgada fena halde hiddetlenen Osman eline geçirdiği baltayı Atiyeye indirmek istemiştir.

O sırada Osmanın on bir yaşındaki kızı Mürüvet ağlıyarak annesini kurtarmak üzere araya girmiştir. Osmanın karısına vurmak üzere hızla savurduğu balta küçük Mürüvetin kafasına çarparak ağır yaralamıştır. Vakaya polis el koymuş, Mürüvet baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır. Zabıta Osmanı yakalamıştır.

Pamuklu ihtiyacı

Vekiller heyeti bir mikdar iğ ve tezgâh ithaline karar verdi

Ankara 30 (Telefon) — Vekiller heyeti, pamuklu ihtiyacının artmakta olması hasebile bir mikdar iğ ile dokuma tezgâhının ithalini lüzumlu görmüştür. Bu maksadla iğ ve tezgâh ithalini yasak eden kararnamenin ilgasına ve 1356 sayılı kararnamenin yeniden meriyete konulmasına karar verilmiştir.

Vekiller heyeti dün başvekilin riyasetinde toplandı

Ankara 30 (Telefon) — Vekiller heyeti bugün başvekil İsmet İnönünün riyasetinde toplandı ve muhtelif işler üzerinde geç vakte kadar müzakerede bulundu.

Üniversitede

Bir kısım talebe dün seminerlerden çıkarıldı

Üniversitenin muhtelif fakültelerine devam eden talebe, ders saatleri harici̇nde seminerlerde çalışmaktadırlar. Dün üniversitede bir hâdise olmuş ve talebeden bazıları seminer'lerden dışarı çıkarılmışlardır.

Bunun sebebi şudur: Üniversite idaresi seminer'lerden yalnız aslî talebenin istifade etmesi için 50 kuruş mukabilinde talebeye birer anahtar vermiştir. Bu anahtarlar talebe tarafından sene sonunda idareye iade edilecek ve depozito olarak bıraktıkları 50 kuruşlar geri verilecektir. Halbuki dün bazı gençler, ellerinde anahtar olmadığı halde ellerinde anahtar bulunan diğer arkadaşlarile beraber seminerlere girmişlerdir. Bunun üzerine üniversite idaresi anahtar tedarik etmeden seminerlere giren bu talebeyi çıkartmıştır.

Diğer taraftan verilen malûmata göre talebeye anahtar verilmesine şu hâdise sebep olmuştur: Bundan bir müddet evvel felsefe profesörü Rayinbah, seminer'de Epistemoloji (bilgi nazariyesi) etrafında izahat verirken üniversitenin sami talebesinden iki musevi genç, profesöre fransızca olarak bazı sualler sormuşlar, mütehassıs da gene fransızca olarak izhat vermşitir. Seminerde bulunan diğer talebe tarafından bu kabil suallerin ya türkçe sorulmasını, yahud sual ve cevapların türkçeye tercüme edilmesini istemişlerdir. Profesör de bu şikâyeti haklı bulmuştur. Bunun üzerine seminer'lere yalnız aslî talebenin iştirak etmeleri için talebenin ellerine elli kuruş mukabilinde birer anahtar verilmiştr.

Greta Garboya nişan

İstokholm 30 (A.A.) — Kral, Greta Garboya edebiyat ve sanat eserinin en büyük mükâfatı olan edebî nişanı vermiştir

Köye başlarken

Umumî müfettişler Ankarada iken, umumî köy bayındırlığı için bir takım tedbirler hazırlanmakta olduğunu gazetelerde okuyoruz. Yeni - çağ Türkiyesinin temeli, yeni - çağ köyüdür.

Türk köyünde yalnız hastalıklar veya teknik geriliği ile değil, âdeta dinleşen birçok göreneklerle savaşta bulunacağız. Toplama, uyandırma ve kalkındırma hareketlerini, devamlı ve şuurlu, terbiye tedavileri ile esaslandırmak lâzımdır. İlk tedaviler arasında ağaç davasını unutmamalıyız. Henüz mürekkebi kurumıyan bir Fransız gazetesindeki yazısında muharrir diyor ki: «Teşvik kâfi değildir. Ben ağaç tahribinin cinayet telâkki olunmasını ve öyle ceza görmesini isterim.»

Orman tahriblerini menetmek için alacağımız tedbirler bir taraftan menfî, bir taraftan - köyün yakacağı temin edilerek ve inşa ihtiyacı fennî kesmelerle verilerek - müsbet olacaktır. Türkiyenin linyit hartasını görenler, bu memlekette köy yakacağı için bir ağaç dalı veya bir avuç gübre feda edilmiş olmasına hayret edeceklerdir. Kusur ve âdet, asırlar - ötesinden geliyor. Ağaç sevgisini cümhuriyet duymuştur: Ağaçsızlığın Türkiye ziraat topraklarındaki ve su rejimindeki zararlarını da ancak, o, anlamıştır.

Yeni göçmen köyleri yapıyoruz; uzanan demiryollarımızın iki tarafını yeni köylerle donatacağız; eski köyleri toplıyacağız ve bir arada bayındıracağız. Yeni Türk köyünü, ağaçlı köy olarak kurmak zaruretindeyiz. Köylüye ağaç sevgisi vermek için, ona, zor tedbirlerle ağaç emeği çektirmek, onu evinin bahçesindeki ağacın meyvasından, ve bütün köylülerin bir arada vücuda getirecekleri köy korusunun gölgesinden istifade etmeye alıştırmak gerektir. Her köy evinin bir meyva bahçesi ve her köyün bir meyvasız ağaçlar korusu olmalıdır. İklim ve sulama elverişli olan yerlerde, bu teşebbüs, tarlaları ağaçlarla sınırlamağa kadar genişliyebilir.

Biz İstanbuldaki bahçelerimizde bulunan ağaçların kıymetini, Ankaradaki bahçelerimizde, çocuk büyütür gibi, ağaç yetiştirerek takdir ettik. Devrilen bir ağaç bize, öldürülmüş bir insanın cesedi ıstırabını, Ankaradan sonra verdi. Ağaç tahribcisi parazit köyleri ormanlardan ovalara indirirken, ormanlarımızı devlet kontrolu altında tahrib etmiyerek işletirken, bir kelime ile ormanı müdafaa ederken ve memlekette yeni ormanlama kısımları ayırırken, 30 küsur bin Türk köyünde ağaç yetiştirme terbiyesine, ilk bayındırlık teşebbüsü ile yanyana başlamalıyız.

Bir karış boş toprağı olan her mekteb, boş birkaç arsası olan her belediye, nihayet hepsinin kılavuzları, valiler kaymakamlar ve nahiye müdürleri ağaçlama davasına mesuliyetlerle iştirak ettirilmelidirler.

Falih Rıfkı Atay

Kartal kazasında tavuk kolerası bitti

Kartal kazasında bir müddetten beri tavuklar arasında kolera hastalığı hüküm sürmekte idi. Kartal hükûmet baytarı kazadaki bütün tavuklara aşı ve serom tatbik etmiş, bu suretle kaza dahilinde tavuk kolerası kalmamıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Ekmek fiati

Belediye yeniden yirmi para zam yaptı

Belediye, ekmek fiatlerine yeniden 20 para zam yapıldığını ilân etmiştir. Son günlerde buğday ve un fiatlerinin düşmeğe başlamasına rağmen ekmek fiatlerine yapılan bu zammın sebebini tahkik ettik.

Belediye ekmek fiatlerini tayin ederken on beş gün evvel borsa satış fiatlerini göz önüne alıyor. On beş gün evvelki fiatlerin yükselmesi üzerine bu sefer zam yapmak lâzım gelmşitir. Mamafih fiatler düştüğü için gelecek pazartesi günü fiatlerin tekrar düşmesi beklenmektedir.

İstanbul hâkimlerinden terfi edenler

Adliye memurları arasında yeniden terfiler olmuş, bu meyanda İstanbul adliyesinden terfi eden hâkim ve müddeiumumîlerin listesi dün müddeiumumîliğe gelmiştir. Bu listeye nazaran İstanbul ağır ceza reisi Refik, müddeiumumî Hikmet Onat, asliye birinci ceza reisi Sadettin, iknici ceza reisi Kemal, birinci hukuk reisi Suphi, dördüncü hukuk reisi İrfan, altıncı hukuk reisi Selâhaddin, birinci ticaret reisi Faiz, Sulh hâkimlerinden Hayreddin Şakir, Osman Necdet bulundukları yerde birer derece terfi etmişlerdir.

Otomobil kazası

Bir mektep talebesi ağır surette yaralandı

Dün Çapada fecî bir otomobil kazası olmuştur. Selçuk kız sanat mektebi talebesinden Meryem adında bir kız Çapa durak yerinde tramvaydan inerken arkadan gelen şoför Hayrinin otomobili olanca hızile kızcağıza çarpmıştır. Meryem otomobilin altında bir kaç metre sürüklenerek bir çok yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır. Yaralı ölüm halinde hastaneye kaldırılmış, şoför Hayri yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Şoför Mehmedin otomobili de Bakırköyünde Hayri adında bir işçiye çarparak ağır surette yaralamıştır. Hayri hastaneye kaldırılmış, şoför yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Selim Sırrı Tarcanın konferasları

Ordu saylavı Selim Sırrı Tarcanın 1937 yılı radyo konferanslarına başlıyacağını sevinçle göğrendik.

Her pazar günü akşamı üstadın tatlı, canlı ve heyecanlı konuşmalarını dinliyebileceğiz.

Radyo dinleyicilerini üç yıldır alıştırdığı bu çok istifadeli müsahabelerden mahrum etmemek için Selim Sırrı Tarcan meclisin toplanmadığı cumartesi günü Ankaradan İstanbula gelecek ve konferansını verip avdet edecektir.

Bir sahtekârlık

Bu defa da ölenler yaşıyor gibi gösterilmişler!

Cerrahpaşa hastanesinde yatan hastalardan ölenleri iyileşip taburcu olmuş gibi göstererek bunların emaneten bıraktıkları paraları kendilerine vermek üzere emanet kasasından almak suretile sahtekârlık yapmaktan suçlu eski Cerrahpaşa hastanesi memurlarından Şevketin mevkufen muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde bakılmıştır. Dünkü celsede şahid olarak dinlenen bir memur hâdisenin sonradan farkına vardıklarını söyliyerek demiştirki:

— Şevket Beyoğlu hastanesi idare memurluğuna tayin olunmuş ve yerine Nuri adında başka bir memur gelmişti. Bir gün hastaneye getirilen bir mahkeme ilâmında hastanede ölen bir hastaya aid on liranın varislerine verilmesi bildiriliyordu.

Nuri hastanenin defterlerini yoklayınca Şevketin memur bulunduğu sırada bu hastanın iyileşerek taburcu edilmiş olduğu kaydını görmüş, bunun üzerine Beyoğlu hastanesinden Şevket çağırılarak sorulduğu zaman kaydın yalnış yazılmış olduğunu söyliyerek on lirayı kendi cebinden ödemiş. Bu vaziyetten şüphelenen Nuri diğer evrakı da tetkik edince bir çok ölen hastaların böyle taburcu gösterilmiş olduklarını meydana çıkarmıştır. Bizde hâdiseyi o zaman öğrendik..

Diğer şahidlerin çağrılması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Tapudaki sahtekârlık meselesi

İcra dairesinin mühürünü ve icra memurlarının imzalarını taklid ederek ipotekli evler üzerinden ipotek muamelesini kaldırıp bunları satmak suretile sahtekârlık yapmaktan suçlu şebeke hakkında tahkikat devam ediyor. Tahkikatın bugün neticelenmesi muhtemeldir.

Esnaf cemiyetleri

936 senesi bilânçoları hazırlanıyor

Esnaf cemiyetlerine, 936 senesi blânçolarını hzaırlamaları için üç gün mühlet verilmiştir. Bu müddet zarfında hiç bir tahsilât yapılmıyacak, her cemiyet önümüzdeki cuma gününe kadar blânçosunu hazırlıyacaktır. Bu hususta çalışmalara dünden itibaren başlandığından ticaret odası esnaf şubesi müdürlüğü mürakıpleri cemiyetleri dolaşarak bilânço hazırlıklarına nezaret etmektedirler.

Cemiyetlerin idare heyetleri kararile tahsilât işlerinde kullanılan makbuzlar murakıpler huzurunda imha edilecek, 1 kânunusani sabahından itibaren yeni tabettirilen makbuzlar kullanılacaktır. Biribirinin ayni olan bu makbuzlar, üzerinde yazılı cemiyetin ismile yekdiğerinden farkedilebilecektir.

936 senesi bilânçoları hazırlandıktan sonra esnaf şubesi müdürlüğü her cemiyetin blânçosunu bir vesika halinde neşredecek ve esnafın gözü önüne koyacaktır. Bu suretle her esnaf mensup olduğu cemiyetin hesaplarından haberdar edilecektir.

937 bütçesi

Daimî encümen âdî bütçeyi tetkike başladı

Belediye ve vilâyetin 937 bütçesi daimî encümen tarafından tetkik edilmeğe başlanmıştır. Vilâyet ve belediyenin her şubesi yeni bütçelerini hazırlamışlardır. Encümen, âdi bütçeyi tetkik ettikten sonra belediye ve vilâyetin fevkalâde bütçesini müzakere edecektir.

Adi bütçe, geçen senekinden hemen hemen farksızdır. Ancak dahiliye vekâleti yeni teşkilât kanununa göre idarei hususiyelerle belediyelerin sicil ve memurin işlerile,· belediye ve idarei hususiye teftiş heyetleri merkezde teşkil edilecek bir müdürlükle idare edileceğinden belediyenin memurin ve teftiş heyetleri teşkilâtı da küçülecektir. Bu itibarla bütçede bazı değişiklikler yapılacaktır.

Pazar günü açık bulunacak dükkânlar

Fırıncı, kasap, sebze tütün, yaş meyve satan dükkânlarla nalbandların ve ziraî alât ve edevat satıp ve bunların tamirile meşgul olanların hafta tatili kanununun dördüncü maddesi mucibince pazar günleri açık bulunacakları görülen lüzum üzerine tekrar alâkadarlara bir tamim ile bildirilmiştir.

Beyaz peynir

Son günlerde fiatler çok yükseldi

Son günlerde beyaz peynir fiatleri yükselmiştir. Tam yağlı mallar toptan 40, yarım yağlılar 21 kuruşa satılıyor. Halbuki bundan on gün evvel tam yağlılar 33 ve yarım yağlılar da 15 kuruştu. O zaman 8 kuruşa güç müşteri bulan yağsız peynirler bile şimdi 10-11 kuruşa satılmaktadır.

Kış yüzünden piyasaya az mal gelmesi bu yükselişe sebep olarak gösteriliyor.

Perakende fiatler haddinden fazla artmıştır. Tam yağlı peynirleri 60 kuruştan aşağı almak kabil olmadığı gibi bu maldan bir çok bakkallarda bulmak da mümkün değildir. Yarım yağlılar ise 40-50 kuruş arasında satılmakta ve en çok bu cins beyaz peynir istihlâk edilmektedir. Bu peynirin toptan alınışı 21 kuruş olduğuna göre kiloda 1 kuruş nakliye masrafı hariç bazı bakkallar asgarî olarak 18 ve bazıları da 28 kuruş birden fırlatmaktadırlar.

Tophanede evkafa ait bir ev yıkıldı

Tophanade Karabaş mahallesinde Hendek sokağında evkafa aid 4 numaralı ev dün gece birdenbire yıkılmıştır. Ev boş olduğundan nufusça zayiat olmamıştır. Yalnız evin altındaki ahıra Nesim adında birinin bağladığı beygir enkaz altında kalarak ölmüştür.

Bir çırpıda

Kış eğlencesi

Evvelki gün radyoyu açtık, bir ses Avrupadaki kış eğlenceleri hakkında malûmat veriyor: «Noel tatilinde yalnız Paristen trenle dağlara 30,000 kişi gitmiştir. Otomobillerle, otobüslerle, otokarlarla gidenlerle birlikte dağlara koşanların yekûnu 100,000i bulmuştur.»

Evet yalnız Paristen bir kaç gün içinde dağlara kış sporu yapmak üzere 100,000 kişi gitmiş!..

Aklıma bizim yegâne dağ ve kış sporu şehrimiz olan Bursa geldi...

Acaba kış sporu yapmak üzere Bursaya, Uludağa kaç kişi gitmiştir? Diye düşündüm.. sonra mahzun mahzun dışarıdaki kara baktım. Acaba bize de şu soğuğun, şu karın zevkini çıkarmak nasib olacak mı? diye düşündüm.

Niçin gitmiyoruz? İşte Bursa burnumuzun dibinde..

Ben kar sporlarına niçin gidemediğimizi düşünürken radyodaki ses:

— Size, dedi, kar sporlarına gidenlerin yatacakları oteller hakkında biraz malûmat vereyim..

Geceliği 25 - 30 franga - yani bizim paramızla bir buçuk, iki lira - olan bu otellerde çok büyük bir konfor vardır. Odalarda akar sıcak ve soğuk su, kalorifer, banyo, günde üç defa en mükemmel yemekler... Yemeklerde cazband... ve otellerde gece eğlenceleri.. bütün bunlar için kar sporlarına iştirak edeceklerden günde yalnız yirmi beş - otuz frank alınacaktır..»

İşte radyodaki şu izahatı okuduktan sonra niçin bizde kar sporu yapmak üzere dağlara gidemediğimizi anladım.

Bir çok yol parası verdikten sonra kar sporu, kar eğlencesi yapmak için çıkacağınız dağın üstündeki otele günde en aşağı 5 lira vereceksiniz. Bir karı koca iki kişi gitseniz 10 liradır. Hem de bu 10 lirayı konfor namına elektriği bile olmıyan bir yere vereceksiniz.

Öyle bir yer ki 100 numaraya elinizdeki mumla gideceksiniz.. halbuki dünyanın öbür tarafında bir buçuk lirayı verdiniz mi?. Dünyanın en büyük konforu, en eğlenceli hayatı sizin ayağınıza geliyor demektir.

İşte bunun için bizim hayatımızda eğlence denilen şey gyoktur ya..

H. F.

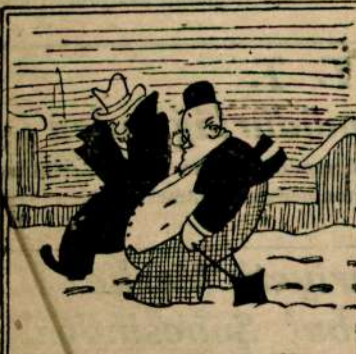
Sarhoşluk yüzünden kavga

Beyazıd civarında Hasan ve Ali Rıza adlarında iki kişi dün gece beraber rakı içerlerken sarhoşluk yüzünden kavg etmişlerdir. Kavgada Ali Rıza bıçakla Hasanı bir çok yerlerinden tehlikeli surette yaralamıştır. Vakaya zabıta el koymuş, yaralı Hasan hastaneye kaldırılmıştır. Ali Rıza yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

İki küçük hırsız yakalandı

Zabıta Vahdet ve Abdullah adlarında iki küçük hırsız yakalamıştır. Biri on beş ve diğeri on yedi yaşlarında olan bu iki açık göz el birliğile bir şebeke kurarak Edirnekapı, Karagümrük, Fatih ve Sultanahmed civarında bir çok ev ve dükkânları soymuşlardır. İkisi de yakayı ele vermişler ve çaldıkları eşyadan bir kısmı meydana çıkarılmıştır. Zabıta bunlar hakkında tahkikata devam ediyor.

Bay Amcaya göre ...

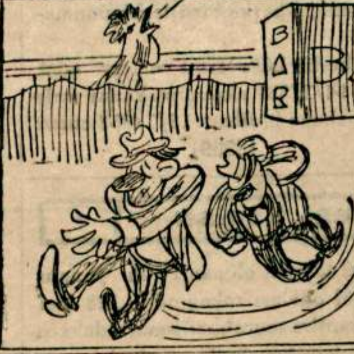
— Geçen yılbaşı gecesi ne kadar eğlendiğini anlata anlata bitiremedindi bay Amca, bu gece nerdesin bakalım?..

... Elâlem yeni yıla neşe ile girmek için eğlence yerlerine koşarken...

... Elbet siz bir köşede pineklemezsiniz!... Söyle nereye gideceksiniz?...

B. A. — Sabahleyin saat beşte bir bara gideceğim!...

— İyi amma o satte herkes varını yoğunu harcamış, turşu gibi eğlenceden döner!...

B. A. — İşte ben de onları seyredip eğlenmek için gideceğim ya!...

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şevval 17 — Ruzu Kasım 54

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,49	2,36	7,27	9,47	12,00	1,39
Va.	5.39	7,26	12,17	14,37	16,50	18,28

İdarehane: Babıâli civarı
Acımusluk Sok.
13 No.

Ölüm

Merhum doktor miralay Tahsinin haremi ve mühendis Fuad doktor Cevadın validesi ve Akba sahiplerinden Bay Adilin büyük kayın validesi bayan Binnaz uzun müddetten beri müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak vefat etmiştir. Cenazesi bugün kaldırılarak Karacaahmedde aile kabristanına defnedilecektir. Kederli ailesine taziyelerimizi sunarız.

Beyoğlu birinci sulh hukuk hâkimliğinden:

Antuvan Camciyan ile hazinenin müştereken mutasarrıf oldukları Beyoğlu Hüseyinağa mahallesinde 2232 lira 16 kuruş kıymetli (5) numaralı ev ile aynı sokakta 2494 lira 80 kuruş kıymetli (7) numaralı evlerin tamamı ayrı ayrı olarak izalei şuyu için ikinci defa açık arttırmaya konulduğundan 18/1/937 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 den 16 ya kadar Beyoğlu sulh mahkemesi baş yazğanlığınca müzayede ile satılacaktır.

1 — İhaleye kadar birikmiş olan maliye, belediye vergileri ve vakıf icaresile dellâliye ve yirmi senelik taviz bedeli müşteriye aittir. 2 - Arttırmaya girmek istiyenler muhammen bedelin yüzde yedi buçuk nisbetinde teminat akçesi veya ulusal bir bankanın teminat mektubunu getirmeleri şerttır. 3 - Arttırma bedeli ihale günlemeçinden itibaren beş gün içinde mahkeme kasasına yatırılacaktır. Aksi takdirde ihale bozularak farkı fiat zararı ziyan ve faiz bilâ hüküm müşteriden alınacaktır. 4 - 2004 sayılı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesine tevfikan gayrimenkul üzerindeki ipotek alacaklılar ile diğer alâkadarlar gayrimenkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını isbat için ilân gününden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte satış memuruna müracaat etmelidirler. Aksi takdirde hakları tapu kütüğile sabit olmıyanlar satış parasının paylaşmasından hariç kalırlar. 5 - Şartname mahkeme divanhanesine herkesin görebileceği yere asılmıştır. Fazla malûmat almak istiyenlerin 935/27 sayısile Beyoğlu mahkemesi baş yazğanlığına müracaatları ilân olunur. (M. 940)

Zayi — İstanbul lisesinden 935 eylülünde aldığım tesdiknamemi kaybettim. Yenisini alacakğımdan eskisinin hükmü yoktur. 4 B. 778 Sami Yücel

Atlı Spor

Beyoğlu Halkevinden: 1 — Evimizde atlı spor kolu açılmıştır. Bu sporu evvelce yapmış olupta tekâmül ettirmek istiyenlerle bu spora yeniden başlamak istiyenler kabul olunacaktır. Evimize müracaat etmeleri.

2 — Bu spora aid elbiseleri kendileri hazırlıyacaklardır.

Üniforma: Siyah çizme, siyah kilot, kırmızı ceket, beyaz kravattır.

3 — Atlı sporu idare edecek mütehassıslar derslere hazırdırlar. Bu kola atı ile iştirâk etmek istiyenler derhal kaydolunacak ve müsabakalar için yetiştirileceklerdir.

KİRALIK — Beyoğlu İstiklâl caddesinin mutena bir yerinde altı odalı, kullanışlı bir apartıman dairesi kiralıktır. Talip olanların Sirkeci Merkez Eczanesine müracaatları.

İstanbul asliye birinci hukuk mahkemesinden:

Müddei kömür müteahhidinin üniversite Yerebatan kimyahanesine bıraktığı 31 ve Beyazıdda morfoloji lâberatuarına bıraktığı 81 ve üniversite bahçesi kimyahane kapısına bıraktığı (522) ton ki cem'an (634) ton ince kısmı alınmış tuvenan kriple cinsinden bulunan ve her tonuna ehli vukuf marifetile on lira yirmi para kıymet takdir edilmiş olan maden kömürlerinin mahallinde teslim edilmek ve bilcümle rusumu Alıcıya aid olmak şartile mahkemece açık artırma suretile satılmasına karar verilmiştir. Birinci arttırması 12/1/937 tarihine tesadüf eden salı günü saat 10 da Beyazıdda kâin üniversite umumî iç kapısı önünde yapılacaktır. Muhammen kıymetinin % de yetmiş beşini bulmadığı takdirde birinci arttırmada en son arttıranın teahhüdü baki kalmak üzere ikinci arttırma 27/1/937 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 da gene aynı mahalde icra edilecektir. Taliplerin muhammen kıymetinin % de yedi buçuk nisbetinde pey akçesini veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil olarak gösterilen gün ve saatlerde mahalli mezkûrda bulunacak mahkemenin memuru mahsusuna müracaat etmeleri ilân olunur. (28721)

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörlüğünden:

Mektebimiz Kimya lâboratuvarı için müasbaka ile ve aylık yüzer lira ücretle iki asistan alınacaktır. Kimya enstitüsü mezunu olmaları iktiza eden taliplerin askerlikle alâkaları ve hariçte başka bir işleri bulunmaması şarttır.

İsteyenler mektep diplomalarını ve askerlik kâğıtlarını ve üçer adet fotoğrafilerini bir dilekçeye bağlıyarak 14/1/937 akşamına kadar mektep idaresine müracaat edebilirler. Müsabaka imtihanı 15/1/937 cuma günü saat 9 da yapılacaktır. (3859)

İstanbul belediyesi ilânları

Beher metre murabbaına 2 lira kıymet tahmin olunan Fatih yangın yerinde İskenderpaşa mahallesinin dellâl odaları sokağında 128 inci adada 375 santim yüzlü 91 metre 34 santim murabbaı saahsındaki arsa satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 13 lira 70 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 11/1/937 pazartesi günü saat 14 de daimi encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3806)

Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankası İstanbul şubesinden:

Ankarada Urfa Saylavı ölmüş Bay Refet adına yazılı D sınıfından bir hisselik 937, 938, 939 ve 940 numarlı dört aksiyon yerine başka numaralı yeni senedler yazılacağından mezkûr numaralı aksiyonları hükümsüz olduğu bildirilir. (3868)

İstanbul Posta T. T. Başmüdürlüğünden :

8/1/937 tarihinde açık eksiltmesi yapılmak üzere 23,27/12/936 tarihli günlerde ilân edilmiş olan 16 ton benzin eksiltmesi görülen lüzum üzerine iptal edilmiştir. (3843)

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası İstanbul Şubesinden:

Topçu kaymakamı Bay Sabri adına yazılı D sınıfından bir hisselik 1944 numaralı bankamız aksiyonu kaybedildiğinden artık hükmü kalmadığı ve sahibine başka numaralı yeni aksiyon verileceği bildirilir. (3869)

Neler yiyoruz?

Etten yapılmış gıda maddelerinin yarısı bozuk

Belediyenin Fatihteki lâboratuarında yapılan tahlillerin verdiği netice

Pastırma, sucuk, salam, kavurma, kutu sardalyası, konserve gibi hayvan etlerinden imal edilen gıda maddelerinin temiz yapılamaması yahdu temiz yapıldığı halde dükkânlarda iyi muhafaza edilememesi yüzünden bozulduğu ve bunlara ekseriya esnaf tarafından da hile karıştırıldığı sık sık görülmektedir.

Fatihte bu nevi gıda maddelerini tahlil eden lâboratuara 935 senesinde getirilen 94 pastırma nümunesinden 21 inin, 244 sucuktan 57 sinin, 58 salamdan 31 inin yenmiyecek bir halde olduğu meydana çıkarılmıştır.

935 senesinde tahlil için gelen kutu sardalyesi, tuzlu balık, pişmemiş et, şiş kebabı, et konservesi gibi diğer gıda maddeleri de ithal edilecek olursa bunların vasatî olarak yüzde 25 ine lâboratuar tarafından yenmez raporu verilmiştir.

936 senesine gelince; 935 de elde edilen bu yüzde yirmi beş nisbeti muhafaza edilememiş, etten yapılmış gıda maddelerindeki bozukluk nisbeti yüzde 49 u bulmuştur.

Esnaftan toplanarak tahlile tâbi tutulan etli maddeler hakkında tutulan istatistiğe göre 936 senesinde lâboratuara 592 nümune gelmiş, bunlardan 300 ünün yenir, 292 sinin yenmez bir halde olduğu tesbit edilerek belediyece dükkânlardan toplattırılmıştır.

Hilenin bilhassa sucuk ve kıyma olarak satılan etler üzerinde yapılmakta olduğu ve bunlara ekseriya beygir eti karıştırıldığı görülmektedir.

Beygir eti mezbahada resmen muayene edilmediği için rüam, şarbon gibi bir takım hastalıkları ihtiva edebilir. Bu yüzden sıhhat için çok tehlikelidir. Bu gibi etler ekseriya evlerde gizli olarak kesilmekte ve sucuklara doldurulmaktadır.

Diğer taraftan küçük parçalar halindeki sucuklara etlerin hazmı güç kısımları ve et artıkları karıştırıldığı, biber ve sair baharat ile güzel bir koku verilerek piyasaya sürüldüğü görülmüştür. Konservelerde fazla miktarda bozukluğa raslanmamaktadır.

Bilhassa kış aylarında bu gibi gıda maddelerindeki bozukluk nisbeti artmaktadır. İçinde bulunduğumuz kânunuevvel ayında muayene edilen 73 nümuneden 32 si bozuk çıkmıştır. Bozuklukların çoğu bunların esasen bozuk maddelerle imal edilmesinden yahud imal edilirken sıhhî şartlara riayet edilmemesinden husule gelmektedir.

Yukarıda yazdığımız rakkamlardan anlaşıldığına göre 936 senesinde esnaf piyasaya birçok bozuk mallar sürmek imkânını bulmuştur. Mikropların neşvünemasına çok müsaid olan etten mamul gıdalar bozuk olarak yendiği takdirde yiyenlerde birçok arızalar, mide ve barsak hastalıkları tevlid edebileceği için sıkı bir kontrol altında bulundurulmaları şehrin sıhhati bakımından çok ehemmiyetlidir. Halkın geniş mikyasta sarfettiği bu etli maddeler üzerinde hilekârlığa mâni olmak için esnafın peşini bırakmamak bu maddelerin yapıldığı yerlerde kontrol temin etmek lâzımdır.

Fatihteki küçük lâboratuar bu iş için kâfi değildir. Esnafın serbesçe sattığı bu maddelerin daha büyük mikyasta kontrol edilebilmesi için bu müessesenin genişletilmesi, belediye hekimlerinin de esnafı çalıştıkları yerde sık sık muayene etmek üzere harekete geçmesi icap eder.

Bekârlardan vergi..

Parti Bursa vilâyet kongresine bu hususta bir teklif yapıldı

Parti Bursa vilâyet kongresi üyeleri İstiklâl marşını dinlerken

Bursa (Akşam) — Cumhuriyet Halk partisi vilâyet kongresi, çok samimî ve disiplinli bir hava içinde çalışarak pazar günü akşamı kapandı. Yeni idare heyetine emekli general Aşır, doktor Rıza Tahir, Said Ethem, Nureddin, Karacabeyli Nuri, Mehmed Urgancı, Değirmenci Kâzım ve avukat Tevfik seçildiler.

Kongrede vilâyeti ilgiliyen birçok işler görüşülmüş, memleket ihtiyaçlarının giderilmesi için yollar ve tedbirler belirtilmiş; vali ve parti başkanı Şefik Suyerin enerjik idaresi kongrece takdirle karşılanmıştır.

Yenişehirden yapılan ve 25 yaşına kadra evlenmeyen bekârlardan vergi alınmasını isteyen teklif, kongre üzerinde bir sürpriz tesiri yapmıştır. Dilek komisyonu bu teklif üzerinde bir karar veremediğinden, işi umumî heyet bırakmıştı. Fakat hiç bir murahhas, bu nazik mesle üzerine reyini bildirmek istemedi ve bidayette bekârları cidden telâş ve endşeye düşüren teklif, umumî ve ısrarlı bir sükût arasında eriyip gitti.

Yarın Sirkecide merasim yapılacak

Program hazırlandı, tesellüm işi bitmiş gibidir

Şerk demiryolları bu gece saat 12 den itibaren resmen hükûmete geçecektir. Yarin sabahtan itibaren işletme Devlet demiryolları tarafından idare edilecek ve dokuzuncu işletme müdürlüğünün ilk treni saat 8,50 de Edirneye merasimle kaldırılacaktır.

Merasim programına dün katî şekil verilmiştir. Yarin sabah saat 8,30 da vali, parti erkânı, dokuzuncu işletme müdürü bay Selâhaddin ve davetli halk Sirkeci istasyonunda kendilerine gösterilen yerleri alacaklardır. Davetlilere bay Selâhaddin bir hatıra olmak üzere Devlet demiryolları idaresinin rozetini verecektir. Merasime valinin bir nutkile başlanacak, bunu müteakip şehir bandosu tarafından İstiklâl marşı çalınacaktır. Marştan sonra katara hareket emri verilecek, tren istasyondan çıktıktan sonra merasim nihayet bulacaktır. Dokuzuncu işletme müdürü bay Selâhaddin de bu trenle Edirneye kadar gidecektir.

Ayni gün Edirneden sabah saat sekiz buçukta bir tren kalkarken burada olduğu gibi merasim yapılacaktır. Ayrıca bayraklar ve defne dallarile süslenmiş olan bu trenlerin karşılaşacakları Çorluda da coşkun merasim yapılacaktır.

Şark demiryollarına aid malzeme tesellüm edilmiş gibidir. Geri kalmış olan bazı ufak tefeklerin tesellümüne ait muamele de bugün bitirilecektir. Şehrimizde bulunan Devlet demiryolları umum müdürü dün de bu işlerle meşgul olmuştur.

Yılbaşı tatili

Yılbaşı münasebetile bütün mekteplerle resmî daireler, bankalar ve müesseseler bugün saat birde kapanacaklar, resmî daireler ile müesseseler cumartesi sabahı, mektepler de pazartesi sabahı açılacaktır.

SİYASÎ İCMAL

Gönüllü göndermek meselesi

Londradaki beynelmilel bitaraflık komisyonu komünist ve faşist diye iki cepheye ayrılan ve İspanya işleri ile alâkadar bulunan devletlere yalnız münakaşa ve propaganda sahası olduğundan burada müessir ve müsbet bir iş görülememektedir. Devletlerin cümlesi İspanyaya silâh ve mühimmat gönderilmesini menedeceklerine söz vermiş oldukları hlade iki muharip taraf da paralı ve parasız hariçten istedikleri kadar silâh ve mühimmat tedarik etmekte bir zorluk görmüyorlar.

Bahusus şimali Amerika birliği gibi dünyanın en büyük sanayi memleketi İspanyaya şimdiki harplerde en mühim silâh olan tayyarelerin ihraç edilmesini yask etmemiştir. Silâh ve mühimmat gönderilmesi mevcud yasağa rağmen devam edip dururken İspanyayı faşist ve komünist ecnebi devletlerden gelen gönüllüler ile iki cepheli milletlere sahnei harp olmaktan menetmeğe bu komisyonun aslâ muktedir olamıyacağı aşikârdır. Bunun için Fransa ve bunun zoru ile İngiltere bir taraftan faşist devletler Almanya, İtalya ve Portekiz ve diğer taraftan komünist devlet Sovyetler birliği nezdinde İspanyaya gönüllü gönderilmesinin men edilmesi için sefirleri vasıtası ile müracaatta bulundular.

Lâkin bu müracaattan müsbet ve çabuk neticeler elde edileceği pekte beklenmiyor. Evvelâ gerek faşist gerek komünist devletler cevap vermekte acele etmiyorlar.

Almanya ile İtalyanın cevaplarında Sovyetlerin politikasına hücum edecekleri ev her şeyden evvel bu devletin yola getirilmesini isteyecekleri anlaşılıyor. Tabii Sovyetlerde şiddetli cevap vereceklerdir. Bu suretle diplomasi müzakereler de Londradaki beynelmilel komisyonun müzakerelerine dönecektir.

TİYATRO TENKİDLERİ:

Sürtük ve temsili

Geniş, ferah, temiz, aydınlık, içinde bahar havası esen bir salon. Pencerelerinden ışıklı bahçe görünüyor. Bir köşede akuaryum, içinde kırmızı balıklar, bahçede bahçivan, mutfakta ahçı, ortalıkta dolaşan siyah elbiseli, beyaz önlüklü, beyaz boneli hizmetçi... Ve bütün bunların sahibi - hiç bir şey görmez, hiç bir şey bilmez gibi duran, fakat gözünden kıl kaçırmıyan - saçlarına kır düşmüş bekâr bir erkek.

Bu erkeğin - kendine çok iyilik ettiği, kötü bir evden kurtarıp yanına aldığı - kadını kaçıyor ve bu firardan biraz sonra salona sürtük bir kız giriyor; sefil, pis bir kaldırım kızı... Kır saçlı erkeğin çok bayat diye köpeğine yedirmek istemediği ekmeği dişlemeğe başlıyor ve bu sırada da kır saçlı erkek salona giriyor. Konuşuyorlar. Sürtük hayatını anlatıyor: Kaldırımda doğmuş, kim doğurmuş, babası kimdir? Bilmiyor. Çeşme yalaklarında büyümüş, kışın taş kovuklarda, yazın yangın yerlerinde yaşamış, sabıkalılarla düşüp kalkmış... Kır saçlı erkek, beyaz önlüklü, beyaz boneli, siyah esvaplı hizmetçinin hayretine ve nefretine rağmen Sürtüğü banyoya gönderiyor...

Eserin müellifi Mahmud Yesari Sürtüğün «hayattan üç dilim» olduğunu söylüyor. Anlattığımız bu hayatın birinci dilimidir.

Bu dilim bize - cemiyetin doğurduğu, cemiyetin süründürdüğü, cemiyetin bağrından söküp atamadığı halde bir türlü içine de alamadığı mahlûklardan birini aramıza sokuyor. Uzun bir an - bu halis kan yerli Sürtükle İstanbulun izbe muhitlerinde, sefalet yataklarında, âdi fuhuş âlemlerinde yaşıyoruz. Uzun bir inceleme mahsulü olan kaldırım lehçesinin garib - fakat her kelimesi yerinde kullanıldığı için - cazib ahengile avunuyoruz. Aramızda yaşıyan Sürtük belki bir insan değil, fakat muhakkak, ki beşer... Beşerin gönlünde kıvranan, dilinde düğümlenen şuursuz ıztırabını duyuyoruz. Mahmudun edebiyatsız, hayalsiz, hulyasız bir lisanla tercümanı olduğu bu cemiyet piçinin ıztırabı o kadar reel, ki insan, kaşları rastıklı, kafası bitli, külhanilerden arta kalan o mendebur kadına - sahnedeki kır saçlı erkek kadar - acıyor...

***

Sürtük ipekli kimono giymiş, manikür yaptırıyor... Mahallede dedikodu başlamış. Komşu erkekler gözlerini Sürtüğe koymuşlar... Üslûbu âli ile konuşan sakallı bir komşu bizzat kır saçlı zatı ziyarete geliyor da, Sürtüğün can ve gönülden müdafaa edildiğini görünce özür dileyip gidiyor.

Kötü ev işleten bir kadın var, sürtüğü kandırmak, evine götürmek istiyor... Fena bir de haber var. Zabıta bir serseri yakalamış, Kır saçlının evinde de ne idiği bellisiz bir kadın olduğunu duymuşlar. O serseri ile muvacehe etmek istiyorlar. Sürtük korkuyor: Ya serseri onu tanırsa. Kır saçlı gülümsüyor: Korkmasın, artık onu tanıyamazlar. Eski Sürtük değişti. Onu Mediha diye çağıracak, serseriye gösterecek... Muvacehe yapılıyor. Serseri Sürtüğü tanıyamıyor. Serseri gittikten sonra Sürtük: Tanıdım diyor, Tırnak Ahmed... Eskiden düşüp kalkmış olduğu bir serseri.. ve kır saçlının ağlıyarak boynuna sarılıyor: Beni artık bırakma... Kır saçlı onu bırakmıyacak...

Bu, Mahmudun bize gösterdiği hayatın ikinci dilimidir.

Bu dilimde cemiyet telâkkilerinin aksülâmelini görüyoruz. Kaldırımda belki kapı kapı kovulan, herkesin tiksindiği, tükürdüğü, yüzüne bakmadığı Sürtük, temizlenmiş, güzelliği meydana çıkmıştır. Artık herkes onunla meşguldür. Bu dilimin umumî görünüşüdür. Bir de içi vardır. Sürtük manikürüne ve ipekli elbiselerine rağmen henüz iptidaî beşer ruhunun safiyetini kaybetmemiştir: Olup bitenleri kır saçlıya söylüyor. Söylemekle beraber, kaldırımdan koltuğa yükselmenin doğurduğu şaşkınlıklar da harekâtında tereddütler uyandırmaktadır. Bu hayat artık gözleri kadar zihnini de kamaştırmağa başlamıştır...

***

Kuyumcuya, çanta için altın inisyaller ısmarlanmış. Sürtüğü bu kuyumcuya tavsiye eden de komşunun oğlu, çok zengin bir çocuk. Ama bayan meydanda yok... Plâja gitmiş, hâlâ gelmemiş... Evde hizmetçi değişmiş, bahçivan değişmiş... Kuyumcu gittikten sonra Sürtük pijamasile plâjdan geliyor. Yemek yemek istemiyor, elbisesini değişecek... Neden?.. Bu suale bir korna sesi cevap veriyor. Komşunun oğlu ile gezmeğe gidecekler. Komşunun oğlu favorili bir genç - Monşerlerden - ve Sürtük - tıpkı hayatın birinci diliminde biran gördüğümüz kadın gibi, kır saçlının kaçan kadını gibi - kır saçlıyı bırakıyor ve favorili gencin peşine düşüp gidiyor... Kır saçlı her zamanki gibi sakin, yalnız şaşıyor: «Daha önce insanlardan korkuyordu...» ve ilâve ediyor: «Kaldırımdan apartımana yükseldi, bundan sonra insanlar ondan korksun...»

Bu dilimde sonradan görme yüksek sosyetenin - bataklık zümresinin kurduğu ağlarından pek farklı olmıyan ağlarını görüyoruz. Ortada genç, güzel bir kadın vardır. Bu kadın o sosyete için yepyeni bir simadır. Kim olduğunu, kimin nesi olduğunu anlamağa lüzum bile yok. Bir zamanlar Tırnak Ahmedden Çamur Mehmede geçerken nasıl onun mazi ve atisini düşünmedilerse, bugün de favoriliden külotluya, geçerken düşünmiyeceklerdir. Zevke âlet olacaktır.

Sürtük belki iptidai beşer ruhunun safiyetini artık kaybetmiştir ama, görgüsüz insanın düşüncesizliğinden kurtulamamıştır. Benimsedim sandığı muhiti asıl bu hayattan sonra yadırgamağa başlamıştır: Sürtecektir.

***

«Sürtük» de hılkat ve tabiat kudretyinin realitesi olmakla beraber, natürist ve natüralist bir eser değildir. Mahmud Yesari ne Saint - George de Bouhelier ne de Zola mektebinin tesirinde kalmamıştır. «Sürtük» tam manasile realist bir eserdir. Mahmud hayatı olduğu gibi; sadakatle ve eb'adı selâsesile kopye etmiştir.

Realistler sanatkârlardır. Mahmudun sanatkâr olduğu da muhakkaktır.

***

Hayatın bu eb'adı selâseli kopyesini, Şehir tiyatrosu sanatkârları - karakterleri var hayatiyetlerile canlandırarak hiç satıhlaştırmadıklar. Başından sonuna kadar, insana zevk veren bir temsil seyrettik. Sahne bir an bile aksamadı. Eski Babıâli düşkünü sinsi zendost rolünde Said, Kuyumcu çırağı rolünde Sami, kötü evin sahibi rolünde Şaziye, favorili genç rolünde Talât, tamamile benliklerinden çıkmışlar, muhtelif zümrelerin elebaşılığını edip yeryer gözümüze çarpan, hepimizin gözünü ısıran birer şahsiyet olmuşlardı.

H. Kemal Sürtükte sahnenin sahibi oldu. Hareketsiz, mütevekkil, sabur rolüne, sabır ve tevekkülü sarsmıyacak bir üslûbla hareket ve can verdi.

Neyire Neyir tek kelime ile şaheserdi. Sürtük, eşhası muhabbet ve nefret uyandırdığı için, bize çok yakın, daha doğrusu tamamile bizden olduğu için güzeldir, seyircilere ve dinleyicilere kendini beğendirip sevdirir. Fakat hareket bakımından tamamile cansızdır. Hiç dinamik değildir. Neyire «Sürtük» ün dinamosu oldu. Birinci perdede yarattığı «Sürtük» konuşuşundan baş kaşımasına kadar tam bir kaldırım kızıydı. İkinci perdede tereddüt ve yadırgayışları, korku ve safiyet duygularını, o hayatın sahiden içinde yaşıyormuş kadar kuvvetli canlandırdı. Üçüncü perdede karşımızda, ne idiği bellisiz Sürtüğü aynen gördük.

Temsil gururumuzu arttıracak bir temsil oldu. Eser de, damağımızdan - uzun zaman yerleşen muz, frenk inciri, ananas tadını silip, Arnavutköyünün çileği tadını verdi.

Selâmi İzzet Sedes

MEMLEKET HABERLERİ

Ihracat mahsullerimizin nakli meselesi

Izmirdeki ecnebi vapur acenteleri ücretleri mühim surette yükselttiler

İzmirde ihracat faaliyeti: Birinci Kordondan bir görünüş

İzmir (Akşam) — İhracat mahsullerimizi dış piyasalara taşıyan İzmirdeki üç ecnebi vapur acentesi, kendi aralarında verdikleri bir kararla navlun ücretini ton başına otuz şilinden kırk şiline çıkarmışlar ve önümüzdeki ihracat mevsiminde nakliyatı bu ücret üzerinden yapacaklarını şimdiden ihracat müesseselerimize bildirmşilerdir.

Evvelce rekabet yüzünden bir sene bu ücreti ton başına 12-15 şiline kadar indirmiş olan İzmirdeki ecnebi vapur acentelerinin bu hareketlerine şaşmamak mümkün değildir. İhracat mahsullerimizin, bilhassa üzümlerimizin rakip piyasalarda ucuza satılması, bunun için de maliyetin en ucuza temini düşünülür ve tedbirler aranırken, ecnebi vapur acentelerinin bu kararı, ihracatçılarımızı haklı olarak düşünce ve endişeye sevketmiştir.

Yapılan tedkiklere göre bu acentelerin, mahsullerimizin ihracından bir senede elde ettikleri para iki milyon liradan fazladır ve kanun mucibince acenteler, bu parayı derhal, döviz olarak almaktadırlar.

Yunan ve İran üzümleri, dış piyasalarda Türkiye üzümlerinden çok ucuza satılırken İzmir üzümlerinin nakliye ücretlerini yükseltmek kararında kasd aramağa kadar ileri gitmek lâzımdır. Hükûmetimizin, bu mühim vaziyetle ehemmiyetle alâkadar olduğu haber alınmıştır.

Buradaki alâkadrların söylediklerine göre uzayıp giden ve her sene başka başka şekillerde tecelli eden bu vaziyete çare bulmak kolaydır İki veya iki buçuk milyon lira sarfile her biri ikişer yüz bin liraya alınacak sekiz on vapur, mahsullerimizin ihracı işini, Türk bayrağını taşıyan vapurlarımızla yapmayı temin için kâfidir. Ankaradan gelen haberlere göre İktisad vekilimiz Celâl Bayar, bu mühim mesele üzerinde tedkikler yapmaktadır. Önümüzdeki ihracat mevsimine kadar ihracat filotillâmızın hazır olacağı, burada kuvvetle söylenmektedir.

İZMİR PARTİ KAZA KONGRESİ

Evvecle lâğvedildiği halde umumî merkez kararile tekrar ihdas edilen İzmir parti kaza mekezi idare heyeti seçimi için parti kaza kongresi Halkevinde toplandı. Kongreyi vali ve parti başkanı Fazlı Güleç bir nutukla açtı. Dilekler arasında Melez çayının bir seylâpta tekrar facialara sebebiyet vermemesi için mecrasının temizlenmesi işinin beş yıllık imar plânına alınması, İkiçeşmelikte bir ve Karşıyakada mevcudlara ilâveten daha iki orta mektep açılması, İzmir elektrik ve tramvay şirketinin hükûmetçe satın alınması, bütün mıntakanın ihtiyacına cevap veren memleket hastanesinin genişletilmesi, gece mektepleri açılarak tedrisata devam edilmesi, tütün piyasasının açılacağı tarihin, her sene için ayni tarih olmak üzere tesbiti ile müstahsillerin endişeden kurtarılması, mekteplerdeki fakir talebeye bakılmak üzere vilâyet umumî meclisi kararile halktan yardım istenmesi gibi mühim meseleler vardı.

Bir murahhas, memleket hastanesinde hastaların çokluğunu ileri sürerek bir kısmının taşlar üzerinde yattıklarını, deliler koğuşunun vaziyetinin acıklı olduğunu söyledi vali ve parti başkanı cevap verdi:

— Bunu kim söylemişse yalan söylemiştir. Böyle bir şey yoktur. Hastalar, karyolalarındadır. Deliler koğuşu, bir depodur. Civar vilâyet ve kazalardan gelen deliler orada fazla tutulmadan hastanelerine gönderilmektedirler. Memleketimizin sağlık durumu fevkalâde mükemmeldir ve düşmanlarımıza inad olarak mütemadiyen nüfusumuz artıyor. dedi, alkışlandı. Yapılan seçimde merkez kaza idare heyetine Haydar, Karşıyakadan Tahir, Belkis, Halim Cavid, Cemal Kavukçu seçildiler.

ELİŞLERİ SERGİSİNE GÖNDERİLEN EŞYA

Ankarada geçenlerde açılan el ve ev işleri sergisine İzmirdeki küçük sanatkârlar tarafından pek çok eserler gönderilmiş, teşhir edilmişti. İzmirdeki sanatkârların, sergi kapandıktan sonra geri gönderilen eserlerini İzmirlilerin de görmelerini arzu ettiklerinden bu eserlerden Halkevi salonunda bir sergi açılmıştır. Sergide teşhir edilen eserler arasında el emeğile yapılmış fevkalâde kıymetlileri vardır. İzmir halkı, bu zengin sergiyi hususî bir alâka ile ziyaret etmektedir.

Bitliste imar hazırlığı

Adliye sarayı, mezbaha hapishane yapılacak

Bitlis (Akşam) — Bitlis ve civarına mütemadiyen kar yağıyor. Şehir, kışın şiddetinden tenha bir manzara almıştır. Kasaplar, geceli gündüzlü halka et temini ile uğraşıyorlar. Zira Bitlisliler, kışlık et ihtiyaçlarını toptan tedarik ederler ve bunları tuzlayarak kışın devamı müdedtince istihlâk ederler. Halkın kanatine göre kışlık etin toptan tedariki daha ucuz olur.

Bitlis valisi B. Hasan Fehmi, ilkbaharda Bitlisin imarı için yapılacak işlerin plânlarını hazırlamakla meşguldür.

Valinin hazırladığı plâna göre ilkbaharda Bitliste asrî bir mezbahanın inşasına bşalanacaktır. Halkevi binası ve salonu ile Atatürk parkı, aile toplantılarına daha yarar bir hale konulacaktır. Büyük bir adliye sarayile bir hapishane binasının inşası ve pazar yerlerinin de tevsii düşünülüyor.

Bütün bu işler için ancak 25,000 lira tahsisat ayrılmıştır. Bu para bu işlere yetmiyeceğinden bunları başarmak için başka membalar aranacaktır.

Valinin bugünkü faaliyeti sayesinde, Bitlisin dört beş sene sonra tamamile güzelleşeceği umuluyor.

Bafra belediyesi

Geniş bir programla kasabanın imarına çalışıyor

Bafra (Akşam) — Kazamız belediyesi, geniş bir programla şehir dahilinde sıhhate muzır batklıkların kurutulmasına, bozuk yolların yapılmasına devam ediyor.

Şimdilik Bafranın mühim bir derdi vardır. İçme suyu ihtiyacı... Belediye bu işe de el koymuştur. Belediye ilkbaharda bir park tesis etmek niyetindedir.

BAFRA - SAMSUN ŞOSESİ

Bu şose sabık Samsun valisi general Kâzım zamanında yapılmıştır. Ve mumaileyhin valiliği zamanında gösterilen ihtimamla dayanabilmiştir. Fakat sonradan bu şose bakılmadığı için bugün berbad bir hale gelmiştir. Şose, bugün otomobil ve kamyonların geçmesine hiç de müsaid değildir. Halbuki Samsun - Bafra arasında yapılan nakliyat çoktur. Bu şose, Bafra için hayatî bir ehemmiyeti haizdir ve biran evvel tamiri lâzımdır.

KIZILIRMAK KÖPRÜSÜ

Bafradan geçerek Karadenize dökülmekte olan Kızıl ırmak üzerinde Türk mühendisi ve işçilerinin yapmakta oldukları köprünün inşaatı günden güne ilerilemektedir. Bu köprü belki Türkiyenin en uzun köprülerinden biri olacaktır. Bu köprünün iktisadî bakımından büyük ehemmiyetini tekrara lüzum yoktur sanırım.

Diyarıbekir surları

Maarif ve belediye idareleri bekçiler tayin etti

Diyarıbekir (Akşam) — Maarif vekâleti Diyarıbekirin meşhur ve tarihî surlarının muhafazasını tedkik için mimar Sedad Çetintaşı Diyarıbekire göndermişti. Gerek Maarif ve gerek belediye idareleri sur taşlarının çalınmamasını ve yıkılmamasını temin için bekçiler tayin eylemişlerdir. Bekçiler geceli gündüzlü vazife görüyorlar.

Bir aralık surların yıkık yerlerinin tamiri düşünülmüş ise de bunun çok büyük bir para sarfına mütevakkıf olduğu anlaşılmış ve bu tarihî abidelerin şimdiki vaziyetlerile muhafazası kararlaştırılmıştır. Bu meyanda tarihî medreselerden Maksudiye medresesinin yıkılan duvarı, evkaf idaresince altı yüz lira sarfedilerek yapılmıştır.

İzmirde dağcılık sporu

İzmir (Akşam) — İzmir ticaret lisesi talebeleri, dağcılık sporuna büyük ehemmiyet veriyorlar. Talebelerden bir grup, Nif dağına çıkarak karlı tepelerde güzel ve eğlenceli bir gün geçirmişlerdir. Ödemişin Bozdağ yaylâsına giderek kayak sporu yapan gençlerimiz de vardır.

KADIN KÖŞESİ

Suvare elbisesi

Bir suvare elbisesi ve mantosu. Manto zabitlerin mantolarına çok benziyor.

Sürek avı

Turgudluda büyük bir av tertip edildi

İzmir (Akşam) — Turgudlu kazası Halkevi spor şubesi başkanı İlyas Karpat, 42 avcı arkadaşile Akmaz mevkiinde bir sürek avı tertip etmiştir. Domuz bulunamamış, 6 çakal, 1 tilki ve 18 tavşan avlanmıştır. İlk sürek avı muvaffakıyetle başarılmıştır.

Turgutluda av merakı artmaktadır. Avcılar klübünün 153 üyesi vardır.

Geyvede kaçak tütün ve kâğıtlar

Geyve (Akşam) — Kaza dahilinde tütün takip memurları tarafından yapılan sıkı araştırmalar neticesinde 25 kilo tütün, 15 deste kaçak sigara kâğıdı ve bir tütün kıyma havanı ile 4 tane havan bıçağı yakalanmış ve kaçakçılar adliyeye verilmişlerdir.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 67

Doktor Demirhanın gözlerinde karanlık gecelerde gökleri dövmek isteyen dalgalı bir deniz haşyeti peyda olmuştu.

Dudaklar bir silâh mekanizması gibi açılıp kapanıyordu. Tok, madenî bir sesle:

— Evet, dedi. Ahbaplarınız, ameliyat olan dostlarınız, onların arkadaşları ve saire ve saire.. değil mi hanımefendi.

Genç kadının ince samur kaşları gerildi. Gözleri doktorun gözlerine saplandı. Ne demek istiyordu bu adam... Bu açıkça bir meydan okumadan başka bir şey miydi?.

Buraya bunları söylemek için mi gelmişti.

Önce onun bu ağır hücumunu karşılamağı doğru bulmadı. Bahsi değiştirmek istedi. Fakat içinde öyle bir hınç vardı ki, şuuruna hâkim oldu.

Ağır, karşısındakini çıldırtacak bir istihzalı bakışla sordu:

— Bu akşam ziyaret ettiğiniz hastanız pek ağır mıydı?.

Doktor Demirhanın esmer yüzü karıştı.

Göz kapakları açıldı, kapandı.

Boynundaki damarların heyecandan kabardığı belli oluyordu.

Fakat sakin görünmeğe çalışarak mırıldandı:

— Evet, ağırdı hanımefendi. Pek ağırdı.

Genç kadın bir mevzu üzerinde durmayarak âdeta bir silâh namlusunun tehdidinden kaçar gibi lâkırdıyı değiştirdi:

— Ben de bugünlerde Viyanaya inmek istiyorum. Dayımla görüşülecek bir işim vardı. Şermini de göreceğim geldi. Bakın hatırıma geldi. Ona bir yün örneği buldum. Posta ile göndermek istiyordum. Zahmet olmazsa size vereyim doktor. Kızcağız pek sevinecek!. Düğününe birşey kalmadı demektir. Sizin Baku'dan gelecek bazı evrakınız varmış zannederim. Dayıma bugün yarın geleceğini söylemişsiniz değil mi?.

Genç kadının bu biribiri ardınca ortaya attığı fikirler, sualler doktor Demirhanın muhafaza ettiği sükûneti bozmamıştı..

Fakat son cümle onu harekete getirdi.

Kaşları bir ölüm işareti gibi çaprazlandı. Gözleri yere indi:

— O evrak çoktan gelmiştir hanımefendi.

— O halde mesele yok, demek. Ay başında düğün olacak değil mi?.

Doktor Demirhanın başı ağır ağır kalktı.

Gözleri çakmaklandı ve bir kelime işlerinin arasından mermi gibi fırladı:

— Hayır!.

Bu cevaptan ziyade doktorun hali ve hareketi o kadar menfiydi ki, genç kadın:

— Niçin!.

Diye soramadı.

Acı bir sükût başladı.

Nefes bile aldıkları belli olmuyordu.

Masa üstünde duran yol satinin hafif tıkırdısından başka ses yoktu.

Bu ağır ve korkulu sükûtu ilk defa bozan gene doktor Demirhanın sesi oldu. O yuvarlak, madenî ses gene işitildi:

— Düğün olmıyacak hanımefendi.

— Sebep?.

— Sebep?..

— Siz!.

— Niçin?.

— Çünkü...

Ve büyük bir davanın münakaşasına hazırlanır gibi derlenip toparlanarak dirseklerini dizine dayadı. Parmaklarını çaprazladı. Ve titrek, kesik, sönük bir sesle devam etti:

— Çünkü sizi seviyorum Nermin hanımefendi ve bu akşam buraya bunu söylemek için geldim. Ben de müşkül vaziyetteyim. Hayatımda bu kadar elîm bir tesadüfle karşılaşacağımı tahmin etmezldim. Ben dürüst, samimî bir insanım. Gençliğim çok sakin geçmiştir. Beş yıldır Avrupada bulunuyorum. Bunun dört yılı Paris gibi her genci alt üst edebilecek bir şehirde geçmiştir. Fakat ömrümün bu dört yılı o kadar masum geçmiştir ki, tahmin edemezsiniz. Viyanaya geldiğim zaman tanıştığım dayızadeniz de o Türk kızlarına mahsus inceliği görünce hasretini çektiğim o Türk âlemi gözlerimde tüttü. Şüphe yok ki, dayızadeniz masum ve güzel bir kızdır. Muhakkak ki mesud bir aile yuvası kurmak için aranan faziletlere sahiptir. Ben onda bütün bu meziyetleri tamamile buldum. Ve sırf bu inanışla ona elimi uzattım. Hayatımızı birleştirmek için başladığımız hareket çok samimî idi. Ve ben öyle ümid ediyordum ki, bu birleşme bizi mesud edecektir. Herşey yolunda gidiyor. Fakat...

Doktor Demirhan bir saniye durdu.

Devam etmek için kendinde kuvvet aradığı belli oluyordu. Alnı buruşuyor. Şakaklarındaki damarların hareketi belli oluyordu.

O titrek, pürüzlü, ihtiyar sesi bir kutup sessizliği çöken odaya tekrar yayıldı:

— Fakat nişan gecesi, o muhayyel saadetimizin başlangıç gecesi karşıma siz çıktınız. O gece daha kim olduğunuzu tanımadan, kapıdan göründüğünüz anda damarlarımda bir ürperme duydum. O saman rengi elbisenizle taze bir yaz sabahı gibi kalbimi ısıttığınızı hissettim. Sonra artık bilmiyorum. Sizinle akraba olacağımızı söylediler. Beni size tanıttılar. Beni sizinle dans ettirdiler. Fakat bütün bu hareketlerimde artık şuuruma hâkim değildim. Mesleğimize aid kitapları okuyorsunuz. Şuuru tahrip eden hâdiselerin neler olduğunu öğrenmişsinizdir. O geceden sonra yirmi yedi yıllık varlığımın beni terkedip gittiğini hissettim.. sesiniz, gözleriniz, hararetiniz bir madde halinde kanıma, beynime, damarlarıma aktı, karıştı. Anladım ki, birçok vakalarda tehlikeli akibetlerine teşhis koyduğumuz aşka ben de tutulmuştum. Aşkı inkâr etmezdim. fakat onun ne olduğunu da bilmezdim. Bunu bana siz duyurdunuz. Siz tattırdınız. O gündenberi bir uyku hastası gibiyim. Nereye gitsem gözlerinizin kurşunî renklerini görüyorum. On beş gündenberi kendimi kaybettim. Sizi görmek için nereye gittimse benden kaçtınız. Hazırladığım tesadüflerden kaçtınız. Şehirden, ailenizden bile kaçtınız. (Arkası var)

Eşyanın yeni bir hayata kavuştuğu yerler

Bir tarafta memnu meyva hikâyesini canlandıran tablo, öteki tarafta..

İbrahim peygamberin oğlu İsmaili tam boynundan keserken bir meleğin gökten bir koç getirdiğinin resmi...

Bir frak takımı on liraya, 32 mutena plâğile sağlam bir gramofon yedi buçuk liraya...

Bitpazarının kırık dökük eşya ve tablolar satılan kısmı

Evlerimize özene bezene, büyük ihtimamlarla giren yeni eşya, sırtımıza bayram günleri bin bir itina ile giydiğimiz yeni elbiseler, ayakkabılar eskidikten sonra ya tavan aralarında nihayetsiz bir alâkasızlığa mahkûm edilir, yahud da evde kalmalarına bile tahammül edilmiyerek yerine göre ya bir süpürge, ya bir çamaşır sepeti mukabilinde mahalleleri dolaşan bir eskicinin ellerine tutuşturularak evden ebediyen uzaklaştırılır.

Fakat eski elbiselerle diğer eskimiş ev eşyasının hazin talihi burada bitmiyor. Bilâkis evden çıkar çıkmaz onlar için büsbütün yeni bir hayat başlamıştır.

Fatih civarındaki Maltaçarşısı, meşhur Bitpazarı ve bu arada Sandalbedesteni eski eşyanın atıldığı yeni hayatın büyük merkezleridir.

Ne olursa olsun, İstanbulda müşterisi en büyük pazar Bitpazarıdır.

Çarşının Bitpazarına açılan büyük kapısından içeriye güçlükle girebildim. Pazar fıncahınç! Koltuğumun altında kâğıda sarılmış büyücek bir kitap paketi olduğu halde içeri girdiğim zaman üzerime üç kişi hücum etti. Hepsi birden koltuğumun altındaki kitap paketine sarılarak bunun satılık bir şey olup olmadığını sormaya başladılar. Paketin içindekileri katiyen satmak niyetinde olmadığıma kendilerini güçlükle kandırabildim.

Meğerse bunlar tellâlmış. Eğer satılacak birşey getirmişsem derhal elimden alacaklar, hemen satıp parasını bana getirecekler, buna mukabil kendilerine münasip bir komisyon verecekmişim.

Bitpazarındaki dükkânlarda katkat elbiseler, paltolar asılmış. Yazlık, kışlık, beyazdan tutun da en resmî kılıklara, smokin ve frağa varıncay kadar her çeşid elbise bir arada.

En pahalı elbiseler sahibi tarafından ancak üç dört defa giyildikten sonra pazara getirilenler... Bunldardan sonra kısmen eskimiş, rengi solmuş esvaplar geliyor ki fiatleri şayanı hayret derecede ucuz...

Otuz kuruşa bir pantalon satılıyor. Pantalonun dizleri biraz eskimiş ve oturacak yeri de bir miktar aşınmış. Satanın iddiasına göre bu pantalon halis İngiliz kumaşındandır. Yalnız sahibi biraz hoyrat olduğu için fazla örselenmiş. Maamafih daha birkaç kişi esikitir.

İki liraya kürklü paltolar, altı liraya bir takım elbise. Hem de caket kruvaze'dir. Fakat buradaki müşteriler elbisenin biçiminde değil, kuvvetli olup olmadığına bakıyorlar.

Üç köylü delikanlı ellerini pantalonlarının ceplerine sokmuşlar, yaşlı bir kadın tarafından 50 kuruşa satılan yeni bir yeleği alıp almamakta tereddüd ediyorlar. Herkes biribirini ikna etmeğe çalışıyor!.

Bir frak sordum. On lira istediler. Bitpazarı müşterileri tarafından bu elbisenin biçimi beğenilmediği için kimse almıyor, köylüler hiç hazetmiyorlarmış. İsrar etseydim daha ucuza verecekti.

Müstamel ayakkabı satan dükkânlar da çok zengin. Çocuk patikleri, yüksek topuklu şık kadın ayakkabıları,(küklü şosunlar... Ve bunlar üzerinde hararetli bir alış veriş devam ediyor.

Bütün bu eski eşya buraya mahallelerde dolaşan eskiciler tarafından yahud bizzat sahiplerinin elile getiriliyormuş.

Eski elbiseler Bitpazarının bu çarşı içi kısmında satılırken eski ev eşyası yanındaki sokakta, Kazancılara çıkan caddede satılıyor. Bu pazarın bir eşi de Maltaçarşısıdır.

Karyolalar, yataklar, masalar, koltuklar, aynalı dolaplar, sandalyeler, ve her nevi ufak tefek! Kapı tokmağından el çantasına, küflü anahtarlardan eski gramofon plâklarına kadar bin bir çeşid eşya. Yok pahasına satılıyor.

Satılan tablolardan birkaçı: Yukarıda Nuhun gemisi, altında İbrahim peygamber İsmaili kesmeğe hazırlanırken, aşağıda çöl

Bitpazarının bu kısmında bilhassa çerçeve ve tablo satan dükkânlar nazarı dikkati celbediyor. Tablolar çok şayanı dikkat! Kısası Enbiyanın bütün hikâyeleri mahirane resmedilmiş!.

Bir tanesi Âdemle Havvanın cennetten koğulmalarına sebep olan memnu meyva hikâyesini canlandırıyor, öteki çerçevenin içinde İbrahim Peygamberin, oğlu İsmaili keskin bir bıçakla tam boynundan kesip tanrısına kurban edeceği sırada bir meleğin gökten boynuzları yaldızlı bir koç getirdiğinin resmidir.

Dehşetli bir tufan neticesinde dünya sular altında kaldığı zaman mahlûkatın neslini idame için Nuh Peygamberin bulduğu şayanı hayret tedbir bunun üstündeki tabloda en ufak teferrüatına kadar tasvir edilmiş bulunuyor. İçi dünyada mevcud her cins hayvandan birer çiftle dolu Nuhun battal gemisi sular ortasında yüzmekte...

Pala bıyıklı Yavuz Sultan Selim, Kosova meydan muharebesi, prenseslerin önünde diz çökmüş şövalyeler, beyaz tenli tombul bir kraliçe ve bunun altında sekizinci Edvardın prens de Gal iken yapılmış kara kalem bir resmi! Bunu görünce hayret ettim. Gülerek:

— Bu da kimdir? dedim. Güldü:

— Tanımıyor musunuz? Sekizinci Edvard!.

— Bunu da nerden buldun?.

— İstanbulu ziyaret ettiği zaman almıştım.

— Peki amma, bu tabloları seneden kim alır!.

—Bereket versin müşterimiz çoktur. Anadoludan İstanbulu görmeğe gelen köylüler, bilhassa köy kahveleri sahipleri, bunlardan kucak kucak alırlar. Köyde kahvenin duvarına asmak için. Zaten hepsinin altında izahat da vardır.

«Bakın!» diyerek sekizinci Edvardın resminin arkasını çevirdi şu cümleler yazılı idi:

«Madam Simpson adında Amerikalı bir dilbere can ve gönülden âşık olup uğruna taç ve tahtından vaz geçen haşmetlû İngiliz kralı sekizinci Edvardın resmidir.»

Yürüdüm. Bit pazarının bu karışık eşya çarşısından çıktım. Akşam üzeri bir de Sandalbedestenine uğradım: Borulu bir gramofon:

«Nerede gördü seni kahrolası didelerim»

Şarkısını çalıyor. Eski Yunan tiyatrolarında olduğu gibi alıcılar kat kat merdivenler üzerine oturmuşlar. Tellâl bağırıyor:

— 82 mutena plâğile sağlam bir gramofon altı liraya... Satıyorum... Altı buçuk liraya... Satıyorum. Yedi liraya satıyorum... Satıyorum, sat... dım. Mezad memurunun önündeki çan bir kere vurdu.

32 mutena plâğile sağlam gramofon Karagümrükteki Yeşilyuva kahvehanesi sahibi bay Tevfiğin üzerinde kaldı.

Ş. H. R.

Bafra takımı mağlûp

Bafra (Akşam) — Trenle Turhala giden Bafra spor klübü takımı orada şeker fabrikası futbol takımile yapmış olduğu maçta 4-0 yenilmiştir.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 67

Varadı almanın artık imkânı kalmamıştı, şimdi nazlı Budini kurtarmak lâzımdı

Bütün bu felâkete sebep, Satırcı Mehmed paşa idi. Gazi Giray ondan her gün Erdele akın etmek için izin istedikçe, o mütemadiyen:

— İnşaallahü taalâ bir iki güne den kaleyi fethedip bilece gideriz. derdi.

Fakat tabiat Satırcıyı mı dinliyecekti! Öyle bir kar yağdı ki, el ayak tutmaz oldu. Ne Varad kalesi alındı, ne de Erdele istenildiği gibi akınlar yapılabildi. Varadı almanın artık imkânı da kalmadı.

Şimdi, «nazlı Budin» i kurtarmak lâzımdı. Peşte yakasına gitmeğe karar verdiler. Varaddan kalktılar. Szolnoka doğru yola çıktılar. Yağmur öyle yağıyordu ki, dereler bütün ovalara taşıyordu. Fakat asker körükörüne ilerilemiyordu. Temeşvar valisi İsmail paşaya köprü paması için emir gönderilmişti. Herkes köprünün yapılmış olmasından emindi. Halbuki ne köprü yapılmış, ne geçitler açılmıştı. İsmail paşa umuruna bile sallamamıştı. Halbuki, gelirken üç su geçilmişti. Bunlardan yalnız birinin köprüsü vardı. Fakat şimdi, hiç birinde köprüden eser yoktu. Artık sallarla geçmeden başka çare kalmadı. Sallar yapıldı. Seller gibi yağan yağmurlar altında Tiseden ve Tunadan geçildi. Ne felâketler çekildi. Çoğunun davarlarını sular aldı götürdü. Kendileri sapsağlam insanlarken derdli oldular. Bu felâketin üstüne bir de açlık çöktü. Erzak yoktu. Bütün asker yavan buğday yiyordu. Tabiî hasta düştüler. İç ağrısına uğradılar. «Döküldüler, kaldılar.»

Fakat Budini kurtarmak için gene derdlerini unuttular. O üç topu, ovaları basıp coşan sulardan palamarlarla çekip kurtarmağa çalıştılar. Murad paşa, Diyarıbekir beylerbeyisi, sonra Kuyucu Murad paşa denilen adam; Lala Mehmed paşanın divan kâtibi ile beraber öküzlerin boyunduruğuna girdiler, bataklara saplanan topları çekmeğe savaştılar. Sofu Sinan paşa, Eğriden top getiremediğine utandı. O da, Haleb beylerbeyisi Mahmud paşa ile beraber bir boyunduruğa girdi. Topu güç belâ bataklardan çıkarmağa muvaffak oldular. Rumeli beylerbeyisi Lala Mehmed paşa at üzerinde topların çıkmasına nezaret ediyordu. O da onlarla şakalaşıyordu. Murad paşa boyunduruk altında hem topu çekiyor, hem gülüyordu. Lala Mehmed paşanın kâtibi ile boyunduruk altında şakalaşıyor:

— Boyca bir değiliz ama, kuvvette bakalım hangimiz galibüz, diye gülüyordu.

Peçevî İbrahim efendi de orada idi. Lala Mehmed paşanın divan kâtibi Peçevîye bağırdı:

— Bunu tarihe koyun. Saadetlû padişahımızın iki veziri ve bir beylerbeyisi boyunduruğa girip top çekerler. Bu unutulmasun, dedi.

Macar ovalarının sularını geçmek için ne zahmetler çektiler! Varada giderken, Gyuladan üç günde gitmişlerdi. Şimdi Gyulaya on iki günde güç belâ geelbildiler. Her konakta açlıktan ve soğuktan yüzlerce insan bataklarda telef olup kaldı. Nihayet Gyula sahrasına gelebildiler. Uzaktan dolu dizgin ve sırsıklam Türk atlıları göründü. Birdenbire irkildiler. Gelenler, Tiryaki Hasan paşanın kethüdası İskender beyle maiyeti idi. Onlar da feryadcılığa geliyorlardı. «Küffar Veszprem, Palota ve Tata kalelerini almıştı. Sahih haberi onlar vermeğe gelmişlerdi. Fakat onları da aldattılar. O gece alıkoydular. Sabahleyin yalan yanlış vaidlerle aldatarak yolladılar.

Budine varmak istiyorlardı. Fakat hepsi açtı. Szolnoka geldikleri zaman o kadar acıktılar ki, bir ekmeği bir altına satın almaya mecbur oldular. Bir altın yüz yirmi akçe idi. Şzolnokda da barınamadılar. Zaten oraya gelmeleri zahire gemiler' orada hazırdır, diye idi. Halbuki ne zahire gemileri vardı, ne de kendilerini bekliyenler! Açlıktan yürümeğe mecali olmıyan asker, artık Tunanın selleri gibi coştu. Yeniçeriler volkan gibi havalara çıktılar. Satırcının otağını başına yıktılar. Satırcı, otağı bırakmış, kaçıyordu. Kabil mi? Yeniçeriler, ellerine geçen odun parçalarını yakaladılar. Arkasından koşa koşa Üçüncü Mehmedin serdarını yakaladılar. Kafasına odun parçalarını indirerek yaraladılar. Satırcının kolu, budu bere içinde kaldı.

Doğru mutfağına, kilerine hücum ettiler. Öyle bir koyuldular ki, bir dakika içinde yiyecek, içecek ne varsa hepsini yağma ettiler. Karınları biraz doydu. Zabitleri yetişmeseydi, Satırcıyı parça parça edeceklerdi.

Artık serdarı bıraktılar. Defterdar Ekmekçi zadenin çadırına koştular. Onun da çadırını başına yıktılar. Nesi varsa, hepsini yağma ettiler. Bereket versin, zabitleri araya girdi. İşi tatlılıkla bastırabildi.

Bu vaziyette Budine gitmenin imkânı olabilir miydi? Vazgeçtiler. Tuğları Szegedine gönderdiler.

Akşam. Yağmur durdu. Güneş, ovalara kızıl renkler serperek batıyordu. Satırcı, korkusundan otağına gelemiyordu. Yeniçeriler, karınlarını doyurunca, biraz sükûnet buldular. Harbin esası karındı. Aç asker, harp edemezdi. Yeniçeriler, karınlarını doyurur doyurmaz, kendiliklerinden inzibat altına girdiler.

Satırcı Mehmed paşa, döne dolaşa, Lala Mehmed paşanın çadırına geldi:

— Vah kolum! Vah belim!

Diye ağlamıya başladı. Lala Mehmed paşa, serdarı teskin etti.

Artık Budini Allaha ısmarlamaktan başka çare kalmadı. Bütün beylerbeyiler ve askerler Szegedin yolunu tuttular.

Satırcı Mehmed paşa, Gazi Giraya Zombor kasabasını, Tatar askerlerine Szegedin sancağını, Lâla Mehmed paşaya da Pecs şehrini kışlak tayin etti.

Fakat bu kadar idbar ve felâkete vücudü tahammül edemedi. Birdenbire hastalandı. Szegedine vardıkları zaman, akşam namazını kıldı. Serdarın hatırını sormaya gitti. Peçevî İbrahim efendi de bir iki ağa ile beraber kendisine hizmet ediyorlradı.

Lâla Mehmed paşa, serdarla konuşurken, ağaları içeri girdiler:

— Han geliyor, dediler.

Satırcının yediği dayaktan eli ayağı tutmuyordu. Lâla Mehmed paşaya döndü:

— Kardaş! Bizde istikballerine takat yok. Siz zahmete girip istikbal edin ve obaya götürün, dedi.

Lâla Mehmed paşayı gönderdı.

Lâla Mehmed paşa serdarın otağından çıktı. Han hazretlerini karşıladı. Koltuğuna girdi. Serdarın obasına kadar tazimler ve tekrimlerle getirdi.

Gazi Giray, Satırcı Mehmed paşa ile çok dosttu. Onu görmeden edemezdi. Hatta bazı geceler, onun çadırında kalıp gecelerdi. Dostlukları çok eski idi. İstanbulda ikisi birlikte ne kadar içmişler, ne geceler geçirmişlerdi! Han, İstanbulda Satırcı ile beraber sürdüğü zevkin hatırasile daima onu arar, bulurdu.

Lâla Mehmed paşa ile beraber Satırcının çadırında oturdular.

Yağmur hâlâ yağıyordu. Peçevî İbrahim efendi ile bir iki ağa, çadırın muşambası altına sığındılar. İçeride ne konuşuluyor, onu dinliyorlardı.

Gazi Giray, oturur oturmaz, Satırcının halini, hatırını sordu.

Satırcı ne yapsın? Bu felâketlere ben sebep oldum ve hastalandım diyemedi:

(Arkası var)

İĞNE - ÇUVALDIZ

Nükteler

İmam duadan sonra, tabutun etrafındakilere sordu:

— Ey cemaat merhumu nasıl bilirsiniz?

Cemaat bir ağızdan:

— İyi biliriz!.. dediler.

Bunu duyan merhumun karısı pencereden başını uzattı:

— İmam efendi, dedi, bu işte bir yanlışlık olacak, kocamın yerine bir başkasını gömüyorsunuz galiba!..

***

Tiyatroya gideceklerdi. Bayan aynanın karşısından ayrılamıyordu ki.. bay, birinci perdeye yetişemiyeceklerini anlayınca şezlonga uzandı, cıgarasını yaktı.

Nihayet bayan da tuvaletini bitirdi:

— Haydi, dedi, bari ikinci perdeyi de kaçırmıyalım.

Bay gülümsedi:

— Telâşa hacet yok, programı okumadın mı? İkinci perde iki sene sonra cereyan ediyor..

***

Üç arkadaş mübalâğa müsabakasına girmişlerdi. Biri dedi ki:

— Benim en büyük mimarî eserim Himalâya dağlarıdır, o dağları ben yaptım.

Öteki güldü:

— Bu bir şey mi?.. Ben mühendisim, yeryüzündeki bütün deniz kıyıları benim eserimdir.

Üçüncüsü omuz silkti:

— Ben ne mimarım ne de mühendis, avcıyım. Çiftemden hiç bir şey kurtulamaz, muhakkak ölür. Filistindeki meşhur «Ölüdeniz»i biliyorsunuz ya, işte onu da ben öldürdüm!..

***

— Oğlum avukat tutacağım diye neden ısrar ediyorsun! Tramvayda, yanındakinin cüzdanını çalmak için elini cebine sokmuşsun ve bu vaziyette yakalanmışsın. Avukat seni müdafaa için ne diyecek?

— İşte ben de bunu merak ediyorum ya!..

***

Genç doktora geç vakit telefon ettiler. Üç doktor arkadaşı poker oynamak istiyorlar, gelmesini de rica ediyorlar...

Genç doktor hazırlanınca karısı sordu:

— Böyle geç vakit çağrıldığına göre mühim bir vaziyet olacak..

— Çok mühim karıcığım, gideceğim evde üç doktor daha var!..

Hasis

— Çifliğin var, apartımanın var, dükkânların var, servetin var!.. Bu giydiğin eski, soluk, yırtık ve yamalı elbiseler senin içtimaî mevkiinle hiç mütenasib değil. Babanı hatırlamıyor musun? O elbisesi için en iyi kumaşları inthab eder ve en usta terzilere diktirirdi. Kasabamızın en şık adamı idi.

Hasis zengin muzafferane güldü ve arkadaşına cevap verdi:

— Sırtımda gördüklerin, işte o en iyi kumaştan yapılmış ve en usta terzilerin diktiği babamın elbiseleridir.

— Eğer içi dolu bir para cüzdanı bulsan sahibine iade eder misin?

— Bu da sual mi?

— Aferin, ben de etmezdim!..

— Peki karın içki şişesini bulamıyor mu?

— Bulmasına imkân yok «ev idaresi kitabı» nın arkasına saklıyorum!..

İtiraf

Yolda arkadaşına rasladı. Adamcağız yüzü gözü, büyük bir kazadan kurtulmuş gibi sargılar içinde idi.

— Vah vah!... Yüzüne gözüne ne oldu?.

— Sorma karım yaptı.

— Anlaşılan sen henüz evlilik saadetinin sırrına mazhar olamamışsın. Ben karımla hiç kavga etmem. Çünkü karımdan hiç bir sırrımı saklamam!.

— Tamam, işte ben de saklamadım!.

Meksikada

Koyoanka şehrinde bulunduğum sıralarda hergün bir portakalcıdan iki tane portakal alırdım.

Bir gün misafirlerim vardı, yirmi dört tane portakal almak istedim. Adam hayretle yüzüme baktı:

— İki portakalını al da git.

— Bana yirmi dört tane lâzım.

— Olur şey değil bu! Eğer bütün portakallarımı sana birden satarsam, bütün gün ben ne yaparım?.

***

Her sabah, kilisenin kapısındaki dilenciye bir kuruş verirdim. Herif nüktedandı, bana her sefer güzel bir söz söyler, böyle teşekkür ederdi.

Bir ay köylerde dolaştım, geldiğim gün gene ona bir kuruş verdim:

— Hayır dedi, otuz kuruş borçlusunuz!..

Yutmuş

Karı koca beraber mektup yazıyorlardı. Kocası ansızın durdu. Garip garip etrafına bakınmağa başladı. Kadın sordu:

— Ne oldun? Ne var? Birdenbire değiştin!...

— Şimdi dilimin ucunda idi...

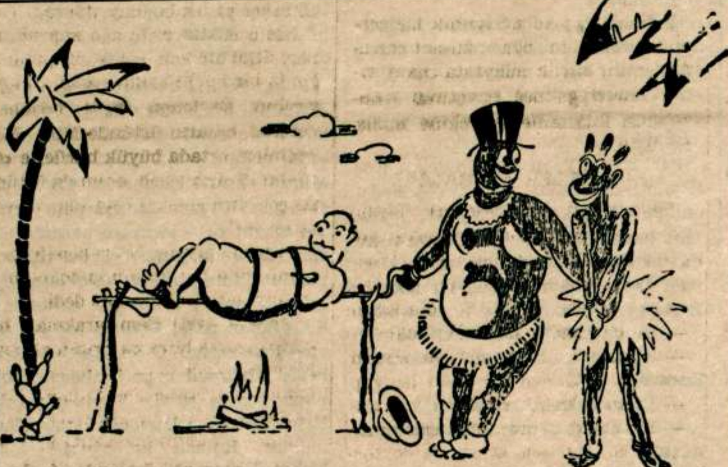
— Bunda şaşalıyacak ne var, biraz düşünür bulursun...

— İmkânı yok artık, dilimin ucundaki altı kuruşluk posta pulu idi. Dalgınlıkla yuttum..

Hayat - Hakikat

— Ah anneciğim! Hayatta yükselmek istiyorum. Filimler çevirmek, yıldız olmak, hayat merdiveninin en üst basamağına kadar çıkmak istiyorum...

— Bunlar hayaldir kızım. Şimdi sen şu merdivenin yarısına kadar çık da pencerelerin camlarını sil yeter!..

Yamyam — Görürsün bak nasıl işimize yarıyacak.

Seyyah — Babamın kulakları çınlasın, bana ömründe bir işe yaramıyacaksın derdi!

Bilir mi?

İki hırsızdan biri köşkün bahçe duvarına atladı ve durdu. Bahçede köpek havlıyordu.

Sokaktaki arkadaşı seslendi:

— Ne duruyorsun be, in bahçeye...

— Nasıl ineyim, köpek havlıyor.

— Köpeğin havlaması ısırmasından daha tehlikelidir, bunu bilmiyor musun!

— Biliyorum, ama bakalım köpek biliyor mu?.

Kabahati

— Söyle bakalım! Telgraf memuruna karşı yaptığın kaba hareketin sebebi neydi? Memuru vazifesi esnasında hem tahkir etmişsin hem tokat vurmuşsun.

— Bay reis, nişanlıma gönderilmek üzere ona bir telgraf verdim, okumağa başladı!..

Almazlar

Afacan bir aylık küçük kız kardeşini öptü. Teyzesi sordu:

— Küçük bir kız kardeşin geldiğine memnun musun? Onu çok seviyor musun?

— Seviyorum ama erkek olsaydı daha çok sevecektim.

— Öyle ise onu götürelim geri verelim de yerine sana bir erkek kardeş getirelim.

— Bir aydır kullanıyoruz, eskidi artık, geri almazlar ki...

Cevaba cevab!

Bir gün bir papaz, bir kızla poker oynuyormuş. Bir aralık papazın eline üç papaz, kızın eline de dört kız gelmiş. Papaz:

— Kaybettin demiş, üç papaz, bir de ben dört papaz eder.

Kız gülmüş:

— Öyle ise siz kaybettiniz. Dört kız bir de ben beş ederiz! demiş.

— Vizita ücretime yüzde on zam ettim ama, size de günde yalnız bir öğün yemek verdiriyorum, gene kârdasınız.

Haftalık piyasa

İhracat faaliyeti, bilhassa tütün satışları çok sıcaktır

İhracat vaziyeti en hararetli devresini yaşamaktadır. Bu devrede ihracat tacirlerini endişeye düşüren meselelerden biri de, vapur meselesidir. Türkiye limanları ile Avrupa limanları arasında işleyen vapurlar ihtiyaca kâfi değildir. Bundan en ziyade buğday tacirleri şikâyet etmektedir. Bir buğday taciri diyor ki:

— Almanyaya buğday gönderecektik, vapurda yer bulamadık. Karadenizden buraya gelen vapurlar, uğradıkları iskelelerden kâfi derecede mal alıyorlar. İhracatımız biraz daha artacak olursa, vapurlarda hiç yer bulamıyacağız.

Bazı tacirler bu vaziyeti vapur buhranı diye izah etmektedirler. Bu mesele alâkadarlar tarafından İktisad vekâletine de aksetmiştir. İhraç mallarımızı, Türk bayrağını taşıyan vapurlarla nakletmek gayelerimizden biridir. Birçok işler gibi bu gaye de tahakkuk edecektir.

İHRACAT MADDELERİMİZİN VAZİYETİ

Bu hafta içinde ihracat maddelerimizin geçirdiği vaziyeti birer birer aşağıda izah ediyoruz:

Tütün — Piyasa hararetlidir. Muhtelif ecnebi firmaları ve inhisar idareleri Türkiyeden tütün almak için tedkiklere başlamışlardır. Romanya tütün monopolu piyasadan 130 bin kilo tütün almıştır. Bundan evvel alınan 260 bin kilo tütün ihraç edilmiştir.

Polonya monopolu hesabına tütün almak için buraya eksperler gelmiştir. Eksperler tüccar depolarında tütünleri muayene etmektedirler. Bu hafta içinde tütün alacaklardır.

İtalyan monopolu da memleketimizden tütün almak için buraya eksperlerini gönderecektir.

Çekoslovakya monopolu da tütün alışlarına devam etmektedir.

Diğer taraftan, tütün limited şirketi de ecnebi firmalarla müzakerelerine devam etmektedir. Henüz satış olmamıştır.

Afyon — Bu hafta piyasa canlıydı. İnhisar idaresi tarafından Japonyaya, İtalyaya afyon ihraç edilmiştir. Bu iki parti satış piyasada memnuniyet uyandırmıştır. Fakat bu sütunlarda evvelce de izah ettiğimiz gibi bu sene afyon satışları diğer ihraç maddelerimiz gibi iyi geçmemiştir. Bilhassa afyon müstahsilleri fiatlerin sukutundan dolayı pek müteessir olmuştur.

DOKUMA SANAYİİ MADDELERİ

Tiftik piyasasında hararet devam etmektedir. Alman firmaları bu hafta içinde de piyasadan mal almışlardır. Diğer taraftan Sovyet Rusya ticaret mümessilliği Alman firmalarına rekabet edercesine mal almaktadır. Bu yüzden fiatler artıyor. Geçen sene oğlak denilen tiftik cinslerinin kilosu 90 kuruştu. Bu sene 150 kuruştur. Arada epiyi bir fark vardır. Tiftik piyasasında Japonya da görünmektedir. Geçen hafta içinde Japonyaya bir parti mal gönderilmişti. Bu sefer Japonların Türkiye tiftiklerine karşı gösterdiği alâkanın devam edeceğini ümid edenler az değildir.

Yapağıya karşı da talepler devam etmektedir. Şimdiye kadar Alman firmaları, yapağı fiatlerinin düşkünlüğünü beklemek için piyasaya karşı nazlı davranıyorlardı. Fakat ümid edildiği gibi, fiat sukutu hâdisesi olmamıştır. Neticede Alman firmaları piyasayla alâkadar olmuşlardır. Sovyet ticaret dairesi mühim miktarda yapağı alacaktır.

KURU VE YAŞ MEYVALAR

Fındık piyasaındaki canlılık durmuştur. Maamafih bu durgunluk muvakkat olarak telâkki edilmektedir.

Birkaç ay evvel fındık satışları çok hararetli bir devre geçirmişti. Fiatler, bu durgunluk devresinde bile 70 kuruşu muhafaza etmektedir. Yakında gene siparişlerin başlıyacağı ümid edilmektedir.

Yaş meyvalara gelince, bu hafta içinde Yafaya 300 sandık elma gönderilmiştir. Almanyay da, Rizenin ekşi elmaları ufak partiler halinde gönderilmektedir. Fakat «bu sene çok ihraç edeceğiz» diye büyük bir ümide düşmüştük. Elma ihracatı mevsimine girdiğimiz bu sırada bu ümidlerin pek tahakkuk etmediğini görüyoruz. Bunun en mühim ve daha doğrusu yegâne sebebi, bu sene elmanın az yetişmesi ve pahalı olmasıdır. Almanyadaki firmalar Türkiye elmalarına hayran olduklarını söyledikten sonra fiatlerin pek pahalı olduğunu ilâve etmektedirler. Gelecek sene bol elma mahsulü elde edersek, ucuza elma satabileceğiz.

H. A.

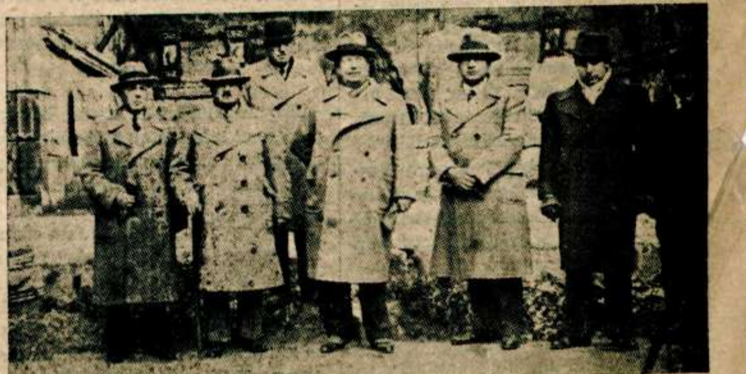
Tarsus fidanlığı genişletiliyor

Tarsus (Akşam)—Meyva cinsini ıslah ve süs ağacı yetiştirmek üzere burada açılan fidanlık önümüzdeki bahar mevsiminde genişletilecektir.

Fidanlıktan Tarsus çok fayda görmüştür. Şehrin caddelerini süsleyen ağaçlardan çoğunun fidanı buradan tedarik edilmiştir.

Fidanlık memuru B. Vasfi mesleğinin ehli ve çalışkan bir zattır. Yukarıdaki resimde bay Vasfiyi fidanlığın bir köşesinde görüyoruz.

Trakya umumî müfettişi Kâzım Dirik Kayseriye giderek müzeyi gezmiştir. Resmimizde general, Kayseri valisi ve bazı vilâyet erkânı ile birlikte görünüyor.

Milyonerlerin hayatı sanıldığı gibi gıptaya şayan değildir

Bunların çoğu ömürlerini ıztırap içinde geçirmiş, hayatın tadını alamamıştır

İnsanların hemen hepsi zengin olmak, hudutsuz para kazanmak ister. Bu his dolayısile milyonerlere, milyarderlere kıskançlık gözile bakar. Halbuki muazzam servet sahibi olmuş, milyoner payesine yükselmiş insanların hayatı zannettiğimiz kadar gıptaya şayan değildir! Milyonlara sahib oldukları ve her türlü saadet imhânlarını ellerinde bulundurdukları halde bunların çoğu ömürlerini ıztırab içinde geçirmişler, ve sırf para yığmak ihtirasile çırpındıkları için bu yüzden bütün hayatlarını zehir etmişlerdir.

Zaten saadet gömleğinin krallarda, sultanlarda değil fakir bir çobanın sırtında bulunduğu pek meşhurdur.

Milyoner olmalarına rağmen hayatın tadını alamamıs milyonerlerin sayısı az değildir. Büyük Britanyanın en zengin adamı olan John Ellerman, öldükten sonra arkasında tam 40,684,000 liralık muazzam bir servet bırakmıştı.

Ellerman çok şayanı dikkat bir adamdı. Daima sükûnet içinde ve kendine hâkimdi. Hiç bir şeye kızmaz, en şaşırılacak zamanlarda soğuk kanlılığını muhafaza ederdi. Bu huyunun muvaffakıyet sırlarından biri olduğunu söylerler. Herkese daima tebessümle yaklaşır, kendisini sevimli göstermeğe gayret eder, konuştuğu adamın bütün hususiyetlerile yakından alâkadarmış gibi «sizi memnun etmek için ne yapabilirim?» diye çırpınırdı.

Fakat akşam olup bürosundan çıktıktan sonra dünyanın hiç bir hâdisesine en ufak bir alâka göstermez, insanlarla temas etmekten nefret ederdi.

Ellerman mesud bir adam mıydı? Bütün hayatında para ile oynadığına ve öldükten sonra muazzam bir servet bıraktığına bakılırsa bu suale evet demek lâzımgelir. Halbuki o, tamamen münzevî ve insanlardan uzak yaşadı, hayatına hiç kimse imrenmedi. Zaten bir çok milyonerler Ellerman gibi yaşamışlar ve bütün ömürlerini yalnız bir kenara para yığmak ihtirasile heba etmişlerdir.

BAŞKA BİR MİLYONER

1870 de Cenubî Afrikada dünyanın en zengin elmas madenlerini keşfederek milyonlar kazanmış olan İngiliz Barney Barnato da bunlar arasındadır. Barnato dehşetli bir servet sahibi olduktan sonra Afrikayı terketmiş ve ömrünün son günlerini geçirmek üzere Londraya gelmişti. Bir gün Londra sokaklarında, kendisini daha meteliksiz zamanlarında tanıyan bir dostu ile karşılaştı. Bu eski dost Barnatoya servetinin ne kadar tuttuğunu sorunca o takriben 90 milyon lira olduğunu söyledi. Bu cevap üzerine muhatabı alâkasızlıkla başını sallıyarak bu zengin dostunu tepeden tırnağa kadar süzdükten sonra:

— Senin milyoner olman neye yarar? demişti.

Bu eski dostun hakkı vardı. Çünkü Barnato bünye itibarile gayet zayıf ve çelimsizdi. Ciğerlerinden müthiş bir ıztırab çekiyor ve ekser zamanlar yatağından çıkamıyordu. Barnato muhatabının bu sözüne çok içerledi. Hiddetle:

— Sana bir şey söyleyim mi dostum? dedi. Ben öldüğüm zaman herkesin beni parmakla göstererek «şu Barnato büyük adammış, bir hiç iken milyoner oldu» demelerini isterim. Cevabını verdi, ve bastonuna dayanarak yürümeğe devam etti.

Bu hâdiseden üç sene sonra Barnato 25 milyonluk bir servet bırakarak öldü. Fakat ömrünün son dakikasına kadar rakiblerinin hareketlerini takib etmek, dalaverelerini meydana çıkarmak, kendisine hazırlıyacakları darbeleri savuşturmak kaygusile çırpındığı için yaşama kudreti vaktinden evvel tükenmişti.

Dünyanın en zengin adamı Rokfeller torunlarile birlikte

Kendisi gibi milyoner olan kuzeni Voolf Joel, amcasından bir sene sonra, istediği parayı vermediği için, bir şantajcı tarafından bürosunda öldürülmüştü.

Barnatonun 15 milyonluk bir servete malik olan diğer kuzeni elmas fiatlerinin büyük mikyasta sukut ettiği haberi gelince servetinin mahvolması ihtimalile yüreğine inmiş, ölmüştü.

ROKFELLER NE HALDE?

Zavallı ihtiyar Rokfeller! Bütün gençliğini durmadan çalışmakla geçirdi. Bir dakika eğlence nedir bilmedi. Öyle zamanları oldu ki sokağa çıkmağa korkar, en yakın dostlarını kabul etmekten çekinirdi. Rokfeller elân yaşıyor. Dünyanın en zengin adamıdır. Ölüme meydan okuyup yüz yaşına kadar yaşamak niyetindedir. Fakat muazzam kâşanesinin sessiz bir odasında etrafında doktorlar ve hastabakıcılar olduğu halde yaşıyabiliyor. Kendisine müsaade edilen yegâne eğlence ancak paralarile oynamaktan ibaret! Bu pahalı oyuncaklar ihtiyarlık günlerinin biricik tesellisidir!

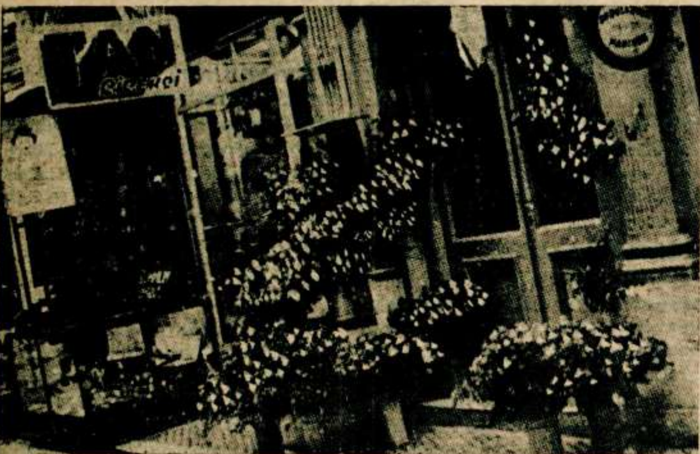
İSKOÇYALI YULE

İskoçyalı David Yule 18 milyon bıraktı. Hayatının en güzel günlerini Hindistanın yakıcı iklimlerinde hastalıklar ve bin bir tehlikelerle mücadele ile geçirdi.

Bütün hayatında yalnız para biriktirmiş, kendi nefsi için on para sarfetmemiş, en büyük zevki kazandığı parayı bankaya yatırırken duymuştur.

Onun için milyonerleri kıskanmıyalım! Ve hatta milyoner olmadığımıza bin kere şükredelim.

Tan: Türk çiçekçisi

Beyoğlunda, Hristaki pasajında yeni bir çiçekçi mağazası açıldı. Müteşebbis bir Türk çocuğunun açtığı bu güzel mağazada, şehrimizin en güzel, en zarif çiçekleri vardır. Asrî modeller üzerine sepetler, çelenkler ve taze çiçek demetleri yapan «Tan» çiçekçisidir.

Düğün, nikâh hediyelerinizi bundan sonra Türk çiçekçisi «Tan» da yaptırınız ve yılbaşı için lâzım olan çiçeklerinizi «Tan» çiçekçisinden alınız.

Sıhhiye müsteşarı Diyarıbekirde

Diyarıbekir (Akşam) — Sıhhiye vekâleti müsteşarı Hüsameddin buraya gelmiştir. Müsteşar, yanında birinci umumî müfettişlik sıhhat müşaviri doktor Sadreddin olduğu halde yanan hastane mahallini gezmiş ve yeniden yapılacak hastane hakkında tedkiklerde bulunmuştur. Yeni hastane eski yerinde 250 yataklı olarak yapılacaktır. Müsteşar burada iki gün kaldıktan sonra Diyarıbekire dönmüştür.

Tekirdağ şarap fabrikasına fıçı

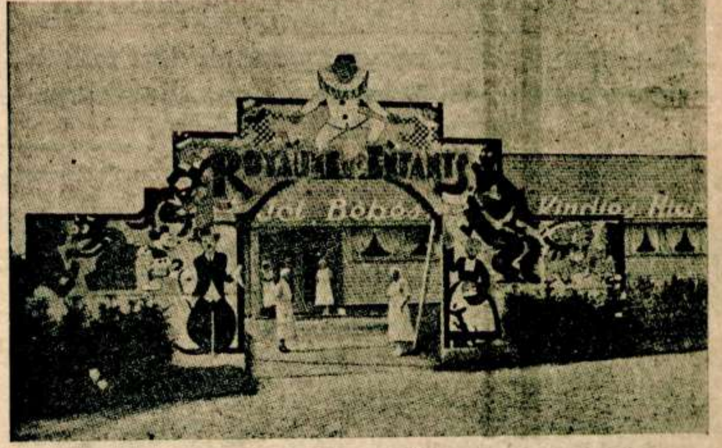
Tekirdağ (Akşam) — Şarap fabrikası Fransa ve Romanyadan 450 şarap fıçısı getirmiştir. Bu yıl fabrika bir milyon kilo şarap imal etmiştir. Geçen sene yapılan şarap bir buçuk milyon kilo idi.

Perşembe müsahabeleri

Çoçuklar diyarında gördüklerim

— 2 —

Yazan: Selim Sırrı Tarcan

Çocuklar diyarının giriş yeri

Brükselde istasyon civarında oturduğum otelden bir sabah eski ve kıymetli dostum Belçika mektepleri beden terbiyesi umumî müfettişi profesör (De Genst) yanında bir arkadaşı ve arkadaşının karısı kucağında beş altı aylık yavrusu ile bana geldiler.

De Genst, sergiye gidiyoruz, istersen gel, beraber gidelim! dedi. Çok memnun olurum, dedim ve hep beraber sergiye tahsis edilen açık tramvaylardan birine atladık. Temmuzun boğucu sıcağı daha erkenden kızgın saç gibi her tarafı yakıyordu. Madam biraz şişmanca, bir de fazla olarak kucağında yavrusu ile ter döküyordu. Aman! dedi hele bir sergiye varsak! (Bebi)yi çocuklar diyarına bırakırsam ben de rahat nefes alırım. Ben buna çok sevindim, çünkü birkaç gün evvel telkafesin dışında seyrettiğim bu zarif beldenin içine girmek fırsatı çıkmıştı. Tramvay serginin (Charlotte) medhalinde durdu.

İşte çocuklar diyarının kapısı! Bu kapı değil bir cennet takı. Kapının sağında bir köylü kadın resmi, solunda meşhur Şarlonun tabiî cesamette portresi, onların üstünde Miki Mavs resimleri, ortada büyük harflerle «Çocuklar diyarı» yazılı, onun da üstünde iki çocuğun elinden tutan bir palyaço resmi var!.

Beyazlar giymiş, beyaz böneli iki hastabakcıdan biri yanımıza sokuldu: Çocuğu bırakcak mısınız dedi.

Madam, evet! Hem bırakmak, hem gezip görmek biraz da malûmat almak istiyoruz! dedi. Bu sarışın çocuk bakıcı önümüze düştü fevkalâde temiz ahşap parlak yağlı boyalı paviyona girdik. Sağda camekânlı bir odada birer masada gene beyazlar giymiş beş genç kız oturmuştu. Önlerinde daktilo makineleri vardı. Bize yol gösteren matmazel burada kayıd muamelesi yapılır. dedi.

Kızlardan biri çabucak bir fiş tanzim etti ve madama sordu:

— Çocuk ne kadar burada kalacak?.

— Akşam beşe kadar!.

— Gelip emzirecek misiniz?.

— Hayır!.

— Altı Belçika frangı (otuz kuruş kadar bir şey) vereceksiniz.

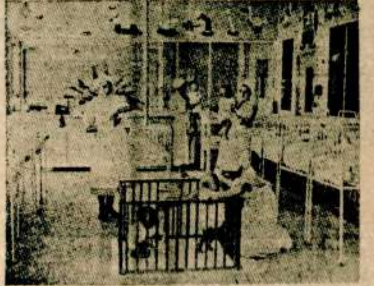
— Banyo yapılacak mı?.

— Tabiî.

— Öyle ise bir frank da banyo için!.

Beş dakikada muamele bitti. Madamın eline bir kırmızı kâğıd verdi, bunu bebekler odasında baş (nursery)ye verirsiniz! dedi.

Biraz ilerde miniminilerin koğuşunun yanında gene küçük bir bölmede bir genç kıza kâğıdı verdik. Bu kızcağız çocuğun iki koluna ucunda bizim on paralar büyüklüğünde madenî bir numara asılı birer bilezik taktı. Ayni numarayı gene incecik bir zincirle boynuna astı. Çocuğu anasının kucağından aldı. Gene hep birlikte bembeyaz tertemiz, zemini linoleum döşeli bir büyük salona girdik, dört (nursery) kenarlarda dizili sade, temiz küçük karyolalardaki yavrularla meşgul. Elli kadar bir, iki, üç aylık bir yaşında, iki yaşında çocuk kimi bağırıyor, kimi ağlıyor, kimi gülüyor, kimi bu patırdıda mışıl, mışıl uyuyordu! Böyle karşılıklı bu çocuk koğuşlarının arasından geçtik. Küçük zarif odacıklara geldik. Burada banyo, duş, lâvabo, sabun, sıcak ve soğuk akar su, pudra, ponpon hülâsa çocuğu temizlemek, biberonla beslemek, emzirmek için her şey hazır.

Çocuklar diyarında bir kreş

Genç kız anlatıyor:

— Burası çocuklarının altlarını temizlemek, emzirmek ve banyosunu yapmak isteyen anneler içindir. Çocuklarını bize bırakırlar ve muayyen saatlerde gelip bakarlar. O zaman daha az para verirler. Bunlar için ücret yalnız iki franktır.

Bir büyük odanın önünden geçtik. Burası çocuk doktorlarının odasıdır. dedi.

Oradan üç yaşından altı yaşına kadar çocukların dairesine geçtik, burada binlerce çocuk kaynaşıyor gülüyor, oynuyordu. Burası bir Kinder Garten dairesi idi. Burada da her çocuğun numarası kolundaki bilezikte idi. Burada da çocuğun sicillini bir deftere yazıyorlar ve her çocuk için öğleye kadar iki, akşama kadar dört frank alıyorlar.

Ondan sonra, idaresi kendilerine bırakılan büyücek çocuklar diyarını gezdik. Burada dört beş mürebbiye çocuklara arkadaşlık ediyordu. Altı yaşından on dört yaşına kadar olan bu çocukların oyun yerleri, ve oyun vasıtaları çok güzeldi. Bunlara her perşembe ve pazar günleri çocuk tiyatrosu, salı günleri çocuk sineması gösteriliyor. Her çocuktan bizim para ile yüz para alıyorlar.

Matmazel bize her tarafı gösterdikten sonra şöyle bir mütalea yürüttü:

Her şehirde böyle bir çocuk diyarına lüzum vardır. Ve burada olduğu gibi onu şehrin en havadar yerinde kurmalıdır. Bilseniz böyle bir müessese anaları ne kadar sevindirecektir. Birçok valdeler hiç bir gün nefes almazlar, kocasına bakmak, evin işlerini görmek, yemeği düşünmek, çocuğunu beslemek bunların hepsi bir anneyi bunaltmak için kâfidir. Halbuki böyle ucuzca emin bir yere dört beş saat için çocuğunu tevdi etmek mümkün olursa hiç olmazsa haftanın bir gününde hem anne rahat eder hem çocuk hasretini çektiği her türlü oyun vasıtalarını burada bulur.

Ayrılırken matmazele sordum:

— Bu yavrular sizi yormuyor mu?.

Güldü:

— Onlara o kadar alıştım ki, onlar olmazsa yorulacağım zannediyorum! dedi.

Selim Sırrı Tarcan

Erzincanda yeni bir Halkevi yapılıyor

Erzincan 29 (Akşam) — Modern bir Halkevi binası yaptırılması için merkezden 55 bin liralık tahsisat verilmiştir. Fevkalâde surette toplanan belediye meclisi bina mahallî için şerefiye arsalarını teberrü etmiştir. Ferağ muamelesi yapılıyor.

○ AKŞAM – SPOR ○

Türk futbolü kurtulma yolunda...

İstanbulun millî kümeye ayrılacak dört takımı Fenerbahçe, Galatasaray, Güneş, Beşiktaş.. Ankara ve İzmir futbolü...

Ankarada Fenerbahçe - Altınordu maçında iki takım bir arada

İstanbul liginin bir devrelik maçları sonunda millî kümeye ayrılacak dört klüp bugün meydana çıkmış gibidir. Buna artık muhakkak nazarile bakabiliriz.

Fenerbahçe, Galatasaray, Güneş, Beşiktaş...

Önümüzde bu dört klübün yekdiğerile yapcakları üç mühim maç daha var. Bu hafta yapılacak Fener - Güneş maçıda birinciyi meydana koyacağı için çok alâkalıdır. Fakat bu karşılaşmalar millî küme takımlarını ayırmak noktasında tesiri yoktur. Hangi taraf lehine neticelenirse neticelensin bu dört klübün vaziyetlerini ancak birincilik ikincilik üzerinde değiştirebilir. Hiç birisini dördüncülükten aşağı düşüremez.

Ankaraya gelince: Ankaragücü ile Gençlerbirliğinin ayrılacağına kuvvetli bir htmalle bakabiliriz. Ankaragücü muhakkak Gençlerbirliği yüzde doksandır. İzmirden de son maçlarını göz önünde tutarsak Altınordu ve Karşıyakanın ayrılmaları ihtimali var...

Ankaradaki yeni stadın açılışı dolayısile yapılan turnuva bu üç şehrin en kuvvetli dört takımını bir araya getirdi. Ve bu karşılaşma millî kümenin küçük bir nümunesiydi. Bunun büyük bir şeklini de bize millî küme gösterecek..

Açılış turnuvası Ankara için, yalnız Ankara için demeyelim, bütün Türkiye için ne büyük bir hareket oldu. Millî küme karşılaşmları da büyük bir hareket olacaktır.

Bu açılış turnuvası bize üç şehrin futbol kuvveti hakkında da bir fikir vermiş oldu. İzmirliler düne kadar İstanbulu her zaman için yenebileceklerini iddia ediyorlar. Bu iki şehir arasındaki rekabet gazete sütunlarında bilhassa İzmir gazetelerini günlerce işgal ediyordu. Fakat Ankara düşünülmüyordu bile... İzmirliler onuncu yılda Ankarada yapılan Türkiye birinciliği müsabakalarında İzmirsporun Fenerbahçe ile yaptığı maçtan sonra İzmirliler bu iddialarını çok ileri götürdüler.

Fenerbahçelilerin İzmirde oynadıkları maçta aldıkları büyük farklı netice bu iddiaları çürüttü. Bugün elle tutulacak ve su götürmez bir şekilde gördük ki, Ankara futbolde büyük bir varlıktır... Ankaragücünün İstanbul liginin başında giden klüplerinden Galatasarayı bir şans eseri değil bihakkin yenmesi, bugün Türkiyenin en kuvvetli takımı olduğuna şüphe olmıyan tam formünde Fenerbahçeliler karşısında bir buçk saatlik çetin bir çarpışmadan sonra 1-0 gibi az bir farkla yenilmeleri onların kuvvetini ortaya koymuştur. İstanbulla başbaşa olduklarını iddia eden İzmirlilerin, İzmir futbolünün Ankara futbolünden yüksek olduğunu iddia edemiyeceğiz... Şimdiki halde Ankara İzmir ve İstanbulun arasına girmiş ve İstanbul takımlarına kafa tutacak bir vaziyete gelmiştir. Bunu bize millî küme maçları da gösterecektir.

Millî kümenin mühim bir hususiyeti daha: İstanbulun en kuvvetli takımını ikişer defa karşı karşıya getirmesidir.

Fenerbahçe - Galatasaray, Fenerbahçe - Beşiktaş, Fenerbahçe - Güneş, Galatasaray - Beşiktaş Galatarasay - Güneş, Güneş - Beşiktaş maçlarını ikişer defa seyretmek imkânını bize veriyor.

Bu da İstanbul futbol meraklıları için sevinçle karşılanacak bir iştir ve İstanbul futbolünde büyük bir harekettir.

Biz millî küme işinin Türk futbolünü kurtaracağını iddia ettik, ve etmekteyiz. Bizim bu iddialarımızın doğruluğunu açılış turnuvası gösterdi. Bu sene bu iş başarıldıktan ve ikinci sene de yapıldıktan sonra futbolümüzde yükselme gözükecektir. Biz bu işle yükselme yoluna girdik, temenni edelim ki, bu yolda yürümek için önümüze bir mâni çıkmasın.

M. Kemâl

Ankaragücü - Galatasaray karşılanşmasından

Fenerbahçe Güneş

Büyük maçlardan biri daha geldi çattı. Bu pazar, Taksim stadında, Fenerbahçe ile Güneşin, bu iki dost klübün bu sene henüz yenilmemiş futbolcüleri karşılaşacaklar.

Sporda galibiyet de vardır, mağlûbiyet de. Dostluk ne galibiyete, ne de mağlûbiyete mâni değildir. Buna mukabil ne galibiyet ve ne de mağlûbiyet dostlukları ihlâl edebilecek birer hâdise olamazlar.

Bugün Fenerbahçe de, Güneş de İstanbulun en iyi futbol oynayan takımlarıdır. Mevsimin başından beri her ikisinin de diğer takımlarla yaptıkları maçları zevkle seyrediyoruz. Aralarındaki maçı da bize daha büyük bir zevkle seyrettireceklerine biran bile şüphe etmiyoruz.

Lig maçlarının sonunda bir şampiyonluk mevzuu bahis olmadığına, gerek Fenerbahçe ve gerek Güneşin millî küme dışında kalmıyacakları da yüzde 99,99 bir ihtimalle meydana çıktığına göre, Oyunun güzelliğini bozabilecek lüzumsuz sertliklere en ufak bir özür bulmak kabil değildir.

Şu halde, dostlukları galibiyet ve mağlûbiyetle alâkadar olmayan, fazla olarak millî küme dışında kalmamaları da muhkkak gibi bulunan bu iki büyük takımımızın temiz, güzel, seyredenlere zevk verecek bir oyun oynamalarını ve daha iyi oynayarak galibiyeti hak edecek tarafını kazanmasını temenni ederiz.

Bu hafta karşılaşacak Fenerbahçe Güneş takımlarının iki kıymetli oyuncusu

T. S. K. İstanbul futbol ajanlığından:

2/1/937 cumartesi yapılacak maçlar

Taksim stadı:

Vefa - Galatasaray B takımları saat 13,20, hakem Feridun Kılıç.

Güeneş - Fenerbahçe B takımları saat 15, hakem Samim Talu.

Şeref stadı:

Hilâl - İstanbulspor B takımları saat 13,20, hakem Rıfkı Aksoy.

Beykoz - Beşiktaş B takımları saat 15, hakem Tahsin Özsöz.

3/1/ pazar günü yapılacak maçlar

Taksim stadı:

Kasımpaşa - Doğanspor saat 11 hakem Muammer.

Vefa - Galatasaray saat 12,45, hakem Ahmed Adem, yan hakemleri Bahaeddin ve Ekrem.

Güneş - Fenerbahçe saat 14,30, hakem Sadi Karsan, yan hakemlri Samih ve Feridun.

Şeref stadı:

Karagümrük - Davudpaşa saat 11, hakem Adnan Akın.

Hilâl - İstanspor saat 12,45, hakem Şazi Tezcan, yan hakemleri Rıfkı ve Tahsin.

Beykoz-Beşiktaş saat 14,30, hakem Nihad Bekdik, yan hakemleri Ali Said ve Tarık

Not: Fenerbahçe stadı direnaj ameliyesi yapılmakta olduğu bugünlerde yağan kar ve yağmur dolayısile tamamile bozulmuş olduğundan 2 ve 3/1/937 tarihlerine tesadüf eden cumartesi ve pazar günleri o staddaki lig maçları tehir edilmiştir.

Ligin bugünkü vaziyeti

İki ay evvelki tahminlerin doğruluğu bir ay sonra tahakkuk edecektir

Fenerbahçe - Güneş takımları geçen seneki karşılaşmada

Fenerbahçe ile Galatasarayın dörder; Anadolu, Beşiktaş, Güneş ve İstanbulsporun üçer; diğer altı klübün de ikişer lik maçı kaldı. Buna rağmen bugün vaziyet, yüzde doksan aydınlanmıştır. Bunu basit bir hesapla meydana çıkarabiliriz.

DIŞARIDA KALAN KLÜPLER

Millî kümeye girmeleri en kuvvetli ihtimaller dahilinde olan dört klübü ele alalım: En fena ihtimallerle lıg maçları sonunda Fenerbahçenin 25, Güneşin 25, Beşiktaşın 24, Galatasarayın 22 puanları olabilir. En iyi ihtimallerle lig maçları sonunda Anadolu 20, Süleymaniye 19, Hilâl 14 puan alabilirler. Şu halde:

Anadolu, Süleymaniye ve Hilâl yüzde yüz millî küme dışında kalmış klüplerdir.

EN SAĞLAM VAZİYETTEKİLER

Yukarıda söylediğimiz gibi Fenerbahçe ve Güneş takımları en fena ihtimallerle 25 puanı dolduracakları için, en iyi ihtimallerle yirmi ikişer puan tutabilecek olan İstanbulspor ve Topkapı, 23 puan tutabilecek olan Eyüp ve 24 puan tutabilecek olan Beykoz, Fenerbahçe ile Güneişin millî küme dışında kalması noktasından hiç bir tehlike teşkil edemezler.

Geriye yalnız Vefa kalır ki, bu takım en iyi ihtimallerle 25 puan alabileceğine göre, Fenerbahçe veya Güneş bütün maçlarını kaybettiği takdirde, bunlardan birile müsavi olmak ihtimali vardır. Çok, amma çok zayıf olan bu ihtimalin tahakkuku için ya Fenerbahçenin hem Güneşe, hem Galatasaraya, hem Topkapıya ve hem... de Anadoluya yenilmesi, sonra da Vefanın Galatasaray ve Anadoluyu kazanması, yahud da Güneşin hem Fenerbahçeye, hem Beşiktaşa ve hem de İstanbulspora yenilmesi, sonra da gene Vefanın Galatasaray ve Anadoluyu yenmesi lâzımdır. Bunlar tahakkuk ettiği takdirde bile Vefa, Fenerbahçe veya Güneşi millî küme dışında bırakarak kendisi doğrudan doğruya kümeye girememektedir; çünkü ancak müsavi puan vaziyetine gelmektedir. Buna eskiden «ihtimali bait» derlerdi. Şu halde:

Bugün, millî küme dışında kalmak noktasından en az endişe edecek iki takım varsa o da Fenerbahçe ile Güneştir.

BEŞİKTAŞ TA DIŞARIDA KALAMAZ

Beşiktaşa gelelim: İş hesaba vurulunca onun karşısına Vefadan başka bir de Beykoz çıkar. Çünkü Beşiktaş en fena ihtimallerle 24 puan alabileceği gibi Beykoz da en iyi ihtimallerle 24 puanı doldurabilir. Fakat işi ihtimallerin tetkikine dökünce ne Vefa, ne de Beykoz Beşiktaşı millî küme dışında bırakacak bir tehlike olamazlar. Böyle bir tehlikenin tahakkuku için Beşiktaşın Beykoza, Hilâle ve Güneşe yenilmesine mukabil Vefanın Galatasarayı ve Anadoluyu, yahud da Beykozun Beşiktaştan başka Süleymaniyeyi de yenmesi lâzımdır. Beşiktaşın Beykoza ve Güneşe yenildiğini farzetsek bile Vefa ve Beykoza karşı elinde bir «emniyet supapı» vardır: Bu da Hilâl ile yapacağı maçtır. Beşiktaş Hilâli yenmekle nasıl olsa 26 puanı dolduracaktır ki, o zaman ne Vefanın, ne de Beykozun ona yetişmek imkânı kalmıyacaktır. Şu halde: Beşiktaşın da millî küme dışında kalması düşünülemez.

DÜNYADA OLMAZ ŞEY YOK AMMA

Galatasarayı ele alaım: Galatasaray en fena ihtimaller içinde 22 puan alacağı için onun karşısına Vefa ve Beykozdan başka en iyi ihtimallerle karşılaşmaları şartile Eyüp, İstanbulspor ve Topkapı çıkabilir. Fakat Galatasaray Vefaya, Eyübe, Fenere ve İstanbulspora yenilecek... Eyüp de ayrıca Süleymaniyeyi, yahud İstanbuaspor ayrıca Hilâl ve Güneşi, yahud Topkapı Anadoluyu ve Fenerbahçeyi yenecek ki, Galatsarayın vaziyeti şüpheye düşsün. İhtimal bu kadar uzak olunca Eyüp, İstanbuaspor ve Topkapıyı da bir tarafa bıraklım.

Şimdi geriye Vefa ile Beykoz kalır. Bunların Galatasraya tehlike olabilmesi için Vefanın Galatasarayı, Beykozun Beşiktaşı yenmesi, üstelik Galatasarayın da bütün maçları kaybetmesi gerektir. Eh, dünyada olmaz şey yok amma birçok ihtimallerin birden tahakkuku da imkânsız denilecek kadar güç şeydir. Şu halde:

Bugünkü -yani 31 kânunuevvel 936- puan vaziyetine ve geri kalan maçlarına göre Galatasarayın millî kümeye girmesi Fenerbahçe, Güneş ve Beşiktaşınki kadar sağlam değil gibi görünürse de aleyhindeki ihtimallerin pek zayıf olması onun da bu işin dışında kalmıyacağına en kuvvetli bir garantidir. Buna mukabil, bu hafta zarfında yapılacak Fenerbahçe - Güneş, Beşiktaş - Güneş, Fenerbahçe - Galatasaray maçları Galatasarayın yalnız millî kümeye girmesini değil, dördün içinde bir derece almasını bile temin edebilir.

OKUYUCULARIMIZIN DOĞRU TAHMİNİ

Millî kümeye üç şehirden hangi takımların girebileceğini tahmin ettirmek üzere evvelce açmış olduğumuz müsabakaya gelen cevaplarda okuyucularımızın büyük bir ekseriyeti Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray ve Güneşi göstermişlerdi. Yukarıda etrafile anlattığımız vaziyet ve ihtimallere göre, ekseriyet neticeyi doğru tahmin etmiş demektir.

Sadun Galip

Fenerbahçe stadı kapandı

Fenerbahçe stadı son tamirattan ve kanalizasyon tertibatından sonra su yapmıyordu. Çamur yapmamak için toprağın da değiştirilmesi icap etmektedir. Fenerbahçeliler sahayı daha mükemmel bir hale koymak ve millî küme karşılaşmalarına yetiştirmek üzere şimdiden işe başlamağa karar vermişler, bölgeye ve ajanlığa müracaatla tamirat dolayısile stadı kapayacaklarını maç konmamasını bildirmişlerdir. Ajanlık bunun üzerine Kadıköy stadındaki maçlarını tehir etmiştir.

ŞEHZADENİN ZİYAFETİ

Yazan : NECDET RÜŞTÜ

—1—

Masalar kuruldu, ışıklar yandı,
Müşteri pek çoktu.. barın cazbandı
Yolmaya kâfiydi bu zenginleri:
Sırtlarda ütülü smokinleri
Göründü genç, yaşlı bir sürü kibar;
Erkenden dolmuştu bu koskoca bar!..
Kadınlar giymişti çıplak tuvalet,
Boyalı yüzleri sanırsın palet!..
Bir bayan: Elliye gelmişken yaşı,
Bu geçkin çağında lâyıkken başı
Ninemin koyduğu yazma hotoza,
Permanant yaptırıp inmiş otuza!..
Bir genç kız: Açlıktan zayıflamış pek..
Derdi bu: Bir santim büyürse göbek,
Kilosu artarsa daha yüz gram,
Hayatı olacak bir korkunç dram:
Parisli kadına benzemiyecek,
İndinde şişmanlık ölmüşdür gerçek!..
«Yaşamam olursam ben şişman!.» diye,
Kız dönmüş açlıktan Hindli Gandiye!.
Bir süslü jigolo, yani: Avcı genç..
Ne erkek, ne kadın.. pozları iğrenç:
Görücü var gibi kırıtıyordu;
Karşıki masya sırıtıyordu:
Orada görmüştü bir yaşlı kadın,
Parmakta yüzüğü tek taşlı kadın!..
Uzaktan süzülen gözlerle baktı:
Bu zengin bayanı avlıyacaktı!...
Bar doldu.. ışıktan göz kamaşıyor,
Garsonlar durmadan içki taşıyor!..

—2—

Cazbanda çevrilmiş herkesin yüzü,
Dinlesek duyarız yalnız bu sözü:
—« Ne güzel çalıyor bu Araplar caz,
«Fokstrot yapsalar, dans etsek biraz!..»
Saksifon başladı, gürültü koptu:
Trampet mitralyöz, davul da toptu!..

***

On üç yıl önceki acı devirde,
Hakiki mitralyöz «Eskişehir»de,
Hakiki toplar da «Afyon»da inler,
İstiklâl harbile sarsılırken yer;
«Beyoğlu» braında bu şenlik vardı:
Bir sürü ecnebi ona dolardı,
Türkleri büsbütün öldü sanarak,
İçerdi şampanya, kırardı bardak!..

—3—

Gelenler ecnebi değildi sade,
Bu bara gelmişti bir de «şehzade»,
Bir lâhza konuşan ondan usanır;
Öksürsek tabanca atıldı sanır;
Rütbesi yüzbaşı olduğu halde,
Tutmaya korkuyor silâhı elde!..
Bir nane molla ki, gezmez lâlasız,
Elinde bir kırbaç, ağzında sakız!..
Ciğeri kaç para eder bu gencin:
Dadısız gidemez su dökmek için!..
Bahçeye çıkamaz yalnız başına,
Halbuki gelmiştir otuz yaşına!..
Tabansız «Hamid»in tabansız oğlu
Öğrenmek istemiş: Nedir Beyoğlu?..
Yanında üç kişi gelmişti bara,
Milletin rızkından kesilen para
Bu gece avuçla harç olacaktı!..

***

Nitekim ilk önce kızlara baktı;
Müşteri soymaya memur edilen
Bir kadın locaya alındı hemen!..
Ağada hoşafın yağı kesildi,
Yılıştı, ağzının suyunu sildi!.
Sarıldı; elleri oldu mengene,
Sanırsın: Kısrağa yapıştı kene!..
Şampanya gelmişti.. birden patladı,
«Efendi» koltuktan yere atladı:
Şişenin ağzından çıkınca mantar
«Yüzbaşı şehzade» korktu o kadar!..
Lâlası olmuştu meraktan deli,
Efendi sarardı.. kendinin eli
Damak kaldırmaya ağzına gitti,
Belki de çamaşır iktiza etti!..
Bir kadeh verdiler, geçti telâşı;
İçtikçe bakışı oluyor şaşı,
Biçimsiz suratı morarıyordu!..
Gittikçe gözleri kararıyordu:
Kadının üstüne salıyor bazı,
Koluna değiyor salyalı ağzı,
Buseye şampanya ısmarlıyordu!..
Sarhoştu.. ansızın garsona sordu:
—« Bana bak; burada bir banyo var mı,
«Acaba locaya konsa, sığar mı?..
«İçine şampanya dolduracağız:
«Burada soyunup girecek bu kız!..»
Patron çok sevindi, banyoyu buldu,
Locanın içine hemen konuldu:
Başlandı şampanya boşaltılmağa!..
Bar kızı sevinçle kalktı ayağa,
Pek mesud bilerek bu gecesini,
Sırtından çıkardı elbisesini!...
Saraylı hovarda içip kudursun,
Bu Macar kızı da soyuna dursun;
Haberi alınca çalkalandı bar:
Şampanya taşıdı bütün garsonlar,
Dört elle sarıldı hepsi bu işe,
Dolmuştu: Konuldu tamamı yüz şişe!..
Kız girdi.. aldığı ne yüce şandı (!)
Locaya koştular, alkış boşandı:
Bir sürü yardakçı etrafı sardı,
(Hürriyet-İtilâf) erkânı vardı!..
Masadan kalkarak:
— «Yaşasın!..» diye,
Hepsi de el çırptı bu şehzadeye!...
Kız çıktı banyodan.. kalan şampanya
Şişeye konuldu -sarhoşluk bu ya-
Dostlara dağıttı şehzade onu,
Kaç saat gelmedi ikramın sonu!...
Kendi de banyodan alarak içti:
Bir bardak, beş bardak, on bardak içti!.
Kadehler tokuştu sabaha kadar;
Ne tatlı yutmuştu itilâfçılar
Bu, kadın tenine değen içkiyi,
Dediler:
— «Ne güzel!.. Ne hoş!.. Ne iyi!..»
Şehzade etmeşti şampanyada kâr:
Yüz şişe konmuştu, hesap aşikâr;
Dolduran garsonlar şaştı bu işe:
Banyodan çıkmıştı tam yüz bir şişe?!..

Ticaret ve zahire borsası

30 Kânunuevvel fiat ve muameleleri

1 — İthalât: Buğday 942 arpa 145 ½ çavdar 75 un 62 susam 29 mısır 57 börülce 8 mercimek 1½ nohut 14 bulgur 51 ½ fasulye 65 peynir beyaz 4 ½ iç ceviz 8 ½ kabuklu ceviz 8 ½ irmik 2 ½ tiftik 13½ pamuk 59½ yapak 64½ pamuk yağı 54 ton afyon 859 iç badem 810 kilo

İhracat: İç ceviz 62 tiftik 7 ton

2 — Satışlar:

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 10 paradan 6 kuruş 25 paraya kadar, buğday sert kilosu 6 kuruş 5 paradan 6 kuruş 25 paraya kadar, buğday kızılca kilosu 5 kuruş 39 paradan, arpa Anadol kilosu 4 kuruş 25 paradan 4 kuruş 30 paraya kadar, çavdar Anadol kilosu 5 kuruş 20 paradan, yulâf Anadol kilosu 4 kuruş 20 paradan, kuşyemi kilosu 12 kuruş 10 paradan, susam kilosu 18 kuruştan 18 kuruş 20 paraya kadar, tiftik mal kilosu 145 kuruştan 154 kuruşa kadar, yapak Anadol kilosu 62 kuruş 20 paradan 65 kuruşa kadar. Peynir beyaz kilosu 41 kuruş 7 paradan.

3 — Telgraflar 29/12/936

Londra Mısır Laplata 1. ci kânun tahmili korteri 23 Şi. 10 ½ P. Ki 3 Kr. 38S. Londra keten tohumu Laplata 1. ci ve 2. ci kânun tahmili tonu 12 Ster. 5 Şi. Ki. 7 Kr. 43 S. Anvers arpa Lehistan 1. ci ve 2. ci kânun tahmili 100 kilosu 116 B. Frank Ki 4 Kr. 90 S. Liverpul buğday 1. ci kânun tahmili 100 libresi 10 Şi. 1 1/4 P. Ki 6 Kr. 86 S. Şikago buğday Hartvinter Mayıs tahmili Buşeli 134 ½ sent Ki. 6 Kr. 19 S. Vinipek buğday Manitoba 1. ci kânun tahmili Buşeli 127 3/8 sent Ki. 5 Kr. 86 S. Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 154 R. mark Ki 77 Kr. 69 S. Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 154 R. mark Ki. 77 Kr. 69 S.

BORSA

İstanbul 30 Kânunuevvel 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,—	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	96,75	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,72,50	Bankası	89,—
» II	21,37,50	Anadolu his.	23,75
» III	21,35,—	Telefon	6,75
Mümessil I	43,35	Terkos	11,75
» II	40,10	Çimento	13,40
» III	—	İttihat değir.	10,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,02,—	Prağ	22,61,35
Londra	621,—	Berlin	1,96,54
Nev York	79,20,—	Madrit	7,50,50
Milâno	15,02,50	Belgrad	34,38,—
Atina	87,92,25	Zloti	4,20,12
Cenevre	3,43,92	Pengo	4,30,75
Brüksel	4,68,75	Bükreş	107,89,—
Amsterdam	1,44,32		
Sofya	64,41,25	Moskova	25,10,—

KARİ MEKTUPLARI:

SARIKAMIŞ POSTALARI

Sarıkamışta bir okuyucumuz yazıyor: Evvelce İstanbul postası, Erzurum tarikile haftada iki gün Sarıkamışa geldiği halde şimdi haftada bire indirilmiştir. Bu sebepten eskiden altı günde alabildiğimiz İstanbul gazetelerini şimdi on bir günde alabiliyoruz. Posta ve telgraf umum müdürlüğünün bu mesele hakkında nazarı dikkatini celbetmenizi ve eskisi gibi Sarıkamışa haftada iki posta çıkarılmasını rica ederiz.

(Akşam: Sarıkamışlı okuyucumuzun bu talebi çok yerindedir. Erzurum ile Sarıkamış arasında şimendifer işlemektedir. Erzuruma varan İstanbul postasının oradan trenle Sarıkamışa gönderilmesi kabildir. Sarıkamış halkını alâkadar eden bu meselenin süratle halledileceğini umarız.)

NİŞANTAŞI MEŞRUTİYET MAHALLESİ HALKININ DİLEĞİ

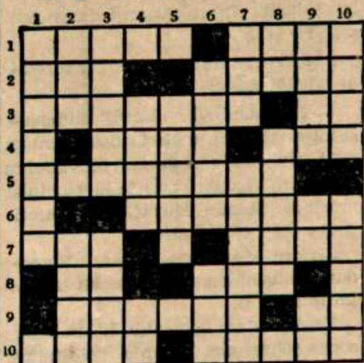
Nişantaşı Meşrutiyet mahallesinde Kodaman caddesinde oturan ev ve apartıman müstecirleri yazıyorlar:

Nişantaş Meşrutiyet mahallesi Kodaman caddesinin Arnavut kaldırımları gerek tamirsizlik ve gerek evlere alınan terkos, elektrik, hava gazı ve lâğımların birleşmesinden kazılan yolların hakkile tamir edilmemesi hasebile pek harap bir hâl almıştır.

Caddenin uzun ve münhanî ve ayni zamanda gayri muntazam surette dik olması sebebinden mesafesi gayet uzak olan lâmbalardan kat'iyen istifade edilmemekte ve bu karanlık yüzünden harap bir halde bulunan sokağın biriken su ve çamurlarına batmaktayız.

Caddemizde tanzifat namına yalnız çöp alınmakta olup bir defa süpürüldüğü bile yoktur. Yağmurların getirmeüte olduğu kumları ev sahipleri ve apartıman kapıcıları kaldırmıyacak olurlarsa buradan geçilmesi ve üzerinden aşılması imkân haricindedir. Apartıman ve ev sahipleri tanzifat ve tenvirat namile istenilen vergileri seve seve veriyorlar. Lâkin bunların vücudünü görmiyorlar. Hiç olmazsa bozuk ve çukur olan Arnavut kaldırımlarının cüz'i olsun, tamir edilmesini ve en ziyade karanlık mahalli teşkil eden ve karşılıklı bulunan 91, 98 numaralı apartımanların önüne bir lâmba konulmasını dileriz..

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Şirin kız (5) Hortlak (4)
2 — Su ortasında kara (3) Kalın ip (5)
3 — Yersiz yurdsuz (6) Sual (2)
4 — Aletler (4) Geniş değil (3)
5 — Nane kokulu su (8)
6 — Kan akmak (7)
7 — Az sıcak (3) Eski zaman saç boyası, ağaç kazası (4)
8 — Erkek (2) Şöhret (3)
9 — Yırtıcı kuş (6) Su (2)
10 — Erkek keçi (4) Cübbe (5)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Doğru söylemiyen (7)
2 — Oturulan yer (3) Kir (4)
3 — Buğday sapı (5) Suriyenin cenubu şarkı (4)
4 — Kalbur (4) Nota (2)
5 — Et satan (5)
6 — Kadın (5) İran kralı (3)
7 — Bizi yaşatan (3) Ekli (6)
8 — Kırmızı (2) Sis (5)
9 — Bir oyun (4) Çok değil (2) Beyaz (2)
10 — Koku (4) Su torbası (5)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Meyve, Akit 2 - Ela, Barut 3 - Er, Nar 4 - Cani, Yad 5 - Aya, Dokuma 6 - Nay, Olur 7 - La, Turan 8 - Teke 9 At, Lâmekân 10 - Tan, Bira.

Yukardan aşağı: 1 - Mercan, Tat 2 - El, Ayalet 3 - Yalnayak 4 - Ela 5 - Ebe, Dot, An 6 - Aryolu 7 - Ar, Akur, Eb 8 - Kundura, Ki 9 - İta, Âr 10 - An, Ana.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 805

Said paşa sadaretten istifa etti, fakat istifanın kabulüne dair irade sadır olmadı

Fakat iş böyle ihtarlarda değil, çare bulmakta idi. Bu ise bulunamıyordu. Bu yüzden Said paşanın ikbali bu defa da çok sürmiyeceği anlaşılıyordu. Padişah ile sadrazam arasında evvelki defalarda da görülmüş haller gene başgösteriyordu.

Said paşa mutad günlerde saraya gelmiyor, mabeyinci Arif bey saray ile konak arasında mekik dokuyordu. Bir gece mabeyin başkâtibi Tahsin paşa da Said paşaya gönderilmişti.

Devletlerin Makedonya işlerini doğrudan doğruya ele almak fikirleri hissediliyordu.

Çaresizlik içinde bocalıyan Said paşa mesuliyet yükü altında ezilmekten kurtulmak istiyordu.

Abdülhamid sadaret teklifile mabeyinci Ragıb paşayı Ferid paşaya gönderdi.

Avlonyalı Ferid paşa Şûrayı devlet azası iken Arap İzzet paşa ile fena halde bozuşmuştu. Aralarında çıkan kavga o vakit saraya kadar aksetmişti.

Ferid paşa Konya valisi iken Konya - Bağdad hattı ile çok alâkadar olan Alman elçisi Baron Mareşalin takdirini celbetmişti; o da Baron Mareşale ve zevcesine hediyeler gönderiyor, cemilelerle dostane münasebeti idame ediyordu.

O sırada Alman dostluğuna büyük ehemmiyet atfediliyordu. Baron Mareşal gibi dirayetli ve padişah nezdinde mergub bir elçinin herhangi bir memur hakkında hüsnü şehadeti müessir olmamak kabil değildi. Baron bir gün padişah huzurunda imar yolunda faaliyetlerinden bahsile Ferid paşayı uzun, uzun methetti. Artık Ferid paşanın İstanbula getirileceği ve yüksek makamlara çıkarılacağı anlaşılıyordu. Çok geçmeden Makedonya ıslahatile uğraşmak üzere Babıâlide (mercii tetkik komisyonu) namile bir heyet teşkil edilmiş ve riyasetine Ferid paşa tayin olunmuştu. Said paşa da padişahın Ferid paşayı sadarete getirmek niyetinde olduğunu anlamıyor değildi.

Abdülhamid hem her işe müdahale eder, hem işlerin mesuliyetini Babıâliye yükletmek isterdi.

Makedonyada hâl gittikçe vahim bir sekil alıyor, ecnebîler suiistimallerin önünü almanın evvel emirde maaşları muntazaman vermeğe mütevakkıf olduğunu ileri sürerek buna İstanbulca çare bulunmasında ısrar ediyorlardı.

Mabeyinden Said paşaya 1320 ramazanı içinde Makedonyada maaşların aydan aya verilmesi, bu yüzden oralarda bir uygunsuzluk çıkarsa mesuliyeti bittabi vükelâya raci olacağı bildirilmişti.

Said paşa Rumelide ıslahattan bahsettikçe Abdülhamid:

— Bunlar devletin siyasî menfaatlerine muhaliftir. Rusyanın efkârı da bu merkezdedir.

Derdi. Bu son iradesi sadrazamda, padişahta bir intibah uyandığına ümid uyandırmıştı. Fakat bu ümid uzun sürmemiştir. Said paşa Rumelide ıslahata dair bir nizamname hazırlamıştı. Bunun ilânından bir müddet sonra saraya çağrıldı. Abdülhamid nizamnamede mahkemelere, mekteplere, nafıa işlerine ve mülkî teşkilâta taallûk eden maddelere tutulmuştu. Said paşayı:

— Maksad bu teşkilâtı başka vilâyetlere ve İstanbula da mı getirmektir? diye muahaze etti.

Rumeli ıslahat komisyonu riyasetile Konya valiliğinden İstanbula getirilen Ferid paşa Avusturya elçisi Baron Dö Kaliçe ile görüştüğü bir sırada elçi:

— Devletlerin maksadı, bu vilâyetlerde asayişin husulüdür. Bunun için de jandarmanın tanzimi ve takviyesi kâfi idi. Diğer kısımlara ait teşkilâtı Said paşa çıkardı.

Demişti. Avusturya elçisinin bu düşüncesine vâkıf olunca Abdülhamidde idarî ıslahata mümaneat fikri teceddüd eylemişti.

Abdülhamid, Makedonya teşkilât ve ıslahatını icad eden, elçilerin fikirlerini bu yola imale eyliyen Said paşa olduğuna zahip olarak Said paşaya karşı kalben şiddetli bir iğbirar da beslemeğe başlamıştı.

Said paşa ise Makedonya devleti aliyenin elinden büsbütün çıkmadığı takdirde Avrupa hükûmetlerinin devleti gittikçe daha geniş ıslahata icbar edeceklerini düşünerek yaptığı nizamnamenin tatbikini temine çalışıyordu. İlk evvel yapılacak şey ise maliyenin ıslahı idi.

Müteahhidlere para yetiştirilemiyor, memur ve zabitlere beş aydan beri maaş verilemiyordu.

Kazalarda mal memurlarına dayaklar, mal sandıklarına taarruzlar biribirini velyediyordu.

Cumaibalâda mal müdürünü tokatlıyarak mal sandığında buldukları parayı (senedi mahsus) mukabilinde alıvermişlerdi!

Maaş alamıyan memurlardan, jandarmalardan, polis'erden çoğu halkın sırtından geçinmeğe çabalıyorlardı!

Bu sırada Said paşa ile serasker Rıza paşanın arası fena halde açılmıştı. Maliyenin ıslahı hakkında Said paşa bir vükelâ mazbatası müsveddesi hazırlamıştı. Bu müsveddede askere verilen zahire ve erzakın mahlût olduğundan bahsediliyordu.

Rıza paşa müsvedde okununca bilhassa bu noktayı şiddetle reddetti.

— Askerin yemeği nümunesini her akşam zatı şahaneye takdim ediyorum. Böyle şey olmadığını efendimiz de bilir.

Yolunda müdafaada bulundu. Said paşa da:

— İstanbul askerinin tayinatı münakkah erzaktandır. Fakat meselâ Parkiri kazasındaki askerin erzakı böyle midir?

Cevabını verdi. (Said paşaya o günlerde Parkirideki asker müfrezesine verilen erzakın tasfiyesi kabil olamıyacak derecede mahlût olduğuna, askerin ekseriya aç kaldığına dair şikâyetler vaki olmuştu.)

Serasker Rıza paşa bu mazbata müsveddesinin bütün maddelerini muaheze etti. Sadrazama şiddetle ıtab ve askerin ihtiyacını işkâl eylemek kadîm mesleği olduğundan bahsile onu itham eyledi. Said paşa bu sözlerden dolayı seraskerden tarziye istedi. Rıza paşa ise buna yanaşmadı; padişaha güvenmese böyle davranmıyacağı tabii idi.

Diğer vükelâ da Rıza paşaya manen muavenet makamında sükût ediyorlardı.

Bunun için müsveddenin beyaza çekilmesi ve arzedilmesi kabil olamadı. Said paşa serasker paşanın itiraz ve taarruzlarına dayanamadığı için sadaretten istifa etti. (18 ramazan 1320) Fakat istifasının kabulüne dair bir irade sadır olmadı.

Bundan bir müddet evvel esbak hariciye nazırı Turhan paşa fevkalâde elçilikle Rusya imparatoru nezdine gönderilmişti. Rusya çarı, Turhan paşaya Rumelide ıslahat icrasını müessir bir lisan ile tavsiye eyledikten sonra kendisinin devleti aliyeye karşı gösterdiği muhalesetin ve devletin mülki tamamiyetine riayetinin başlıca şartı hıristiyanlar hakkında müsavat kaidesinin tatbiki olacağını da ilâve eylemişti.

Turhan paşa avdetinde çarın bu beyanatını bir takrir ile Abdülhamide arzeylemiş, o da bu takriri o vakit nezdinde saklıyarak Babıâliye tebliğe bile lüzum görmemişti.

Abdülhamid Rusya ve Avusturyanın Makedonya ıslahatında müttefik olduklarına nihayet son günlerde kanaat hasıl eylemişti.

Rusya çarının bu beyanatından Babıâliye malûmat vermez de devletlerin müdahalesi genişlerse mesuliyet kendisinde kalabileceğini düşündü. 1320 ramazanının yirminci günü akşam üstü kurenadan Arif beyi Turhan paşa takririni mütalea eyliyerek gördüğünü arkasına imza ve iade etmesini irade eylediğini Said paşaya tebliğ etti. (Arkası var)

Her akşam bir hikâye

Garip bir doktor

Doktor Şermin Muvaffak acele Bursaya gitmeğe mecburdu. Yanına yeni aldığı hizmetçisi Saidi çağırdı:

— Said., dedi, ben bugün Bursaya gidiyorum. Öbür gün gelirim. Aman oğlum, etrafa göz kulak ol ...

Said:

— Merak etme bayım... dedi, gözün arkada kalmasın, rahat rahat git gel...

Doktor, çantaları elinde apartımandan çıktı gitti. Şermin Muvaffak bekârdı. Oturduğu şık ve pahalı eşyalarla dolu apartımanının bir tarafını muayenehane yapmıştı.

Doktor gider gitmez Said hemen balkonun kapısını açtı. Karşıki kaldırımda duran bir adama gizli bir işaret çaktı. Biraz sonra karşıki kaldırımdaki adam apartımanın kapısını çalıyordu. Said koşup açtı. Sonradan gelen adam sırtına acaib bir bonjur giymişti. Said bunu görünce kahkahayı bastı:

— Ulan kuyruksuz... Bu ne hal...

Kuyruksuz melon şapkasını düzelterek:

— Bırak be Said ağabey.. dedi, apartımanın kapıcısı şüphelenmesin diye geçen gün arakladığımız bu kara elbiseleri giydim..

— Ulan sinemalardaki kontlara benzemişsin be...

— Benzerim ya... Sen bana paradan haber ver, bir giyineyim de bak, eğer sahici konttan farkedebilirsen pardon derim sana...

— Haydi lâfı bırakalım da etrafta ne var, ne yoksa topunu kaldıralım..

— Haydi..

İki arkadaş ellerine geçeni büyük bir çuvalın içine dolduruyorlardı. Kuyruksuz:

— Ulan Said ağabey.. yaman hergelelerdensin vesselâm.. turnayı gözünden vurdun be.. amma da parti ha...

— Yakayı ele vermezsek iyidir..

Tam bu sırada acı acı kapı çalındı. Kuyruksuz:

— Enselendik.. eyvahlar olsun..

— Ulan doktor geri dönmesin sakın..

Kapı mütemadiyen çalınıyordu. Said yavaşça gitti. Koridorun penceresinden baktı. Gelen doktor değildi. Başka biri idi. Mütemadiyen çalıyordu. Arkadaşına:

— Sen içeri gir.. dedi.. herifin buradan gideceği yok.. bakayım ne istiyor..

Gitti, kapıyı açtı. Gelen şişman, tık nefes bir adamdı.

— Hemen doktoru göreceğim.. dedi. Said:

— Doktor yok.. Bursaya gitti.. diye cevap verdi. Lâkin şişman adam:

— Ben tâ Kayseriden geliyorum. Oranın eşrafındanım... Doktorun methini işittim. Dünyada görmeden gidemem. Bana maval okuma..

Diye ısrar etti. Said ne söylerse şişman adam inanmıyordu.

— Beni atlatmak istiyorsunuz.. diye terter tepiniyordu.

Nihayet Saidin gözlerinde şeytanca bir mâna dolaştı, şişman adama:

— Peki.. dedi, siz burada bekleyiniz de.. ben doktora haber vereyim..

İçeri girdi. Merak içinde bekliyen Kuyruksuza:

— Ulan Kuyruksuz.. dedi.. bu herif balta oldu. İlle doktoru göreceğim diyor. Doktorun bulunmadığına inanmıyor... Sen doktor ol da şunu bir muayene et.. hazır sırtında kara elbiseler de var... Tıpkı doktora benziyorsun..

Kuyruksuz:

— Vallahi, billâhi yapamam Said ağabey.. dedi, hiç doktorluk etmedim yahu..

Said kızdı:

— Ulan saloz... Bütün doktorlar analarının karnından doktor doğmuyorlar ya.. sonradan doktor oluyorlar.. sen de oluver..

— Ağabeyciğim.. yapamam.. dinim hakkı için yapamam yahu... Bu zanaat başka zanaat.. bizimki de başka..

Said, Kuyruksuzun gelen şişman müşteriyi muayeneye razı olması için epey uğraştı. Nihayet Kuyruksuz muvakkaten doktor olmağa razı oldu. Said şişman adamı:

— Buyrunuz, doktor bey sizi bekliyor.. diye içeri soktu...

Kuyruksuz gelen müşteriyi şöyle bir süzdü, ona yer gösterdi:

— Otur ağabeyciğim.. dedi.

Barsaklarındaki hastalığı tedavi ettidmek için bir çok mütehassıslara, Avrupa su şehirlerine giden bay Ferhad bu «ağabeyciğim» tabirine şaşaladı. İçinden: «Şu büyük ilim adamlarının pek çok tuhaf tarafları oluyor..» diye düşündü.

Kuyruksuz sordu:

— Nen var bakalım ağabey?

Hasta şaşkınlığı büsbütün artmış:

— Barsaklarım efendim.. barsaklarımdan çok hastayım...

— Doktora gitsene yahu..

Hasta hayretler içinde:

— İşte zatıâlinizi rahatsız ettim ya.. sonra gitmediğim mütehassıs, Avrupada dolaşmadığım su şehri kalmadı..

— Peki.. ne var barsaklarında?

— Vallahi bilmem ki.. kimi kolit diyor..

— Ne diyor? Ne diyor?

— Kolit...

Kuyruksuz az daha bir pot kıracağını anladı:

— Ha anladım, anladım... Başka?..

— Başka efendim.. arasıra fiyevr yapıyor..

— Eyvah... Ondan da yapıyor mu? Öyle ise halin dumandır.. cartayı çektin gitti. Dikkat et.. nalları havaya dikersin. Tayıncılık etme, kendine iyi bak... Ha... Evvelâ vizita parasını sökül bakalım.. benim âdetim öyledir.. parayı peşin alırım.

Hasta hayretinden bayılacaktı:

— Takdim edeyim efendim.. dedi, mademki âdetiniz peşin almaktır, takdim edeyim..

Çıkardı. Masanın üstüne bir beş liralık koydu.

Kuyruksuz:

— Beş papel daha uçlan.. dedi.. herkesi 15 liraya iyi ederim ama.. senden 10 alacağım..

Hasta:

— Aman efendim.. diye itiraz edecek oldu.. Lâkin Kuyruksuz diretince 5 lirayı verdi.

Fakat şimdi işin en müthiş tarafı kalmıştı. Hastayı muayene etmek, ona ilâç tavsiye etmek..

Kuyruksuz bir kere bir doktorun hasta muayenesini görmüştü. Hafızasını bütün kuvvetile sıkarak bunu hatırlamağa çalıştı. Hatırlıyabildiklerini yaptı. Muayeneden sonra:

— Ölüsü kınalı dedi, bu sendeki hastalık.. çok antika.. ama iyi edeceğim seni.. sana ilâcın lüzumu yok.. yalnız sabahları aç karnına bir bardak su içeceksin.. bir de..

O esnada Kuyruksuzun gözüne doktorun masasının üstünde o günü nümune olarak getirilen bir ilâç ilişmişti. Onu aldı:

— Bir de şu ilâcı al.. yemeklerde birer kaşık iç.. anladın mı?

— Anladım efendim... Ne gibi şeyler yiyeyim..

— İyi şeyler ye.. pirzola ye.. kebap ye.

— Aman bana doktorlar eti menetmişlerdi..

— Sen onlara bakma ye.. ye istediğini.. akşamları da birkaç kadeh at.

— Aman müskirat bana tamamile yasak edilmişti doktor.

— Ulan sana akşamları birkaç kadeh at diyorum.

Hasta memnun çıktı, gitti. Lâkin doktorun son derece acaip halinden hayretler içinde kalmıştı. Doktorun dediklerini aynen yaptı, verdiği ilâcı içti, senelerdenberi kendisine menedilen sevdiği yemekleri yedi 15 gün içinde, yıllardanberi en büyük mütehassıslara tedavi ettiremediği hastalığı tamamile iyi olmuştu. Kuyruksuzun tedavisi dehşetli bir şeydi.

Bay Ferhad çok tanınmış bir tüccardı. Gittiği yerde:

— Yıllardanberi en büyük mütehassısların iyi edemedikleri hastalığımı şu doktor iyi etti.. diye Şermin Muvaffakın reklâmını yapıyordu. Öyle ki zenginler arasında Şermin Muvaffakın şöhreti dağlar gibi yükselmişti.

Şermin Muvaffağa gelince.. Bursadan dönüşünde muayehanesini tam takır bulmuştu.

Yeniden eşya satın aldı. Lâkin biray sonra şöhretinin dillerde dolaştığını görüyordu. Gûya kimsenin iyi edemediği Ferhad isminde büyük zengini kendisi iyi etmişti. Halbuki Ferhad adında kımseyi tanımıyordu. Bazan ona birçok hastalar geliyor:

— Bendeniz bay Ferhadın tavsiyesiyle geldim.. diyorlardı.

Kimdi bu Ferhad?.. Bir gün telefon çaldı:

— Bendeniz Ferhad.. dedi.. hani barsaklarından hasta olan Ferhad.. verdiğiniz ilâç ve yaptığınız tavsiyelerle bir şeyim kalmadı..

Bay Ferhad telefonda hastalığını tarif etti. Doktor da senelerden beri aynen böyle bir hastalık çekiyordu. Doktor sordu:

— Affedersiniz.. ben sizi ne zaman muayene etmiştim?..

— Tamam kânunuevvelin onuncu günü..

Doktor senelerden beri bay Ferhadır tiği gün.. işin içinde iş olduğunu o zaman anladı. Demek bu da hırsızların marifeti idi. Telefondaki ses hâlâ:

— Size nasıl teşekkür edeyim bilmem ki?... diyordu.

Doktor seenlerden beri bay Ferhadın hastalığından kendi de çektiğini düşündü. Telefona yapıştı:

— Aman, dedi, sizi nasıl tedavi etmiştim. Hangi ilâçları vermiştim. Ne perhizler tavsiye etmiştim. Rica ederim çabuk söyleyiniz.. pek lâzım.. zira bende de ayni hastalık var da...

Bay Ferhad:

— Ne yazık ki, doktorcuğum.. bana reçete vermediniz.. verdiğiniz ilâcın şişesi de kırılmış, ismini bilmiyorum.. bunun için sizi telefonla rahatsız etmiştim.

(Bir yıldız)

Radyo

31 Kânunuevvel 936 Perşembe

Öğle neşriyatı — 18,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı — 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30: Konferans: Çocuk esirgeme kurumu hakkında, doktor Ali Şükrü tarafından, 20: Asrî Sinemadan naklen Tayyare Yılbaşı piyangosu keşidesinin naklî, 21,30: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 22: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 22,30: Saat ayarı. Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 23: SON.

1 Kânunusani 937 Cuma

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis, 13,5 Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Spor müsahabeleri: Eşref Şefik tarafından, 20 Vedia Riza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 (Saat ayarı) orkestra, 1- Blankenburg: (Frisch Veran) Marş, 2- Strauss: (Spharenklange) val, 3- Offenbach: (Orfe Cehennemde) Uvertür, 4- Tchaikowsky: (Pikdam) operasından bir parça, 5- Lehar: (Paganini) operetinden parçalar, 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, 23 Son.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Kurtuluş caddesinde Necdet, Taksim: Nizameddin, Beyoğlu: Kanzuk, Yenişehirde Baronakyan, Bostanbaşında İtimad, Galata: İsmet, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Saraçhanede İbrahim Halil, Karagümrük: Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya: Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: Söğüdlüçeşmede Hulûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıd: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Ridvan, Alemdar: Cağaloğlunda Abdülkadir, Şehremini: Topkapıda Nâzım.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 60

Portekizliler bu savaşta bizden çok yıldıkları için, kolay kolay dönüp te buralardan, tekrar bizim önümüzden geçip Malkaya gidemezler. Başka türlü de Malkaya gitmeleri imkânı yoktur...

Kemal reis o gece uyku uyumıyacağını anlamıştı. Receb reisin sözlerini çok makul görmekle beraber, o gece derhal bir deniz meşvereti kurulup reisler arasında bu işin görüşülmesine karar verildi.

Portekizli gemicilerin hep bir ağızdan:

«İspanyollara yardım edeceğiz!»

Demeleri üzerine, Türkler, bu vaziyet karşısında hareketsiz kalamazlardı.

O gece kaptan gemisinde toplanan reisler ve tecrübeli kaptanlar:

«— Dört hafif gemi ile Malka civarında gözcülük yapalım. Eğer Portekizliler oraya gelirse uzaktan onları toplarla karşılarız. Bizim Malkaya da hâkim olduğumuzu anlayarak, yaklaşmağa cesaret edemezler.. ters yüzüne dönüp giderler.» dediler.

Bu karar üzerine Recep ve Mahmud reislerin kumandasına verilen sekiz gemi o gece derhal Mayorka adasından Malkaya doğru yola çıktı.

***

KAPTAN ROKA NELER SAYIKLIYOR?..

Ertesi sabah kaptan gemisinin ambarında yavaş yavaş esniyerek gözlerini açan kaptan Roka etrafına bakındı:

— Nerdeyim ben?...

Kapıdan duran nöbetçi, Portekizli kaptana Türk gemisinde esir olduğunu söyledi.

Kaptan yattığı yerden kımıldayamıyordu.

Gözlerini tekrar kapadı..

Sayıklamağa başladı:

—« Babam bana, küçükken, korkulu rüya gördüğün zaman sakın gözlerini açma.. her korkulu rüyanın sonu aydınlıktır!.

Demişti. İşte gözlerimi kapıyorum.. karşımda bir Türk gemisi nöbet bekliyor.. onu görmemek için tekrar uyuyacağım. Amiral Avalos elbette beni gelip kurtaracak. Oh.. amiral da şimdi kimbilir ne tatlı rüyalar içinde uyuyor. Lâkin bu Türkler ne yaman adamlarmış.. az kaldı amiralımızı esir alıyorlardı. Bir daha Türklerle denizde karşılaşırsam, yemin ederim ki, harp nizamından geri çekileceğim.. ön safta bulunmak çılgınlığını göstermiyeceğim.»

Ambar ağzında nöbet bekliyen Türk gemicisi nöbeti arkadaşına bırakarak Kemal reise koştu.. kaptan Rokanın uykusunda neler söylendiğini birer birer reise anlattı.

Bu sözler arasında Kemal reisin alâkasını çeken nokta amiral Avalosun Portekiz donanmasının başında bulunması idi.

— Eğer kaptanın söyledikleri doğru ise, Endülüsten eli boş dönmemek için, şu eski düşmanımız olan Avalosu esir almağa çalışalım..

Diyerek yeni bir umguya düşen Kemal reis, meseleyi Hüsrev reise açmakta gecikmedi:

— Portekizli amiral Avalosu tanır mısın?

Diye sordu.

Hüsrev reis başını salladı:

— Tanımaz olur mıyım.. Cezayirde iki kere döğüştük onunla. Fakat, kâfir herif karşımdan öyle bir kaçış kaçtı ki..

— Onu yakalamak hoşuna gider, değil mi?.

— Hoşa gider demek de lâf mı, a kuzum? Ben bu eski düşmanımı ele geçirmek için kanımı bu uğurda heder ederim.

— Ambarda yatan kaptan Roka bu gece uykusunda sayıklarken, amiral Avalosun Portekiz donanmasının başında olduğunu söylemiş.

— Yalan olsa gerektir.. çünkü öteki gemiciler bundan bahsetmediler.

— Ben de bunun bir hezeyan olduğunu sanıyorum. Çünkü Portekiz donanmasının başında kimler bulunduğunu esirlerden öğrendim.

Hüsrev reis zeki ve kurnaz bir denizciydi.. şöyle bir düşündü.. kaşlarını kaldırarak gülümsedi:

— Amiral kendisini saklamış olabilir.. belki de donanmanın başındadır.. çünkü onun kadar Türklerden yılan bir adam, günün birinde bu sularda Türklerle karşılaşacağını elbette tahmin etmiştir.

— Doğru söylüyorsun, Hüsrev! Eğer kaptan Rokanın sayıklamasına ehemmiyet verirsek, bunun doğru olduğuna inanırsak, muhakkak ki, amiral Avalos kendi askerlerinden bile kendini gizlemiş olacaktır.

— Şüphesiz ki, bu gizleme işi Malkaya kadar devam edecekti. Ondan sonra böyle bir şeye lüzum kalmıyacaktı. Şu halde çok tetik durmalı, gözümüzü dört açmalıyız..

— Neden...

— Bu herif İspanyollarla ne yapıp yapar, birleşirse, halimiz haraptır.

— Recep ve Mahmud reisleri Malka önlerine boşuna göndermedik ya.. böyle bir birleşmeden haberdar olur olmaz buraya gelirler, biz de toplu bir halde buradan çıkıp gideriz.

***

— 10 —

BU SIRADA MALKA KALESİNDE NELER OLUYORDU?

Kale muhafızı Ahmed Selimin kardeşi İbrahim yarlanmıştı.. topçuların başında belli başlı kimse yoktu.

Kaleye yardımcı gelen bir avuç Türk denizcisi de üçer beşer istihkâmlara dağıtıldığı için, faaliyetlerinden eskisi gibi istifade edilemiyordu.

Maamafih bu bir avuç Türk topçusu da olmasaydı, dış istihkâmları çoktan düşman eline düşecekti.

İspanya orduları seraskeri Don Petro Fernandez tekrar Malka cephesine gelmişti.

Kral Ferdinand Malka cephesindeki İspanyol askerlerine:

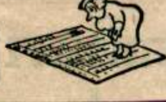
«Malkayı sizden isterim!»

Diye haber göndermişti.

Don Petro Fernandez kralın emrini orduya tebliğ etmekle beraber, askere hediyeler de dağıtılmıştı. İsanın doğuş yortuları münasebetile deniz ve kara orduları arasına gönderilen papazlar âyin yapmağa ve askeri dinî telkinlerle teşcie başlamışlardı. (Arkası var)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
«Akşam»ın Pazar, Salı ve Perşembe nüshalarında çıkar.

1 — İş arıyanlar

TECRÜBELİ MUHASİB — Türkçe ve Fransızca bilen 1 ci derecede referansı olan iş arıyor — Akşamda D. R. A. Rümuzuna mektupla müracaat. —

MUHASİB — Daktilo, Fransızca, Almanca bilen çok tecrübeli bir muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat için defterinizi ve muhaberatınızı temin eder. Akşamda «Katib» rümuzile mektupla müracaat. — 6

BİR BAYAN — Mağaza ve müessselerde kasyer gibi iş arıyor veya hususî fransızca ders verebilir. Az bir ücretle çalışır. İstanbul ciheti tercih edilir. Akşamda R.E.G. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

GENÇ BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Yüksek tahsile müdavim az ücretle yazıhane ve buna mümasil yerlerde öğleden sonra çalışmak için genç bir bayan iş arıyor. Akşamda N. R. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İşçi arıyanlar

PLÂSİYE — Hırdavat eşyası ve diğer bazı artikiller üzerine çalışmak için tecrübeli bir Plâsiyeye ihtiyaç vardır. Galata Nur han N.o 7 - 8 —

3 — Satılık eşya

600 LİRAYA — Acele satılık un motörü. Şarköyde yirmi beygir kuvvetinde bütün âlât ve edevatile ve yeni bir çift taşile mazotla müteharrik orzbay sisteminde az muhtacı tamir motör satılıktır. Taliplerin Beyoğlu Hamalbaşı camcı sokak Uğur apartıman daire 5 Yümnüye müracaatları. — 2

4 — Kiralık-Satılık

KURTULUŞ — Tepe üstü Baruthane caddesi 129 No.lı bütün kâgir yeni apartıman üç katta 7 oda, 1 dükkân 3 mutfak, 3 helâ ve kurnalı hamam, bir çamaşırhane, odun ve kömürlük ve büyük bahçeli. Acele satılıktır. Taliplerin dükkânda sahibine müracaatları. — 5

SATILIK KÖŞK — Üsküdar Altunizade Küçük Çamlıca caddesi No. 55 tam kâgir içi boyalı 7 oda, sarnıç, elektrik, havagazı ve su tesisatı mevcut köşk bahçesile satılıktır. İçindekilere müracaat. — 1

BİZANS İMPARATORUNUN SARAYI— Kadim İmparator sarayının bulunduğu Sultanahmedde Tevkifhane civarında Kral balkonu gazinosu bitişiğindeki [Dalbastı sokağı] dünyaya hâkim, bahçe ortasında, set üzerinde kaloriferli, sıcak ve soğuk su tesisatlı muhteşem apartımanı (altı oda) kiraya veriliyor. Bütün İstanbulun güzelliğini oradan seyrediniz. Telefon 23126 ve 23384 den sorunuz. — 1

SATILIK APARTIMAN — Lâleli tramvay caddesine muvazi Genç Türk caddesi başında Suna apartımanı satılıktır. Beş daire, dörder oda, birer sofa, terkos, elektrik hava gazı. Kapıcı Burhana müracaat. — 5

AKSARAYDA — Valde camii ve mektebi karşısında Selimpaşa sokağında beş odalı mücedded kâgir hane satılıktır. İki daireye ayrılmıştır. Terkos, elektrik, hava gazı vardır. Fiat maktuan 3200 liradır. Ayni sokakta 11 No.ya müracaat. — 4

KİRALIK UCUZ APARTIMAN — Taksim meydanına iki dakika mesafede güneşi bol biri 5 diğeri 4 odalı iki apartıman kiralıktır. Tel. 41766 ya müracaat. — 1

ACELE DEVREN SATILIK TÜTÜNCÜ DÜKKÂNI — Beyazıd Darülfünün caddesi 27 No. lı tütüncü dükkânı sahibi taşraya gideceğinden satılıktır. İçindekine müracaat. —

SATILIK EV — Lâleli Mimar Kemaleddin mahallesi Mesih paşa sokağı 81 No. lı kârgir sekiz odalı Marmaraya nazır geniş bahçeli havagazı, su, elektrik tesisatını havi ayda elli beş lira kira getiren apartıman sisteminde yeni bir ev maktuan beş bin liraya satılıktır. İçindeki sahibine müracaat.

4500 LİRAYA ACELE SATILIK EV Gedikpaşa caddesinde 145 No.lı hane. Denize ve Adalara nazır yedi büyük oda, salon, elektrik, terkos, sarnıç, tulumba, bahçeyi havi ev. Pazarları sabahtan akşama kadar, sair günler sekizden ona kadar müracaat. — 4

SATILIK KÖŞKLER — 12, 6, 3 odalı bir bahçe içerisinde garajı, ahır elektrik bahçesinde mebzul meyva ağaçları ve çamlığı bulunan köşkler satılıktır. Göztepe Rıdvan paşa sokak 29-31 numaraya müracaat. — 1

SATILIK İKİ HANE — Lâlelinin en muntazam ve temiz caddesi olan Fethi bey caddesinde Taş han karşısında beşer oda ve müştemilâtı havi büyük bahçeli iki hane satılıktır. içindekine müracaat. — 4

SATILIK DÜKKÂN — Fener, Balat caddesinde köprü başı No. 169 üstündeki büyük oda, içinde kuyu. Müracaat: Telefon Bebek 43 —

5 — Müteferrik

DANS BİLMEYENLERE MÜJDE — En kısa bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden bay Yorgoya müracaat ediniz. Adres Beyoğlu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No. 31, 1 ci kat.— 9

ALMANCA İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — (Bahsus ticaret şubeleri için) İstanbulun mühim resmî müesseselerinden birinde vazifeli diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve hakikî metodlarla ders verilmektedir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir.(Akşam)da «Terakki» rümuzuna mektupla müracaat ediniz.—

FRANSIZCA DERSLER — Diplomalı Fransızca muallimi 30 kuruşa Fransızca ders veriyor. Akşam gazetesi vasıtasile J. M. F. adresine tahriren müracaat edilmesi. — 5

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe ağrejesine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - Fransızca ve İngilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü (hususî veya grup halinde) Almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri. Esaslı ve en seri yeni usullerle tedris eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M.» rümuzile (Akşam)a mektupla müracaat. — 1

TÜRK DİLİNDEN — İngilizce, fransızca, almanca, yalnız doğrudan hususî derslerle öğrenilebilir. Beyoğlunda Mektep sokağında 31 No. hanede diplome bay Tingir bu dilleri metodla iyi öğretir. — 2

HUSUSÎ RİYAZİYE DERSLERİ — Yüksek riyaziye tahsilini bitirmiş bir genç lise, orta mektep, ve ecnebi mektep talebelerini bu derslere kuvvetli bir şekilde hazırlar. Akşamda R. T. rümuzuna yazı ile müracaat. — 4

Lisan mütehassısı Prof. Albert Anjel: Hususî FRANSIZCA DERSHANESİ — Esas program: Mükâleme, tercüme, imlâ, tahrir usulü. Ayhklar: (A) kursu 3 - (B) kursu 4 ve (C) kursu 5 liradır. Dersler haftada 3 defa veriliyor. Çabuk yetişmek istiyenler için her gün ders almak imkânı vardır. Adres: Köprübaşı Eminönü Hanı. — 4

ORTAK — Tütüncü dükkânile birlikte işlek kıraathaneye sermayeli ortak alınacaktır. Kâr maktuan verilir. Teminatlıdır. Girmek isteyenler Akşam gazetesinde A. H. rümuzuna mektupla müracaat etsin. — 2

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: (12 - 14) (17 - 20) ye kadar Profesör Panosyan. — 1

Mektuplarınızı aldırınız
Gazetemiz idarehanesini adres olarak gösterilmiş olan karilerimizden
Kürk - REG - AH - AA - DRA - DFB
namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İstanbul Posta T. T. Başmüdürlüğünden:

1 — İhalesi 21/12/936 tarihinde yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmış olan, Düzce ilçesi ormanlarından kestirilecek 1985 tane kestane telgraf direği, talip çıkmadığından tekrar kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 8/1/1937 cuma günü saat 15,30 da Galatasarayda İstanbul Posta T. T. Başmüdürlüğü Alım, Satım komisyonunda yapılacaktır. Beher direğin muhammen bedeli 5 lira hepsinin muvakkat teminatı 744 lira 38 kuruştur.

2 — Arttırma, eksiltme ve ihale kanununun tarifatı dairesinde taliplerin verecekleri teklif mektupları posta telgraf merkezlerine veya İstanbul Posta T. T. başmüdürlüğü veznesine yatırılacak para veya banka teminat mektubu mukabilinde alınacak makbuzu, idaremizden alınacak müteahhitlik ehliyet vesikasile şartnamede aranan sair vesaiki muhtevi olduğu halde eksiltmenin yapılacağı saatten bir saat evveline kadar ayni komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilmiş olmalıdır.

3 — İhaleyi müteakip avans isteyecek müteahhitlere Muhasebei Umumiye kanununun 83 üncü maddesinin «H» fıkrasına tevfikan ihale bedelinin üçte biri nisbetinde fakat banka teminatı mukabilinde tediyat yapılabilecektir.

4 — Müteahhitlik ehliyet vesikası ekslitme gününden evvel idaremizden alınmalıdır. (3703)

Maliye vekâletinden:

1 — 2020/1000/510 milimetre ebadında ve muhammen bedeli on beş bin yüz seksen lira olan «253» adet saç dosya dolabı pazarlıkla yaptırılacaktır.

2 — Pazarlık 4/1/1937 pazartesi günü saat on beşte Vekâlet Levazım müdürlüğünde toplanan eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Levazım müdürlüğünden ve İstanbulda Dolmabahçede Maliye evrakı matbua anbarı memurluğundan alınabilir.

İstekliler 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde yazılı belgeler ve 2277 liralık katî teminat makbuzu veya banka kefalet mektuparile birlikte ve şartnamede tesbit edilmiş olduğu veçhile vekâlette mühürlü nümuneye ve şartnamesine merbut krokiye uygun bir nümune ile birlikte komisyona müracaat etmeleri. (2047) (3563)

Uyuşturucu Maddeler İnhisarından:

1934 ve daha evvelki seneler mahsulünden olup idaremiz satışlarına iştirak ettirilmek üzere depolarımıza tevdi olunan afyonların sahiplerine 1935 - 1936 senesi satışlarımız üzerinden tediyesi lâzımgelen yüzde otuzların tevzii mukarrerdir.

Tevziat morfin, makbuz numaraları sırası ile aşağıda gösterilen günlerde yapılacaktır.

Alâkadarların muayyen günlerde idaremize müracaatları lüzumu ilân olunur. (3850)

1001	ilâ	1025	2	Kânunusani	1937	Cumartesi günü
1026	»	1075	4	»	»	Pazartesi günü
1076	»	1125	5	»	»	Salı günü
1126	»	1175	6	»	»	Çarşamba günü
1176	»	1225	7	»	»	Perşembe günü
1226	»	1275	8	»	»	Cuma günü
1286	»	1300	9	»	»	Cumartesi günü
501	»	538	11	»	»	Pazartesi günü
539	»	588	12	»	»	Salı günü
589	»	620	13	»	»	Çarşamba günü

ŞARK DEMİRYOLLARI
Türk Anonim Şirketinden:
İLÂN

Şark Demiryolları kumpanyası, 1 İkinci kânun 1937 tarihinden itibaren şebekenin işletme umurunun Türkiye Devlet Demiryolları idaresi tarafından temin edileceğini muhterem ahaliye bildirir.

Maamafih muvakkaten Sirkecideki eski binasında bulunan «Şark Demiryolları Kumpanyacı»nın İstanbul Bürosu kumpanyanın mezkûr tarihten evvelki muamelâtına ait mesailin tetkikine devam edecektir.

Avrupaya talebe gönderiliyor
Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

1 — Maden mühendisi yetiştirmek üzere müsabaka ile Avrupaya «20» talebe tahsile gönderilecektir. İsteklilerin aşağıdaki şartları haiz olması lâzımdır.

A — Türk olmak

B — Maden ocaklarında çalışabilecek kabiliyette ve sıhhati tam olmak, «Sıhhî muayene Ankarada yapılacaktır.»

C — Lise mezunu olup Fransızca, Almanca, İngilizce dillerden birisini okuyup yazabilmek.

D — Yaşı 18 den aşağı 25 den yukarı olmamak.

2 — Müsabaka imtihanı Ankarada M. T. A. Enstitüsünde 25 İkincikânun 1937 günü yapılacaktır. Açılacak müsabaka imtihanında kazanmış olmakla beraber gönderilecek talebelerin ihraz ettikleri derece itibarile «20» arasında bulunmak şarttır.

3 — İmtihan: Hesap, hendese, cebir, mihanik, fizik, kimyadan ve yukarıda yazılı dillerden birinden yapılacaktır.

4 — Tahsile gönderilecek olanlar, ileride tahsil müddetleri kadar mecburi hizmete tâbi olduklarından, bu hususta mükellefiyetlerini tevsik etmek üzere bir taahhütname verecekler ve bunun içinde muteber kefil göstereceklerdir.

5 — İsteyenlerin nüfus hüviyet cüzdanını, hüsnühal varakasını, mektep şehadetnamesini veya bunlarıntasdikli birer suretlerini 4 kıt'a fotoğraf ve dilekçelerini 21/1/937 perşembe günü akşamına kadar Ankarada M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne göndermeleri ve 22/1/937 cuma günü sıhhî muayeneleri yaptırılmak üzere, öğleden evvel bay Hasan apartımanındaki enstitü dairesinde bulunmaları ilân olunur. (2119) (3673)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası idare meclisi Banka umumî heyetini 4 şubat 1937 perşembe günü saat 14,50 de Ankarada Banka idare merkezinde fevkalâde içtimaa davet etmeğe karar vermiştir.

Hissedarların Bankadan gönderilecek davet varakalarile birlikte toplanma saatinden evvel Bankaya gelmeleri rica olunur.

Fevkalâde toplanmaya ait ruzname aşağıya dercolunmuştur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nizamnamei esasisinin 19 ve 20 inci maddeleri yerine kaim olmak üzere teklif olunan muaddel şekil

Madde 19 — Her hisse senedi idare meclisi reisi ile Müdiri Umuminin veya banka namına birinci derecede vaz'ı imzaya selâhiyetdar iki memurun imzalarını, sıra numarasını hangi seriden olduğuna dair işareti, itibari kıymeti ve sair münasip kuyut ve meşruhat ile otuz kuponu muhtevi olacaktır.

Hisse senet bedellerinin tamamen tahsilinden sonra asıl senet verilmek üzere hissedarlara bankaca her taksite mukabil kayıt muamelesi yapılarak bankalar vasıtası ile veya doğrudan doğruya muvakkat makbuz ilmühaberi verilecektir.

Madde 20 — Bir hisse senedi bedelinin % yetmişi tahsil edilmedikçe ferağ olunmaz. Bedelinin % yetmişi ödenmiş olan hisse senedinin ferağı senedi devredenle alanın bu işe mahsus olarak tanzim edecekleri beyannameler üzerine bankaca muvafakat edilmesine ve hissedaran defterine kayıt ve tescil olunmasına mütevafıktır.

Bu suretle hissedaran defterine kayıt ve tescil edilmeyen ferağlar muteber değildir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nizamnamei esasisine ilâvesi teklif olunan bazı hükümler

Madde 1— Esas nizamnamenin 32 inci maddesinin (c) fıkrası ile, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, filen altına kabili tahvil ecnebi dövizleri alıp satmağa mezun olduğu gibi beynelmilel tediye vasıtası olan başlıca paraların bu şeraiti yeniden ihraz edeceği tarihe kadar Merkez Bankası göreceği lüzum üzerine bu şeraiti haiz olmayan ecnebi serbest diğer dövizleri de alıp satmağa ve bu dövizleri mukabili emisyon yapmağa mezundur.

Vadeleri doksan günü tecavüz etmeyecek bu ikinci nevi dövizlerin alım bedellerinin tesbiti ve bunlar mukabili yapılacak emisyon miktarının tayini için idare meclisinde en az beş azanın ittifakı şarttır.

Bu dövizlerin alım ve satımından dolayı hasıl olabilecek zararlar sene gayelerinde aşağıdaki maddede mezkûr hususî ihtiyat akçesi mevcudundan mahsup olunur.

Madde 2 — Ecnebi dövizleri üzerine yapdığı muameleden mütevellit normal kârlar fevkinde hasıl olabilecek fevkalâde kârlar ile Merkez Bankası «Hususî ihtiyat akçesi» teşkil edecektir.

İşbu hususî ihtiyat akçesi Merkez Bankası nizamnamesinin 32 inci maddesinin (Ç I) fıkrasında muayyen evsafı haiz devlet tahvilâtı mübayaası suretile tenmiye edilebilir.

Bu tahvilât gelirleri «Hususî ihtiyat akçesi» altı milyona baliğ oluncaya kadar ana paraya ilâve olunur. Ana para bu hadde vasıl olup da birinci maddede zikrolunan mahsuplardan sonra altı milyon lira sermayeyi tecavüz ederse fazlası bankanın ihtiyat akçasına ilâve olunur.

Fevkalâde kârlara ve zararların bu kârlardan müteşekkil ihtiyat akçasından mahsubuna dair olan hükümler 1936 senesinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Beynelmilel tediye vasıtası olan başlıca paraların yeniden filen altına kabili tahvil döviz vasfını iktisap ettiği tarihi takip eden ilk sene başından itibaren bu hususî ihtiyat akçası ile alınmış tahvilât sermayeden tahsil edilmemiş % otuz bakiyeye mahsuben ve borsa fiatı ile hissedarlara mal edilir. Bakiye kalacak 1.500.000 lira 2794 numaralı kanunla teşkil edilmiş olan Amortisman sandığına devredilir.

Ancak Banka esas nizamnamesinin 32 inci maddesinin (h) fıkrası mucibince sermaye ve ihtiyat akçasinin % ellisinden fazla bir meblâğı tahvilâta yatıramıyacak olan bankanın bu münasebetle portföyünde bir tecavüz vukuu halinde vaziyet o sene ve müteakip seneler hissei temettü tevziatında A, B, C serileri hissedarlarına hissei temettüleri nakit yerine borsa fiatı ile bu tahvilâttan verilmek suretile düzeltilir.

Madde 4 — Deruhte ettiği tedavül karşılığı olarak Merkez Bankasına devredilen veya muahhar tarihlerde ayni mahiyette olarak bankaca iktisap edilen menkul kıymetlerden bir kısmının veya tamamının satılıp yerine diğer menkul kıymetler ikamesine Maliye Vekâletinin tahriri muvafakati alınmak şartile Merkez Bankası mezundur.

Madde 5 — İkinci madde mucibince teşkil edilecek hususî ihtiyat akçesi 4.500.000 liraya baliğ olunca esas nizamnamenin 32 inci maddesinin (d) fıkrasındaki limitler Merkez Bankası sermayesinin tamamı tediye edilmiş sayılarak hesap edilir.

Esas nizamnamenin 32 inci maddesinin (d) fıkrasında mevzu bahis Üç imzalı hazine bonoları 39 uncu maddedeki kayda tabi olmaksızın mükerrer iskontaya arzedilebilir.

Madde 6 — Memurlarına sigorta ve tekaüt maaşı gibi muavenetler temini için bir fon tesisi maksadile ve bir misli de banka memurlarının maaşlarından kesilmek ve bankaca esas nizamnamenin 85 inci maddesindeki hükmünü tatbik etmek üzere senede memurların bir aylık maaşlarını geçmemek şartile bir hisse ayırmaya banka idaresi mezundur.

Istanbul Barosu Başkanlığından:

Baromuzun 1095 kütük sayısında adı yazılı Eyüp, Otakçılar, Fethi Çelebi mahallesi, Mescit sokağı, 24 numaralı evde avukat Mehmed Halit bir ay müddetle meslekten menedilmiş ve İstanbul C. müddeiumumîliği tarafından 29/12/936 tarihinde mahkemelere tebliğat yapılmıştır.

TÜRKİYE
ŞEKER FABRİKALARI
Anonim Şirketinden:
NAKLİYE MÜNAKASASI

1 — 1937 senesi içinde yabancı memleketlerden fabrikalarımız namına ithal edilecek makine vesair eşyanın gümrük muamelesile bunların fabrikalarımıza nakli.
2 — İstanbuldan şeker fabrikalarına eşya ve malzeme nakliyesi.
3 — İzmitten İstanbula ve Samsunda vagondan vapura kadar şeker nakil ve yükletilmesi.

İşleri ayrı ayrı ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır.

Teklifler en geç 14 son kânun 1937 perşembe günü saat 16 (on altı) ya kadar İstanbulda Bahçekapı Taşhan 44 numarada kabul edilecek ve ayni gün karar verilecektir

İstiyenlere bu işlerin şartnameleri parasız olarak Taşhandaki büromuzdan verilir.

Beyoğlu 3 üncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

Beyoğlu Vakıflar müdüriyeti vekili avukat Raşit Uyar tarafından Kabataşta Ömer Avni mahallesinde Dolmabahçe caddesinde 103/195 numaralı dükkânda iken halen ikametgâhı meçhul olduğu anlaşılan Kostanten aleyhine açılan tahliye davasının duruşmasında davacı vekili tarafından mahkemeye verilen kira mukavelesinden bahsile muameleyi gıyap kararının 20 gün fasıla ile ilânen tebligine karar verilmiş ve mahkemede 27/1/937 saat 14 de bırakılmış olduğundan itirazla işbu gün mahkemeye gelmediği takdirde vakaları kabul etmiş addolunacağı gıyap kararı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (3865)

Hesap defterleri

Piyasanın en sağlam, en muntazam en zarif ve en ucuz

Yövmiye defterleri

Kasa defterleri

Defteri kebirler

Muavin defterler

Birinci hamur kâğıt ile		kuruş	Kalın banka kâğıdı ile		kuruş
200	Sahifeli	120	200	Sahifeli	140
300	»	150	300	»	170
400	»	200	400	»	225

(Akşam) idaresinde satılmaktadır. Telefon: 24240
Hesap defterlerinizi almadan bunları görünüz ve bu fırsattan istifade ediniz!

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

1000 metre mik'abı Ceviz Tomruğu

Tahmin edilen bedeli 40500 lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum müdürlüğü satınalma komisyonunca 14/1/937 tarihinde perşembe günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname iki lira 3 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 3037 lira 50 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (3715)

★

5/2/1937 tarihinde ihalesi yapılacağı ilân edilmiş olan 500 asit nitrik hakkındaki ilânın hükmü yoktur. (3760)

Tesisatı Elektrikiye Türk Anonim Şirketi

(Mühim ilân)

Tesisatı Elektrikiye Türk AnonimŞirketi, memurinin 1936 senesine ait «pembe» renkte ve «müstatil» şekilde hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1937 den itibaren iptal edilerek 1937 senesi için muteber olmak üzere «mavi» renkte ve «müstatil» şekilde kartlarla tebdil edileceğini muhterem müşterilerine arzeder.

Mezkûr kartların baş tarafında şirketin ünvanı yani «TESİSATI ELEKTRİKİYE TÜRK ANONİM ŞİRKETİ» ve eğri olarak 1937 ibaresi yazılıdır.

Bu evsafı muhtevi olmayan kartlar usulüne gayrimuvafık addedilerek hâmilleri hemen polise ihbar olunmalıdır. Şirket, müşterilerin işbu ihbarnameye riayet etmemelerinden tevellüt edebilecek olan neticeler için her mesuliyeti şimdiden reddeyler.

DİREKTÖRLÜK

Istanbulda Hava gazı ve Elektrik ve teşebbüsatı sınaiye Türk anonim şirketi

(Mühim ilân)

İstanbul Hava Gazı ve Elektrik ve Teşebbüsati sınaiye Türk Anonim Şirketi memurinin 1936 senesine aid «kül» renkte ve «müstatil» şekilde hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1937 den itibaren iptal edilerek 1937 senesi için muteber olmak üzere «turunç» renkte ve «müstatil» şekilde kartlarla tebdil edileceğini muhterem müşterilerine arzeder.

Mezkûr kartların baş tarafında şirketin ünvanı yani «İSTANBULDA HAVA GAZI VE ELEKTRİK VE TEŞEBBÜSATI SINAİYE TÜRK ANONİM ŞİRKETİ» ve eğri olarak 1937 ibaresi yazılıdır.

Bu evsafı muhtevi olmayan kartlar usulüne gayrimuvafık addedilerek hâmilleri hemen polise ihbar olunmalıdır. Şirket, müşterilerin işbu ihbarnameye riayet etmemelerinden tevellüt edebilecek olan neticeler için her mesuliyeti şimdiden reddeyler.

DİREKTÖRLÜK

Türk Anonim Elektrik Şirketi

(Mühim ilân)

Elektrik Şirketi, memurinin 1936 senesine ait «yeşil» renkte ve müstatil şekilde hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1937 den itibaren iptal edilerek 1937 senesi için muteber olmak üzere «pembe» renkte ve «müstatil» şekilde kartlarla tebdil edileceğini muhterem müşterilerine bildirir.

Mezkûr kartların baş tarafında şirketin ünvanı yani «TÜRK ANONİM ELEKTRİK ŞİRKETİ» ve eğri olarak 1937 ibaresi yazılıdır.

Bu evsafı muhtevi olmayan kartlar usulüne gayrimuvafık addedilerek hâmilleri hemen polise ihbar olunmalıdır. Şirketi, müşterilerin işbu ihbarnameye riayet etmemelerinden tevellüt edebilecek olan neticeler için her mesuliyeti şimdiden reddeyler.

DİREKTÖRLÜK

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Şartname ve resmi mucibince Paşabahçe Fabrikası tahammür havuzlarını karıştırmak için yapılacak 3700 lira keşif bedelleri Ajitatör «Transmisyon» tertibatı pazarlık suretile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Pazarlık 2/1/937 tarihine rastlayan Cumartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin şartname ve resimlerini almak üzere her gün ve pazarlık için de tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3617)

Uyuşturucu Maddeler inhisarından:

1934 ve daha evvelki seneler mahsulünden olup idaremiz satışlarına iştirak ettirilmek üzere depolarımıza tevdi olunan afyonların sahiplerine 1935-1936 senesi satışlarımız üzerinden tediyesi lâzımgelen yüzde otuzların tevzii mukarrerdir.

İstanbuldan gayri mıntakalarda bulunan afyon sahiplerinin ellerindeki morfin makbuz numaraları ile açık adreslerini bildirir birer mektupla idaremize müracaatları ilân olunur. (3873)

Elektrik tesisatı eksiltmesi

Karahallu Belediyesinden:

1 — Urayımızın 12838 lira keşif bedelli elektrik tesisatı Nafıa vekâletince musaddak proje dahilinde kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 8/2/937 pazartesi günü saat 15 de Karahallı Urayî dairesindeki daimî encümenince yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 962 lira 85 kuruştur.

4 — İstekliler münakasa evrakını beş lira mukabilinde Galatada Selânik bankası üzerinde elektrik mühendisi Hasan Haletten alabilir ve Urayımızda görebilirler.

5 — Teklif mektuplarını havî kapalı zarflar ihale günü tam saat 14 de kadar adı geçen encümen reisliğine makbuz mukabilinde vermiş olmalıdır. (3676)

Sahibi Necmeddin Sadak — Umumi neşriyat müdürü: Enis Tahsin Til — Akşam matbaası